

ПЕРЕМИСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

Всечесному Духовенству і Вірним з нагоди
РІЗДВА ХРИСТОВОГО.

Св. Церква ставить нам перед очі поодинокі таїнства життя Г. Н. Ісуса Христа в тій цілі, щоби ми їх разом з Ісусом Христом переживали. Рік-річно відновляє вона кожду й поодинокую подію з життя Спасителя через торжественні обряди, добір відповідних церковних пісень, псалмів й читань св. Письма, викликає в серцях вірних християн побожні чувства та заохочує їх, щоби з тих таїнств Ісуса і звязаних з ними ласк можливо найбільше користали.

Поява Божого Слова в людському тілі між нами, це перше таїнство з життя Христа. Празник Христового Різдва на завжди остане для всіх християн світлим днем правдивої душевної втіхи та непохитної надії. Таким він є і в нинішніх часах, повних гірких ударів й тяжких терпінь. Бо свято Христового Різдва, це початок нашого звільнення з неволі гріха до свободи ласки, з темряви до світла, з духової смерті до висшого надприродного життя.

У нас обходять свято Різдва Христового спільною вечірною трапезою, до якої засідають всі члени родини і при ній споживають традиційну просфору. В цей день всі бодай на хвилину забувають свої щоденні клопоти й журби, а

з внутрішнім піднесенням на душі і з сильною надією на поміч новонародженого Дитятка-Ісуса, радісно святкують цей день та складають собі взаємно святочні побажання.

З нагоди сегорічних свят Різдва Христового хочу всім Вам, Всечесні Отці і дорогі Епархіяни, зложити й мої щирі желання.

Зі щирого серця бажаю Вам того обильного благословення, що його з вефлеємських ясел всім людям подає новонароджене Дитятко Ісус!

Ся Божа Дитина, що приходить на світ у вефліємських яслах, є для сего світа сама собою найбільшим благословенством. Сеж-бо сам Божий Син стає чоловіком, щоби кожного зпсміж нас піднести до гідности Божої дитини! Сам Бог прибирає вид людського тіла, щоби всіх людей спасти та всім людям вислужити вічне щастя небесного життя. Це велике діло спасення такими словами підчеркує Апостол народів, св. Павло: „І вас мертвих сущих в прегрішеніих и в необрізаніи плоти вашея, (Бог) сооживил єсть с ним (з Христом), даровав нам вся прегрішенія“. І вас, що ви були мертві в гріхах і в необрізаню вашого тіла, (Бог) оживив ураз із ним (Христом), простивши вам усі гріхи. (Кол. 2. 13). „Бог же, богат сий в милости, за премногую любов свою, єюже возлюби нас, и сущих нас мертвих прегрішеньми, сооживи Христом; благодатію есте спасени“. Бог, котрий є богатий на милосерде, задля превеликої своєї любови, котрою нас полюбив, і нас, коли ми були мертвими ізза гріхів, оживив з Христом, котрого ласкою ми спасені. (Ефес. 2. 4-6.) Хто глибше застановиться над цим превеликим ділом спасення, той вповні зрозуміє ту радість, що пливе з Христового Різдва і котру небесні Ангели звіщають пастирям: „И рече им ангел: не бойтеся: се бо, благовіствую вам радость велию, яже будет всім людем: яко родися вам днесъ Спас, иже єсть Христос Господь“. І сказав їм Ангел: Не бійтеся, бо се звіщаю вам велику радість, котра буде всім людам: Що народився вам сьогодні Спас, котрий є Христос Господь. (Лук. 2. 10. 11.) Через спасення, що його зі своїм приходом на цей світ починає Дитятко Ісус; ми всі стаємо дітьми Бога, учасниками його

Божої природи й наслідниками вічного небесного життя. „Видите, какову любов дал єсть Отец нам, да чада божія наречемся, и будем“. Глядіть, яку любов дав нам Отець, щоби ми називалися і були дітьми Божими, — так з одушевленням кличе улюблений ученик Христа, св. Йоан. (І. Йоан. 3. 1).

Своїм Різдом стає Христос, Божий Син, нашим братом, який прийняв на себе наше людське тіло і природу, і тим самим всіх нас злучив зі своєю Божою природою. Від того часу ми всі приналежимо до Христа. Все що Він зділав, для нас зділав. До нас належать всі Його труди, терпіння, науки й чесноти, що їх обявляє Він вже у вефлеємській стаєнці. Ясла Дитятка-Ісус у Вефлеємі стають для всіх нас невичерпаним жерелом ласк й заслуг, преобильною скарбницею всіх чеснот а передовсім покори, послуху, убожества і діяльної любови ближнього, вони стають найвисшою школою правдивої мудрости.

Але кождий, хто з тих ясел хоче користати, мусить сам до них приблизитися, мусить сам з того жерела черпати, мусить сам конечно чесноти Божої Дитини наслідувати, мусить сам від Неї вчитися цієї правдивої мудрости. Дитина Ісус кождому з нас дає лік на всі наші рани. Хто тільки вгинається під тягарем чи смутку й журби, чи своїх пристрастей й гріхів, чи моральної і матеріяльної нужди, нехай спішить до Вефлеємського вертепу за поміччю і потіхою.

Божі благословення Вифлеємської Дитини є самотнім успішним ліком на всі рани для всего нинішнього людства. А як багато тих смертоносних ран в нинішніх наших родинах ізза браку любови серед подругів, належитого християнського виховання дітей, непошанування родичів власними дітьми! Як багато тих ран в цілій суспільности ізза браку любови і справедливости, що є основами суспільного життя! Правда, самі люди намагалися і до нині намагаються своїми власними силамивилічити себе з тих болючих й смертоносних ран; та їх проби завели. Чому? Тільки дпятого, що їх зусилля не опиралися на засадах Христової науки. Якщо наші родини й ціла наша суспільність хоче двигнутись з моральної і матеріяльної руїни, мусять вони у першій мірі перенятись в цілому своєму приватному й прилюдному життю наукою Христа. Бо тільки

в Ньому є правдива мудрість. Тільки в Христі є правдиве життя. „А з є с м ж и в о т“. Я є ж и т т я. (Іоан. 14. 6). А шлях до благословенного життя з Христом провадить тільки через чесноти Вифлеємської Дитини, через покору й любов до убогости. Терпіння нашої подразненої людської гордості перетворім в тім дусі на добровільні пониження в наслідуванні Христової покори, а нашу нужду перетворім на добровільне убожество Христа ради, тоді причинимося до того, щоби на землі запанував той Божий Мир, що його звістили світові небесні Ангели з нагоди Христового Різдва. Ні ми, ні наші родини, ні людство ціле не визволиться з тих труднощій, що з ними безуспішно бореться, якщо воно не зрозуміє тих правд, що їх вже у вифлеємських яслах голосить новонароджене Дитятко-Ісус.

Ось цього благословенства, що його подає сьогодні Ісус зі своїх вифлеємських ясел, всім Вам, Всч. Отці і дорогі мої Епархіяни, з празником Його Різдва зі щирого серця желяю.

Нехай вифлеємська Божа Дитина уділить Вам ласк потрібних до осягнення Вашого спасення. Нехай додасть сил у працях й трудах, нехай потішить всіх нас в днях смугку а вкоротить час важкого досвідчення та благословить нас, наші родини та весь наш дорогий нарід.

О ці ласки для всіх вас молити му Всевишнього Бога і Пресвяту Родину в празник Христового Різдва.

Христос раждається!

† ЙОСАФАТ Епп.

Ч. 6538/35. — В справі святочних желань.

Поручається Всч. ОО. Душпастирям прочитати вірним у церквах повисші желання в празник Різдваєних свят.

Від Еп. О р д и н а р і я т у.

Ч. 6539. — В справі 14-ої річниці вибору Папи Пія XI.

В лютні ц. р. припадає 14-літна річниця вибору і коронації Папи Пія XI.

Сю річницю повинні ми обходити з особливою радістю, щоби подякувати Господу Богу за се, що в нинішніх тяжких часах дав Церкві і цілому світові такого світлого Керманича, чоловіка глибоко вченого і мужного та рішучого оборонця засад св. віри, моральности та ладу.

З огляду на то, поручаємо Всч. ОО. Душпастирям і Катехитам, щоби в середу дня 12. люгня ц. р. в празник Трох Святителів, як в день коронації Св. Вітця, зглядно в один з найблизших двох святочних днів 15. або 16. люгня, ц. є. на Стрітення Господне згл. в неділю Мясопустну, відправили благодарну Службу Божу і в часі сеї Служби Божої виголосили проповідь про потребу якнайтіснішої духової лучности з Головою Церкви для християнина католика.

По Службі Божій належить ся відспівати „Тебе Бога хвалим“ перед виставленими Найсв. Тайнами і поблагословити Ними вірних.

Перед тим належить нарід приготувити на се свято, заохотити його до численного приймавання св. Тайн та ревного позискання відпустів в тім дні.

Пригадується, що за участь в торжественнім Богослуженню в день вибору згл. вінчання Папи можна позискати такі відпусти:

1) відпуст повний. Умовини: сповідь, св. Причастя і молитва в наміренню св. Отця;

2) відпуст частний 10 літ, що побожно і зі сокрушеним серцем були на згаданім Богослуженню. (Надано 29. XII. 1933 р.)

Ч. 6540/35. — В справі місяця доброї преси.

В нинішніх переломових часах, в котрих повстають й творяться нові світогляди, що будуть мати рішачий вплив на довгу будучину, превелике значіння й превелику ролю відграє книжка і преса. Якщо сьогодні Боже Провидіння зісилає гіркі й болючі удари і на католицьк

народи, так можливо одною з причин цих ударів є занедбаннн католиків що до належитого поширення католицької преси і книжки. Бо світ, це велике поле боротьби, на якому борються без упину Божі діти зі слугами темряви. До родів модерного, оружжа належить передовсім преса й книжка. Вона рішає в творенню людської прилюдної опінії, бо вона обговорює всі найважніші актуальні питання людського життя. З певністю сьогодні не булоб так багато наступів на католиків та на їх світогляд, не булоби так много неслухних закидів, що католики не цікавляться найважнішими питаннями часу, та взагалі з далека стоять від людського життя, якщоб католицький світогляд та праці й труди католиків були належито обговорювані в книжках і пресі. Якщо зусилля католиків не вінчаються також успіхом, причиною того є брак належного розуміння ваги і значіння преси.

»Ми католики, каже о. Банга, посвячуємо 60% наших сил душпастирській праці, 20% вихованню і навчанню, 15% харитативній роботі, а ледви 1% апостолуванню преси і книжки, мимо надзичайної великої сили і значіння преси«. Велике значіння преси вже підчеркнув незабутньої памяти св. Отець Пій Х. тими словами: »Надармо будете будувати церкви, устроювати місії й основувати школи, — всі ваші благородні почини на мало здадуться, всі ваші зусилля пропадуть марно, якщо не потрафите створити вірної і совісної преси, що булаб оружем до оборони й наступу«. Велике значіння преси підніс недавно на зіїзді католиків у Фрації штрасбурський Епископ, котрий у своїй промові про значіння преси так сказав: »Преса ще більше потрібна, як школа, бо вона формує прилюдну опінію. Преса це школа для дорослих«.

Маючи на увазі значіння католицької преси й книжки, українські католицькі видавництва проголосили в останніх часах місяць січень — місяцем католицької преси і книжки в цілі поширення католицьких видань серед найширших мас населення.

З огляду на велике виховне значіння пропагандової праці такого місяця, Епископ. Ординаріят заряджує слідуюче: 1) В останню неділю тісяця січня Всч. ОО. Душпастирі виголосять в часі Служби Божої відповідну проповідь про користи доброї преси і книжки та погубний вплив злої. Заразом пригадають вірним християнський обо-

взяток передплачувати, читати й поширяти тільки католицькі книжки й часоли.

2) По Службі Божій відмовлять Всч. ОО. Душпастирі враз з вірними три рази »Отче наш« і три рази »Богородице Діво « в наміренню розвитку католицької преси і книжки. Ці молитви, як також намірення належить присутним наперед заповісти в часі проповіді.

3) Тогож дня в часі Богослуження належить урядити збірку на цілі католицької преси, а зібрані гроші надіслати до Еписк. Консисторі найдалше до кінця лютря 1936 р. Збірку належить проголосити в попередню неділіс. Повисше зарядження відноситься до ОО. Парохів, Завідателів і самост. Сотрудників.

До кінця лютря б. р. пропозають Всч. ОО. Душпастирі докладний звіт з переведеної акції через деканальні уряди до Еп. Ординаріяту.

Ч. 6541/35. — Канцелярйні такси.

Подається до відома Всеч. Духовенства, що від тепер обовязують такі такси:

I. Такси подружі:

I. ст. посвоячення	.	.	.	15 зл.
II. „ споріднення	.	.	.	15 „
II. „ посвоячення	.	.	.	10 „
III. „ споріднення	.	.	.	5 „
III. „ посвоячення	.	.	.	5 „
IV. „ споріднення	.	.	.	2 „
IV. „ посвоячення	.	.	.	2 „
Перепона нелітности	.	.	.	10 „
„ мішаного віроісповідання	.	.	.	10 „
„ злочину	.	.	.	20 „
„ освяченого часу	.	.	.	2 „
Звільнення від одной оповіди	.	.	.	2 „
Звільнення від предложення метрики	.	.	.	3 „

II. Такси за грамоти на:

Завідателя	10 зл.
Сотрудника	5 „
Катехита	10 „

Відпустка з Епархії	20 зл.
Прийяття до Епархії	20 „
Відзнаки крилошанські	10 „
Благословлення	4 „

III. Такси за конкурсний іспит:

Парох	10 зл.
Завідатель	8 „
Сотрудник	5 „
Звільнення від іспиту конкур.	20 „

V. Такси інші:

За антимінс	10 зл.
За метрику	4 „
Прохання на парохію	1 „

Х Р О Н І К А.

Іменовання:

- Ч. 340/орд. Впр. о. Мриц Михайло Архидіяконом Катедральної Капітули.
 Ч. „ „ о. Др. Пинило Василь Кустосом Катедральної Капітули.
 Ч. „ „ о. Гмитрасевич Володимир Схоліярхом Катедральної Капітули.
 Ч. „ „ о. Др. Решетило Роман Канцлером Катедральної Капітули.
 Ч. 5615. „ о. Мілянч Микола заступником декана Устріцького.

Сотрудництва одержали :

- Ч. 6220. о. Модрицький Евген — Рава руська.
 Ч. 6221. с. Яхимович Йосиф — Судова Вишня.
 Ч. 6223. о. Гоца Андрій — Стрілки.

Померли :

- о. Граб Володимир — парох в Спасові 25/12 1935.
 о. Габлинський Петро — парох в Кропивнику Нов. 24/12 1935
 Душі їх поручається молитвам Всеч. Духовенства.

Від гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 2. січня 1936. р.

о. Микола Грицеляк
 канцлер.

† ЙОСАФАТ
 Еп.

ПЕРЕМИСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

ЙОСАФАТ КОЦИЛОВСЬКИЙ

БОЖОЮ МИЛІСТЮ І БЛАГОСЛОВЕННЯМ СВ. АПОСТОЛЬСЬКОГО ПРЕСТОЛА

ЕПИСКОП

ПЕРЕМИСЬКИЙ, СЯМБІРСЬКИЙ І СЯНІЦЬКИЙ
ВСЕЧЕСНОМУ ДУХОВЕНСТВУ Й УСІМ ВІРНИМ
ЕПАРХІЇ МИР В ГОСПОДІ І АРХІЄРЕЙСЬКЕ
БЛАГОСЛОВЕННЯ!

Коли перший раз почуємо в церкві сумовиту мелодію всім нам так добре знаної і дорогої великопосної пісні „Претерпівий за нас страсти Ісусе Христе, Сине Божий, помулуй нас“, то мимоволі падемо навколішки і склонюємо голову до самої землі, щоби віддати поклін нашому Найдорозшому, за нас і задля нас терплячому Спасителеві. Цим поклоном у скупленні духа й молитовному настрою розпочинаємо перший акт нашої великопосної набожності. Вслід за ним мають піти дальші покутні акти, які зміряють до цілковитого очищення душі від гріха і до того, щоби вона стала можливо найбільш подібною до страдаючого Спасителя.

Скинути зі себе старого чоловіка і облектись у нового, щоби, ідучи вслід за Христом, якнайвірніше відзеркалити в собі Його подобу — ось ціль усеї нашої великопосної набожності.

Пригляньмося на хвилю, як послідовно провадить нас до цієї цілі у Великому Пості св. Церква. Всі богослуження, молитви, пісні, обряди й проповіді, а навіть сам внутрішній вигляд Божого храму в тому часі заодно ставлять нам перед очі найважливішу правду з історії Божого Об'явлення, а саме, що Божий Син добровільно прийняв на себе найтяжші страдання і соромну смерть, щоби нас поєднати з Богом та вислужити нам утрачене право до вічного щастя. Біля цієї правди старається Церква зосередити всі наші думки, почування, діла й усе наше життя. А робить це тому, що душа навіть найбільш застарілого грішника, який ще не затратив надприродної віри, в світлі розважання страстей і смерті Спасителя не може остати рівнодушною. Ласка розкаяння знаходить саме в часі Великого Посту найлегший доступ до душі кожного християнина. Та й ви самі, Дорогі Браття, осудіть, чи заслуговували на почесну назву християнина-католика чоловік, який був би нечуткий на згадку про терпіння і смерть Спасителя, що їх підчас Великого Посту у найменших подробицях Церква пригадує вірним і старається вбити їм їх в пам'ять, як переважну річ потрібну чоловікови до спасення?

Вернім знова — Дорогі Браття — до нашої великопосної пісні: „Претерпівий за нас страсти, Ісусе Христе, Сине Божій, помилуй нас!“ Розважмо глибше її зміст, він покаже нам дорогу туди, куди зміряємо — до обнови душі в Христі. За заспівом цієї пісні стає перед нами ціле туземне життя Спасителя, вбогість вифлеємського вертепу, злоба Ірода, небезпека й невігоди втечі до Єгипту, недостатки бідного Назарету. Опісля зупиняємося над початками прилюдного виступу Ісуса як Учителя, коли Він на протязі сорока днів на пості й молитві перебуває в пустині, допускаючи на себе навіть спокусу диявола. Відтак приходить час учительської діяльності повної важкого труду, ворогувань з боку фарисеїв та невігод, коли то Син Чоловічий навіть не мав місця на землі, де мігби голову приклонити. А далі зрада одного з поміж найблизших учеників, незаконний суд і терпіння найтяжші і найбільш жорстокі, на які лиш могла здобутись людська злоба, а це бичування, терневий вінок, хрестна дорога по вулицях Єрусалиму, — а вкінці страшна смерть між злочинцями. І все те прийняв Він, Божий Син, добро-

вільно за нас, за те що ми зло творили і творимо, щоби наші провини згладити перед небом та, щоби нас увільнити від кари й врятувати від вічної загибілі.

„Претерпівий за нас страсти“ — значить що я узнаю, що й за мене терпів Ти, Найдорощий Ісусе, за мої провини, за те, що я так часто ображав Бога. Всі власти душі, усі змисли тіла я віддавав в службу гріха. Розумом присипляв совість і продумував над тим, якби лекше зло чинити, волею дозволяв без ніякого стриму до вподоби гуляти пристрастям і найнижшим жадобам, безсмертну душу, той образ і подобу Божу, віддавав у рабську службу тілові. Я й не в силі счислити моїх провин, бо слаба наша людська пам'ять та хиба може на Твоім праведнім суді буде мені дано все те точно бачити. Але хоч я не памятаю всіх тих моїх провин, та однак співаючи сю пісню „Претерпівий за нас страсти“, я визнаю кріпкою вірою, що Ти їх Ісусе й за мене терпів, що то я був причиною Твого бичовання, Твоєї хрестної дороги, Твого розпяття, що то мої провини, мої гріхи ненависти, гріхи гордості, гріхи п'янства, гріхи нечисті завдали Тобі, моему Спасителеві ті болючі рани та смерть Тобі вчинили... О! якже слушно по словах: „Претерпівий за нас страсти“ каже мені св. Церква співати: „Ісусе Христе, Сине Божий, помилуй нас!“ Таж ті слова самі мені з душі вириваються і я їх співаю і співати буду завсігди зі щирим жалем: „Ісусе Христе, Сине Божий, помилуй, помилуй нас“, — помилуй, помилуй мене! — І мене помилуй Найдорозший Спасителю, не памятай мені більше моїх провин, дай ласку сердечного жалю за мої гріхи!

Жаль, се перший скарб що його маємо здобути в старанні про обнову нашої душі. Жаль внутрішній зі самої глибини душі пливучий, жаль загальний за всі без виїмку провини, жаль великий над усе, бо гріх це найбільше зло на світі і надприродний, се є пливучий з висших мотивів, себто з нашої віри і любови до Бога та дбайливости про щастя душі по смерті. Без жалю не ма правдивого навернення до Бога, не ма прощення гріхів, а вслід за тим без жалю не ма правдивого релігійного життя, не ма побожності, щирої молитви, ані злету душі до Бога, до вершин досконалости. Без жалю можна хиба коротати туземне життя в бруді гріха, щоби опісля стягнути на себе кару,

вічний проклин і страшну судьбу відкинеиих від Божого лица.

Тепер розуміємо, чому Спаситель таку велику вагу кладе на духа жалю, чому Він сам і Його Предтеча починають навчання вічних правд від рішучого зазиву: „Покайтеся, бо наблизилося царство небесне“. Розуміємо, чому Спаситель висше поставив тяжко грішного але каяючогося митара аніж фарисея, висше поставив блудного сина ніж його праведного брата, що вірно весь час служив батькові, чому стільки ласками обсипував Марію Магдалину та розбійника на хресті. Не за їхні гріхи, бо Він на те терпів, щоб гріх згладити, а тому, що вони покаялися, що перепросили Бога за сподіяне зло, що це зло жалем направили, що виявили щирю волю, щоби користати зі страстей Його,

Не має — Дороті Браття — для чоловіка, що після св. Хрещення попав у гріх, іншої дороги, щоб відзискати назад ласку Божого синівства з усіми втраченими дарами і правами, як тільки дорога покаяння. І це покаяння Спаситель підніс до висоти св. Тайни, щоб нашій слабосилій, зраненій первородним гріхом і схильній до злого людській природі влекшити дорогу повороту в обійми Небесного Вігця. Тайна Покаяння це один з найбільших дарів неба для грішного світа, бо скільки разів не попалиб ми в гріх, завжди стоїть перед нами отвором дорога до сповідальниці і за кожним разом Наймилосерніший Бог виходить нам на зустріч, щоби нас назад прийняти за своїх добрих дітей. Якаж вдяка належиться від нас за цей дар найдорозшому Спасителеві!

Св. Єронім великий Учитель Церкви залюбки перебував в убогм вертепі, місці народження Спасителя у Вифлемі й у скупленні духа розважав тут Таїнство Воплочення Божого Сина. Його зворушувала надівсе убогість цього святого місця і він забажав віддячитися в якийсь спосіб Ісусови і жертвувати Божій Дитині якийсь дар, як це колись робили убогі пастушки і богаті царі зі сходу. В цій хвилі було йому дане побачити Божу Дитину — Ісуса, від котрої почув голос: „Віддай мені в дарі Твої гріхи!“ „А щож Ти з ними зробиш? — спитав здивований Єронім. А Ісус відповів: „Я візьму їх на свої рамена і віднесу геть“. Тоді Єронім зі слезами в очах закликав: „О Найліпший Ісусе, якаж це непонята глибіннь любови Твойого

Пресвятого Серця! Ти жадаєш від мене того, що зле, а мені в заміну даєш усі Твої заслуги. Бери отже, бери від мене все те, що моє, а мені дай Твою любов і Твою ласку, щоби я жив і Тебе ніколи не ображав!”

Ось найкрасший спосіб вдяки Богу за Його любов до нас, коли будемо часто користали зі св. Тайни Покаяння. Там віддаваймо Ісусови Христови наші гріхи, а від нього приймаймо прощення їх і ласку більше не грішити. Тільки сам Бог Всемогучий у безконечній Премудрости і невичерпаному Милосердю міг сю св. Тайну облумати і нам поручити. Щож отже сказати про християнина, який ледво раз у рік з трудом приходить до сповідальниці, щоб очиститися з гріхів? А що казати про тих, котрі цілими роками вчинаються під тягарем гріхів, а сповідальницю оминають? Св. Іван Євангелист каже про таких (Обял. 3, 1.): „Знаю твої діла, що маєш імя що живеш, а ти мертвий єси“. А ці мертві на душі християни завдають найбільші рани Спасителеві. На таких жалується св. Павло в листі до Филипян з плачем (3, 18.): „Бо многі, про котрих я вам говорив і тепер навіть плачучи вам говорю, поступають як вороги хреста Христового, котрим кінець погібельь...“

Отже вдячність супроти Христа з одної сторони, а добро нашої душі з другої повинні захопити нас до частото користання зі св. Тайни Покаяння, а надівсе повинні спонукати нас до якнайдостойнішого прийняття цієї Тайни в часі Великого Посту. Кожду неділю в цьому освяченому часі, кожду днину, а передовсім Страстну Седмицю повинні ми перевести під знаком покути. Частий іспит совісти, часта віднова жалю з постановою поправи і численні покутні діла, це найкраща сплата довгу вдячності супроти страждучого Спасителя та одинокий спосіб добути нетлінні скарби для наших душ. Усі наші болі й недостатки, наші журби й труди, умертвлення, пости, молитви, участь у богослуженнях і св. Причастя жертвуймо терплячому Ісусові, як перепросьбу за наші гріхи і надолуження за належні нам кари. Кожне наше добре діло підчас Великого Посту повинно мати на собі знак покутної ціни, бо лиш у той спосіб зможемо осягнути намірену ціль великопостного часу, обновити наші душі і стати подібними до нашого Найдорожшого Спасителя Ісуса.

В цих побожних розважаннях нехай кріпить вас всіх,

мої дорогі Браття, страдаючий Спаситель, і нехай пішле вам обильні ласки св. Духа разом зі своїм небесним Вітцем через благословенство Вашого Архиерея, котрого всім Вам уділяю в імя Отця і Сина і св. Духа. Амінь.

† ЙОСАФАТ, Епп.

Ч. 165./Орд. — Поручається Всеч. Отцям Парохам, Завідателям і Сам. Сотрудникам відчитати повисший Пастирський лист вірним у найблизшу Сиропустну неділю, а підчас великопостних проповідей основніше пояснити їм поодинокі складові частини св. Тайни Покаяння.

Ч. 633. — Зарядження на час постів в 1936 р.
згл. до Великого Посту в 1937 р.

Що до постів поручаємо придержуватись постанов Львівського провінціального Собора з р. 1891 (титул XI. ст. 240. О постах).

Де однак заходила б потреба розрешення, уділяємо Всч. ОО. Душпастирам, Катехитам і Сповідникам власть, по совісім провіренні причин при узгядненні обставин розрішати від посту, з виїмком пятниць.

Особи користаючі з розрешення відмовлять приписані Синодом молитви.

Час пасхальний треває у нашій церковній провінції від понеділка І. Седмиці Вел. Поста аж до празника Вознесення Г. Н. Іс. Христа.

Всч. ОО. Душпастирі і Катехити доложать усіх старань, щоби як найлучше приготувити вірних до достойного прийняття св. Тайн і дадуть їм нагоду відбути сповідь і перед постороннім священиком запрошуючи в тій ціли сусідних священиків по попереднім заповідженні о сім своїм вірним у попередну неділю згл. свято.

При тій нагоді звертаємо Всч. О.О. Душпастирам увагу на обовязок в особливший спосіб занятись хорими у парохії.

Через ревну опіку над хорими у великій мірі стаємо подібними до Спасителя, що про Него говорить св. Письмо:

„І куди небудь входив, в села, або в місточка, або в хуторі, на вулицях клали недужих і благали його, щоби хоч краю одежі його діткнулися; а котрі діткнулися його, ставали здоровими. (Мар. 6. 56). Бож. Спаситель сходить до хорих, потішає їх, розбуджує в них віру, їх довіря і на кожного з них кладе руки. (Лук, 4, 40).

Він наказує апостолам і їх наслідникам особливше старання про хорих, а навіть установає для хорих св. Тайну Покаяння і уділяє їм в тій св. Тайні Свою поміч і цілющу силу для душі і тіла, якої вони потребують.

І кожний добрий священник охотно йде до хорих і то не тільки тоді, коли грозить небезпека смерти, але і при кожній іншій нагоді відвідує хорих, потішає їх і їм помагає та старається у своїй парохії зорганізувати світських апостолів, що в тім ділі моглиб йому помочи. Добрий душпастир старається, щоби хорі його парохії бодай від часу до часу могли бути на Службі Божій і в тій цілі організує акцію світських апостолів, що занялибся привозом хорих до церкви.

Добрий, по батьківськи люблячий своїх недужих душпастир запрошує при тій нагоді чужих ревних священників до сповіди, що вказалиби хорим на страдаючого Христа, що звернулиб їм увагу на се, що коли вони з терпеливістю, з підданням на Божу волю будуть переносити свої недуги, не тільки собі приготовляють вінець вічної слави в небі, але можуть і для свого народу, своєї рідні вислужити багато ласк. Особливо прохаю і поручаю Всч. ОО. Душпастирам, щоби принайменше у Великодному часі зорганізували духовну поміч для хорих своїх парохій.

На цілий час пасхальний уділяємо усім О.О. Сповідникам власть розрішати від всіх гріхів задержаних Епископові чи самим правом чи дієцезальним розпорядком.

У наглих випадках і поза пасхальним часом можуть сповідники розрішати *pro foro interno* від всіх цензур в який небудь спосіб задержаних чи Папі чи Епископові, якщо неможна заховати сих цензур на вні без небезпеки тяжкого згіршення або неслави, або якщо каючому прикро булоб оставати в стані тяжкого гріха через час потрібний до сего, щоби вистаратися о розрішення у дотичного церковного Наставника, але при тім має такий обложений

цензурою пенітент віднести через сповідника до згаданого Наставника о поручення під загрозою поновного стягнення на себе цензури.

Повідомляємо Всч. Отців, що ми отримали від св. Апост. Престола на 5. літ власть розрішати від всіх цензур задержаних Апост. Престолові з виїмком цензур в найспеціальніший спосіб задержаних Папі.

Вкінці пригадуємо всім Всч. ОО. Сповідникам, що і надаліше мають власть привертати каючимся утрачене право *petendi debitum conjugale* (Перем. Епарх. Відомости з р. 1930 ч. III ст. 56).

Ч. 632. Речинець іспитів конкурсних о душпастирських бенефіції в р. 1936 р.

Іспити конкурсні о душпастирські бенефіції відбудуться цього року в днях 26. і 27 травня і 20. і 21. жовтня.

До іспиту конкурсного належить зголоситися на пів місяця перед речинцем іспиту.

Священики, що перший раз здають іспит, обов'язані зазначити в поданню, чи і коли зложили іспит з догматики, моральної і церковного права, а перед самим іспитом предложили пименно вироблені проповіді згл. егзорти.

Ч. 613. — Речинець іспитів з догматики, моральної і церковного права в р. 1936.

Іспити з догматики, моральної і церковного права відбудуться цього року в днях 19 травня і 16. жовтня.

До іспиту з догматики приступають священики висвячені в р. 1935, до іспиту з моральної священики висвячені в р. 1934 а до іспиту з права священики висвячені в р. 1933. В тих самих речинцях є обов'язані приступити до іспитів зі згаданих предметів ті священики, що були покликані в попередніх роках і ще досі їх не зложили.

Вкінці пригадується, що священики, які не зложили повищих іспитів не будуть допущені до іспиту конкурсного, хиба що предложили би умотивоване оправдання, для яких причин до згаданих іспитів не приступили.

Ч. 669. — В справі уміщування священниками статей та дописів у часописах.

Лучаються випадки, де священники містять у часописах статті на всілякі теми та дописи про поодинокі факти. Якщо ці статті та дописи заміщувані в католицьких часописах причинюються до Божої слави і поглиблення католицької свідомости серед широкого загалу читачів, то — річ ясна — що Духовна Влад може хиба радіти з такого явища та бути вдячною дотичним авторам. Буває однак і таке, що талановитий в пері священник запускається в письменницькім розгоні на ховзький терен критики, полеміки та політичних міркувань, забуваючи що з таких його писань по часописах може вийти більше шкоди для Церкви і католицької справи ніж користи.

Щоби не наражати Церкви на шкоду з боку тих людей, які своїм талантом можуть і повинні віддати їй якраз більше добра чим другі, Еп. Ординаріят пригадує Всеч. Отцям постанову канона 1386. Канонічного Права, в якому виразно заборонюється священникам видавати книжки світського змісту та дописувати до періодичних видань і часописів без згоди власного Ординарія.

Священик, який дописує до часопису, повинен завжди пам'ятати, що його стаття силою самого уряду її автора має на собі окремішну печать та що як така має вона остаточно зміряти до тої самої ціли, котрій служить священник себто до Божої слави і спасення душ. Якщо писання священника не прямувалиб до тієї ціли або наносилиби шкоду католицькій справі, то вони не повинні мати місця в часописі.

Не вистарчає в писанні сам талант, знання чи наочне свідоцтво про описувану подію; — священникови потреба опріч того мати ще церковного духа, церковний змисл, т. зв. *sentire cum Ecclesia*, т. зн., мусить шанувати науку й рішення Церкви і безумовно їм піддаватися, розуміючи в сьому ділі слова св. Августина: »О стільки має хтось св. Духа, о скільки годиться з Церквою«.

Священик, хочби з як великим письменницьким хистом але позбавлений висшої католицької думки і належної второпности не принесе своїми писаннями користи Церкві але шкоду. Історія дає нам чимало примірів цієї правди.

На потребу цих прикмет для священників видавців і тих що дописують, Еписк. Ординаріят звертає отсим особливішу увагу.

Не тільки отже всякий хочби й найменший відхил від науки Церкви, але і всяка критика церковної Влади і Єї установ, не може мати місця в католицькому часописі ані не може вийти з під пера католицького священника, бо він заслуговувавби на осуд і кару.

Ч. 670. Заборона невідповідного вживання слова „СВЯТО“.

Щораз частіше трапляється що чисто світським обходам надається назву »свято« як, на прим. свято культури, весни, садження дерев, матери, дитини, коня і т. п. Слова »свято« можна вживити тільки у відношені до святих річей і релігійних торжеств. Переносення до цієї науки світських справ є надужиттям. Для світських обходів найвідповідніша назва є слово день.

Зогляду на то надуживання слова „свято“ заподдається слідуючі вказівки поступовання:

1) Вірним згл. тим, що уряджують світські обходи належить вияснити, що назва „свято“ прислугує виключно релігійним обходам;

2) Якщоб мимо цього вияснення вжито у програмах чи оголошеннях у світських обходах назви свято, належить відмовити співуділу в обході і осібного набоженства;

3) Якщо ті, що уряджують обходи примінилися до вище даного вияснення й обхід уряджувано в святочній день головне набоженство має бути відправлене в честь церковного свята;

4) Ті що уряджують обходи повинні перед оголошенням програми порозумітися з дотичним парохом згл. Еписк. Консисгорією в справі проєктованих набоженств.

Ч. 619. — Поручається всім ОО. Душпастирям вістник „Католицька Акція“.

Переведення в життя »Католицької Акції«, що є в сучасну пору одним із найголовніших завдань Отців Душпастирів, вимагає з їх сторони основного пізнання духа цієї ідеї та способів її здійснення. Дорогою до того є відповід-

на лектура. а в першу чергу вістник »Католицька Акція«, що виходить покищо, як кварталник і містить статті з обсягу теорії та практики Католицької Акції.

Поручається всім ОО. Душпастирям стати передплатниками цього журналу і користаючи практично з його статей при веденні товариства »Католицької Акції«, уможливити одночасно його розвиток та ширшу видавничу діяльність, призначену не тільки для провідників, але і для широких мас вірних.

Ч. 672. — Поручається жовківський „Місіонар“ і книжочки: „Бібліотека Релігійної Освіти“.

Жовківський »Місіонар« розпочав 39 рік свого існування. Майже чотири десятки літ сіє він зерно Божої науки на ниву сердець нашого народу, де він не находився. Не може бути найменшого сумніву, що він причинився значно до поглиблення католицького світогляду та скріплення релігійного життя серед нашого українського народу. »Місіонар« є проте найліпшим помічником кожного душпастиря в його духовній виховавчій праці. Той часопис заслугує впевні на це, щоби його поширити в як найширших кругах нашої суспільности. Особливо тепер коли оо. Василіяни в Жовкві, маючи на увазі зубожіння нашого народу, знизили від початку цього року передплату на »Місіонар«, яка виносить всего 1,50 зл. на рік, не повинно в нас бути ні одної родини без »Місіонара«.

Пригадується також, що від початку 1935 р. оо. Василіяне в Жовкві розпочали видавати нове Видавництво під назвою »Бібліотека Релігійної Освіти«. На разі виходить одна книжочка в обемі двох аркушів друку раз на два місяці (шість книжочок на рік). Те видавництво має на меті дати читачам змогу скріпити основи віри через поглиблення свого релігійного знання. Тож відповідно до того книжочки »Бібліотеки Релігійної Освіти« обговорюють в доступній, популярній формі, головні правди католицької віри й найважніші життєві питання. Поручається особливо останню книжочку цього Видавництва за 1935 р. »Вірити чи не вірити?« Вона заслугує впевні на масове поширення, особливо там, де віра захитана.

Кождий священик, кожда читальня, кожда кооператива,

кожда бібліотека повинні передплачувати »Бібліотеку Релігійної Освіти«! Річна передплата виносить 1'30 зл., поодинокі книжочки по 20 сот.

Звертатися до Видавництва оо. Василіян в Жовкві.

Х Р О Н І К А.

Іменовання:

- Ч. 156. о. Демянчик Іван, парох в Скопові висл. Декан порохницький — Радником Єпископської Консисторії.
 Ч. 156. о. Кобрин Олексій, парох Порохника — Деканом Порохницьким.
 Ч. 205. о. Білик Олексій, парох в Березці — Містодеканом Бірчанським.

Крилошанські відзнаки одержав:

- Ч. 267. о. Брановський Антін, парох в Стоянцях.

Канонічну інституцію одержали:

- Ч. 6363/35. о. Матюк Мирон — на Волю Коблянську.
 Ч. 470. о. Баріляк Дмитро — Глинсько.
 Ч. 471. о. Хомко Теодор — Лютовиська.

Завідательства одержали:

- Ч. 6386/35. о. Ступак Дмитро — Тучапи.
 Ч. 6386. о. Гарасим Ярослав — Спасів.
 Ч. 6534. о. Кобат Іван — Мервичі.
 Ч. 6528. о. Бень Микола доїзд. — Кропивник нов.
 Від гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 17. лютого 1936.

о. Микола Грицеляк
 канцлер.

† ЙОСАФАТ
 Епп.

ПЕРЕМИСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

ЙОСАФАТ КОЦИЛОВСЬКИЙ

БОЖОЮ МИЛІСТЮ І БЛАГОСЛОВЕННЯМ СВ. АПОСТОЛЬСЬКОГО ПРЕСТОЛА

ЕПИСКОП

ПЕРЕМИСЬКИЙ, САМБІРСЬКИЙ І СЯНІЦЬКИЙ
ВСЕЧЕСНОМУ ДУХОВЕНСТВУ Й УСІМ ВІРНИМ
ЕПАРХІЇ МИР В ГОСПОДІ І АРХІЄРЕЙСЬКЕ
БЛАГОСЛОВЕННЯ!

Католицька Церква, що через цілий Великий піст покривалася смутком, болем і жалобою, наповняється в нинішньому дні якоюсь висшою, надземською, душевною радістю й втіхою. До тої радості й втіхи має вона повну й слухну причину. Бо вона обходить сьогодні празник понад всі празники, „торжество всіх торжеств“, найбільше своє свято — Воскресення свого Основника, Ісуса Христа. Єї Божий Обручник Ісус Христос, що його соромну й болучу смерть вона недавно оплакувала, вже не лежить у гробі. Він славно воскрес із мертвих! Своєю Божою силою злучив Він Свою душу з тілом і вийшов з гробу у прославленому тілі. Дятого всім своїм дітям велить сьогодні Церква побіч великої пісні „Христос Воскрес“ співати ще й радісну пісню: „Сей день, єгоже сотвори Господь, возрадуємся і возвеселимся в онь“.

Сей радісний празник світлого Воскресення Г. Н. Ісуса

Христа дає і мені милу нагоду звернутися знова до вас, дорогі Епархіяни, з коротким словом моїх святочних побажань.

Перед цим Великим постом я звернувся до вас особним словом і заохочував, за голосом нашої Матері св. Церкви, до обнови ваших душ в Христі через достойне прийняття св. Тайн Покаяння й св. Причастя. І я вірю, що в тому часі св. Великого посту ви всі, що на душі були мертвими, знова ожили. Покутою ви побідили свою душевну смерть, ви з мертвого грішного життя повстали до нового життя Божої ласки, ви духово воскресли.

В сей світлий празник Христового Воскресення я не можу вам, дорогі Епархіяни нічого кращого побажати як того, щоби це ваше духове воскресення було правдивим, повсякчасним, тревалим, прилюдним наверненням до Бога. І воно дійсно буде таким, якщо пам'ятати будемо завжди на слова великого Апостола народів св. Павла: „Якоже воста Христос от мертвих славою Отчею, тако і ми во обновленії жизни ходити начнем“. „Як устав Христос із мертвих славою Вітця, так і ми ходитимем в обновленні життя“. (Рим. 6. 4) Ваше духове воскресення — каже св. Павло — буде правдивим і тревалим, якщо воно буде подібним до Воскресення Г. Н. І. Христа; бо Воскресення І. Христа є й на завжди остане для всіх нас взором нашого духового воскресення.

Перш за все воскресення І. Христа було рішучим. Таким повинно бути і наше воскресення з гріха.

Чого то не зроблено, щоби тіло І. Христа вдержати в гробі. Його обито простиралами, — двері гробу привалено великим каменем, — жидівська Рада гріб запечатала і поставила над ним сильну сторожу жовнірів. І Христос однак поборов Своєю Божою силою всі ті перешкоди. Коли Його найсв. душа вернула з аду і знова з тілом получилася, Христос піднісся й вийшов з гробу, поконуючи Своєю Божою силою всі ті перешкоди.

Таким бутиме й наше воскресення з гріховної смерті до життя ласки. І ми ужити мусимо до нього всеї нашої сили, щоби побороти всі перешкоди до нашого навернення. А тих перешкод не бракує ніколи; бо дорога життя в ласці Божій, се дорога тісна, а врата якою до неї входитьсья, вузька: „Узкая врата, і тісний путь вводяй в живот“.

(Мат. 7. 14.) як каже Христос „і нуждници восхищають є“ (Мат. 11. 12), се є: „насилъники добувають її“. Ті перешкоди до навернення мають всі грішники, — але головні ті, що довший час жили в гріхах; ті, що до гріхів вже навикли і для котрих гріх став вже привычкою, налогом. Ті злі привычки-налоги є тими простиралами, що обвивали чоловіка ще сильніше, як простирала що обвили тіло І. Христа. Вони є тим тяжким каменем, що замкнув гріб нашого гріха ще сильніше, як той великий камінь замкнув гріб нашого Спасителя. Над нашим гробом гріха уставляється ще сильніша сторожа, як над гробом І. Христа, — се люди, наші брати, що стараються о се, щоби наше навернення до Бога не було цілковите.

Треба нам отже рішучости до покаяння тих всіх перешкод, — а сю рішучість і силу до сего дає нам сьогодні Христос Спаситель через Своє славне Воскресення. Ми можемо нині кликати всі з св. Апостолом Павлом: „все можу в Ісусі Христі, котрий мене кріпить“ (Фил. 4. 13.), бо Ісус Христос як запевнив св. Павла так сьогодні запевняє і нас, що Його ласка вистарчає нам до побіди над усіми ворогами нашого спасення: „довлієт ти благодать моя“, вистарчить тобі моя ласка“! (2. Кор. 12. 9.)

Дальше воскресення Христове є тревале, незмінне, повсякчасне, бо Христос „коли встав із мертвих, вже більше не вмирає“. (Римл. 6. 9.). Таксамо й ми, що воскресли з гріха, не сміємо назад до нього вертати! Через нашу великодну сповідь, ми увільнилися з кайданів діявольської неволі, тому нам, Божим дітям, не вільно назад вертати у сю понижаючу неволю. Знаймож прецін, як страшним є поворот чоловіка до гріха! Якщо прогнаний злий дух має знова вернути до нашої душі, тоді він не приходить вже сам; „тоді йде“ — каже Христос — і бере сім других духів гірших від себе, а ввійшовши живуть там; і буває останнє того чоловіка гірше від першого“. (Лук. 11. 26.).

Щоби захоронити себе перед тим нещастям більшим як сам упадок в гріх треба, щоби ми так як Христос лишили в гробі разом з нашими гріхами і простирала, що ми були ними обвинені перед нашим наверненням. Ті простирала то є наше привязання до гріха; то є наш наклін шукати гріха, іти нерозважно в нагоду до гріха!

Того наклону іги в нагоду до гріха, треба нам конечно визбутися, якщо хочемо щоби наше воскресення з гріхів було тревале. Уникай нагоди до гріха, не йди в нагоду до гріха, то й не впадеш в нього, — бо Дух св. впевняє нас, що „люб'яй бідство, впадет в не“; хто любить небезпеку гріха впаде в нього (Іс. Сір. 3. 27.). Хто не уникає нагоди до гріха, той шукає гріха, — і певне його найде!

Вкінці Воскресення Христове було прилюдним. Христос не укриває свого воскресення, але противно, лишається по воскресенню ще сорок днів на землі на се, щоби всіх, Апостолів, Учеників і всіх що Його знали переконати, що Він правдиво воскрес. І не відійшов з землі до неба скорше, аж сего доконав, так що св. Апостол Петро міг сказати за себе і в імени других Апостолів, що вони всі були свідками Христового Воскресення, бо вони були тими: „що іли й пили з ним, коли воскрес із мертвих“ (Діян. Ап. 10. 41.). Навіть такий невірний як св. Тома, мусів повірити що Христос воскрес, та з великим жалем за своє невірство кликати до Христа: „се Господь мой і Бог мой“ (І. 20. 28.).

Таксамо як Христос старався о се, щоби всі повірили в Його Воскресення, так і ми по воскресенню з гріхів повинні старатися, щоби всі — а на першому місці ті, що нас передше знали як грішників — бачили і признали, що ми змінилися, що ми навернулися. Інакше наше воскресення з гріхів не буде подібне до Воскресення Христового і тому не буде правдиве.

Христос сказав: „Так нехай світить ваше світло перед людьми, щоби бачили ваші добрі діла і прославляли вашого Вітця що на небесах“ (Мт. 5. 16.). Отсе є спосіб в який ми поступати повинні, коли хочемо жити життям воскресшого нашого Спасителя. Ідім за сею наукою Ісуса Христа. Не встидаймося перед другими людьми творити добрих діл. Нехай всі знають і говорять що ми досі були злими, але що тепер ми вже інші. Нехай тепер другі бачать, що ми молимося, що часто приступаємо до св. Сповідий і до св. Причастя; нехай всі знають, що ми тепер жиємо вже як воскресші з гріха та що своїм життям хочемо сповнити приказ св. Ап. Павла, що кличе до нас: „Коли ви воскресли з Христом, шукайте того що в горі, де Христос сидить праворуч Бога“ (Кор. 3. 1).

Ідіть всі дорогі в Христі Браття за тим покликом св. Апостола, а воскресення наше буде правдиве як Воскресення Христове, буде тривале і всім звісне як життя перших християн, а тим самим запевнимо душам нашим святість і спасення, родинам нашим та всьому нашому українському народові лучшу будучність а Христові Спасителеві нашому спричинимо найбільшу радість з цього правдивого нашого воскресення.

Сего я зі сьогорічним празником Христового Воскресення з цілого серця желяю всім моім дорогим Епархіянам.

Благодать Господа Нашого Ісуса Христа, любов Бога Вітця і всі дари св. Духа, нехай сплинуть на всіх вас! Амінь.

Христос воскрес!

† ЙОСАФАТ Епп.

Перемишль у Великім Тижні 1936 р.

Ч. 214/орд. — Поручається Всч. ОО. Душпастирям відчитати вірним в часі празника Христового Воскресення повисший лист і желання як в матерніх так і дочерніх церквах, додаючи від себе потрібні пояснення.

Ч. 1542. — Подяка за желання.

Сего року в дні 3. березня дозволив мені Всевишній Бог осягнути 60 літ життя. Великою втіхою були для мене численні побажання, що їх з тої нагоди я одержав чи то на письмі чи устно від деканальних урядів, поодиноких Всч. Отців, Вп. Інтелігенції, численних наших установ, товариств, вірних і від дорогої мойому серцю шкільної молоді.

За ті желання я старався вже зложити мою подяку на письмі. Однак отсею дорогою ще раз сердечно дякую за всі вислови почувань всім моім Епархіянам.

Зокрема однак я в особливійший спосіб з глибини серця дякую всім за молитви і Служби Божі що їх відправлено з сеї нагоди в моім наміренні.

З вдовolenням стверджую цей для мене потішаючий знак єдності і лучности моїх Епархіянів зі мною, своїм Епископом в нинішніх часах, повних важких досвідів для

всіх нас. Ся єдність і лучність, се знак правдиво католицького розуміння наших взаїмних відносин, що їх сам Бог, Основник католицької Церкви між мною а Вами, Дорогі Епархіяни, навязав.

Нехай ті вияви Ваших почувань ще більше скріплять нашу взаїмну лучність та єдність і всіх нас заохотять до ще усильнішої праці над спасенням наших душ.

Всч. Отців душпастирів і Катихитів прошу отсю мою подяку заподати до відома всім вірним в церкві при найблизшій нагоді.

Перемишль, дня 14. березня 1936.

† ЙОСАФАТ, Епп.

Ч. 1543. — В справі св. Мира.

З покликом на тутешній розпорядок в справі відбирання св. мира, проголошений в „Епарх. Відомостях“ ч. 1635 з 1935 р. ч. V. стор. 61. пригадується, що Всч. ОО. Декани самі, зглядно тільки через відпоручених священників мають відбирати св. Миро зі захристії катедральної церкви в тижні між неділею Томиною а неділею Мироносиць.

Ч. 1544. Належитість за шематизм на р. 1936.

Канцелярія Еписк. Консистерії розіслала парохіяльним урядам і всім Отцям Катихитам шематизм на р. 1936. Належитість в квоті 3 зл. побереться з платні за квітень Отцям, що її побирають. Прочі Отці надішлють сю квоту до кінця квітня ц. р. до Канцелярії Еписк. Консистерії.

Повищу квоту дозволяється побрати з церковної скарбони.

Ч. 1545. — Конкурс на опорожнені парохії.

З речинцем до 20. травня 1936 виставляються на конкурс слідуєчі опорожнені парохії:

Деканат Бориславський: Кропивник новий, Рибник.

» Височанський: Гусне вижне.

» Добромильський: Мігова, Посада риботицька.

» Жовківський: Мервичі.

- Деканат Жукотинський: Головецько дол., Дністрик Гол.
 » Краковецький: Серни.
 » Лежайський: Дубрівка.
 » Лучанський: Городище.
 » Самбірський: Кульчичі.
 » Сінявський: Майдан сін.
 » Сокальський: Спасів.
 » Старосільський: Биличі.
 » Устрицький: Устрики долішні.
 » Чесанівський: Плазів, Цівків.
 » Яворівський: Наконечне, Порудно.
 » Ярославський: Цетуля.

Прошення внесені не по формі і не заосмотрені потрібними залучниками, а особливо без свідоцтва конкурсового іспиту як і ті, котріб вплинули по дни 20. травня 1936, будуть уважані яко безпредметові.

Примічається, що Всч. ОО., що одержать презенту на таку парохію, котра крім матерної церкви має одну або більше дочерних, зобов'язуються в кожнім часі, на жадання перемиського Еписк. Ординаріату, згодитися на евентуальне відлучення дочерних церков разом з грунтами.

При тім Еписк. Ординаріат повідомляє всіх Отців, наміряючих внести подання о прийяття в спис на висше згадані парохії, що дотації їх і скількість грунтів приналежних до парохії будуть, без згляду на інституцію пароха на дану парохію, нормовані по гадці Конкордату і обов'язуючих в Епархії норм за відомостю Апост. Престола.

До заміни :

Парохія — Камівка Старе село, равського деканату.

Х Р О Н І К А.

Канонічну інституцію одержали:

- Ч. 367. о. Саламан Стефан — Середниця.
 Ч. 1219. о. Мостюк Яків — Миратин.
 Ч. 1251. о. Коліда Софрон — Михновець.
 Ч. 1474. о. Крупа Сильвестер — Журавиця.

Завідательства одержали:

- Ч. 430. о. Томашівський Іван — Наконечне.
 Ч. 786. о. Волошин Микола — Явірник руський.
 Ч. 947. о. Дутка Іван — Лівчиці.
 Ч. 1184. о. Вандерер Володимир — Воля мігова.
 Ч. 1474. о. Лозинський Володимир — Цівків.

Сотрудництва одержали:

- Ч. 742. о. Філяс Іван — Теляж.
 Ч. 1236. о. Солтикевич Іван — Туре гор.
 Ч. 1188. о. Сивак Григорій — Кальниця.

Померли:

- о. Гординський Дмитро, парох в Кульчичах 29/2 1936.
 о. Жарський Михайло, парох в Устріках долішних
 1/3 1936.
 о. Сінкевич Олександр, парох в Сернах 4/3 1936.
 Душі їх поручається молитвам Всеч. Духовенства.

Від гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 4. квітня 1936.

о. Микола Грицеляк
 канцлер.

† ЙОСАФАТ
 Епп.

ПЕРЕМИСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

Ч. 2377. — В справі 80-літнього дня уродин
св. Отця Пія XI.

Дня 31. травня ц.р. починає Св. Отець Пій XI. 80-ий рік Свого життя, повного апостольських трудів і благословенної праці для добра цілої Церкви і всего людства.

В тому дні зложать свою чолобитню Св. Отцеві заступники Католицької Акції всіх країв в Римі. В тому дні зложить Св. Отцеві також і наша Епархія свої найпокірніші синівські побажання з почуваннями найглибшої почести і цілковитого віддання для Його Особи.

Сю річницю і ціле вісімдесятьліття Св. Отця будемо обходити з особлившою радістю, щоби подякувати Г. Богу за це, що дозволив Намісникові Христа дожити так глибокого віку а заразом молити будемо Всевишнього, щоби дозволив Йому продовжати спасенну діяльність на Апостольському Престолі еще на многі літа.

Бож діяльність теперішнього Св. Отця є дійсно так велична й різнородна, що у всіх людей, навіть у ворогів Церкви, викликує подив й пошану. Його Понтифікат, се час надзвичайних добродійств, що їх висвідчив Пій XI. для цілого людства. Вистарчить тільки згадати такі великі діла Св. Отця Пія XI. як: проголошення двох Ювілейних Років (1925 і 1933), що в них так много ласк сплинуло на всіх

членів Католическої Церкви; скріплення й поглиблення місій, основи нових місійних станиць серед поганських народів при допомозі Єпископів і священників-місіонерів, взятих з їх власних синів; надзвичайно велика журба й дбайливість около образування й освячення клиру; Його Енцикліки про християнське виховання молоді, християнське подружжя, обнови суспільного устрою; відновлення Папської Держави Лятеранськими договорами та переведення в життя Католицької Акції.

З тих загальних добродійств користуємо і ми як члени Католическої Церкви.

Одначе ми гр. католики маємо еще особливий обов'язок вдячності й любови для Св. Отця, бо нам оказав особливі докази Своєї журби й дбайливости. Його Особі завдячує наша Церква такі величні діла як: проголошення нашого Святого свщмч. Йосафата всегдашнім Заступником св. Унії перед Богом і цілим небом, чим причинився Св. Отець до поширення слави нашого Святого по цілому світі; заіменування десятиох наших Єпископів на областях, де живе наш нарід; збудовання Духовної Семинарії для образування й виховання кандидатів духовного стану для нашої Церкви; оборона наших незєдинених братів, переслідуваних в большевії.

За отсі добродійства виявляймо у сім вісімдесятьлітті життя милостиво нам управляючого Папи Пія ХІ. нашу особливу синівську любов до Його найдостойнішої Особи та наше привязання до Апостольської Столиці.

В тій цілі поручаємо Всч. ОО. Душпастирям:

1. повідомити вірних, що дня 31. травня с. р. зачинає св. Отець вісімдесятий рік життя;

2. заохотити їх до горячих молитов і до частого припинання св. Тайн у наміренні св. Вітця у наближаючійся вісімдесятьлітті;

3, при кожній нагоді відмовляти з народом молитву бодай коротку в тім самім наміренні.

Зарядження про спеціальні торжества на честь св. Вітця видасться пізнійше.

Перемишль, дня 18. травня 1936.

† ЙОСАФАТ, Епп.

Ч. 2376. — В справі сегорічного Празника Пресвятого Серця Христового.

Сегорічний Празник Пресвятого Серця Христового припадає в п'ятницю 19. червня згл. переноситься його на неділю дня 21. червня.

Як попередніми роками, так і сего року треба як найторжественніше його обходити.

На сей Празник приготовлять Всч. ОО. Душпастирі підчинених собі вірних дев'ятьднівними або щонайменше триднівними богослуженнями (молебнями) та відповідними проповідями та заохотять їх до численного приймавання св. Тайн в честь Божого Серця.

В сам день Празника треба, де тільки можливе і де вірні до цього приготівані, уладити, поза богослуженнями відправленими в церкві, адорацію Найсв. Тайн.

В проповідях піднесуть Всч. ОО. Душпастирі потребу надолуження Пресвятому Серцю Спасителя за всі невдячності, яких Воно дізнає від людей.

Ч. 2349. — Духовні вправи для священників.

До участі в сьогорічних духовних вправах обов'язані всі священники, котрі з якоїнебудь причини несповнили обов'язку у своїм часі, відтак всі безженні, висвячені до 1935 р. включно, вквінці жонаті, котрі останній раз відправили реколекції в 1933 р. На переведення цих духовних вправ визначається 3 серії, а саме: одну для безженних і 2 для жонатих.

I. Серія духовних вправ для безженних священників відбудеться в часі від понеділка 22. червня вечером до п'ятниці 26. червня рано, в котрій — як висше зазначено — обов'язані взяти участь всі Отці висвячені, як безженні до 1935. р. включно з цілої Епархії.

II. Серія духовних вправ для жонатих священників відбудеться від понеділка 29. червня вечером до п'ятниці 3. липня рано, в котрій обов'язані взяти участь жонаті священники, що останній раз відправили реколекції у 1933. р. з тих Деканатів: Балигородський, Белзський, Бірчанський, Бориславський, Варяжський, Великомостенський, Височан-

ський, Добромильський, Дрогобицький, Жовківський, Жукотинський, Комарянський, Краковецький, Куликівський, Лежайський, Ліський, Лупківський, Мединицький, Медицький і Мостиський.

III. Серія духовних вправ для жонатих священників відбудеться від понеділка 13. липня вечером до п'ятниці 17. липня рано, в котрій візьмуть участь священники з усіх прочих Деканатів.

ОО. Катехити обов'язані взяти участь в духовних вправах разом зі священниками свого Деканату дотичної Серії і тому рівнож обов'язані зголосити свою участь у свого с. Декана. Те саме обов'язує і других священників незанятих в душпастирстві.

Для належитого переведення сьогорічних реколекцій Канцелярія Еп. Консисторії висилає спис священників обов'язаних відбути реколекції до Деканальних Урядів, а оо. Декани зголосять з відповідними внесками й заввагами всіх учасників до Еп. Консисторії найдалше до 15. червня с. р. За виконання сего розпорядку відповідають в першій мірі оо. Декани.

Отці приділенні до одної серії духовних вправ не можуть бути прийняті до іншої серії без окремої згоди Еп. Ординаріяту, о що повинні постаратись оо. Декани найдалше до 15. червня. Зголошення від поодиноких священників прислані безпосередно до Еп. Консисторії, а не через дотичні Дек. уряди, як також священників, котрі не зголосили своєї участі, а прийдуть на реколекції, не будуть узгляднені.

ОО. Учасники духовних вправ після свого прибуття до Перемишля зголосяться в будинку Духовного Семінара в часі 4—6. год. вечером перед реколекціями, пізніші зголошення не будуть узгляднені. Оплату складається при зголошенню з гори, а не через Еп. Консисторію, бо в сей спосіб дуже утруднюється адміністрацію духов. вправ. Також належить привезти свою постіль.

Священники, котрі відбули духовні вправи в однім з наших монастирів, обов'язані прислати до Еп. Консисторії посвідки відбутих реколекцій через свої Дек. уряди до 15. червня.

В інтересі самих Отців Учасників духовних вправ проситься о точне заховання висше поданих приписів.

Ч. 218/орд. Подяка св. Вітця за Петрів гріш 1935 р.

На адресу Преосвященного Єпископа Кир Йосафата надійшло від Апостольського Престола отсе письмо:

»Державний Секретаріат Його Святости з Ватикану
дня 30. березня 1936. Ч. 153752.

Ексцеленціє! Ваше Преосвященство!

В доказ особливішого Вашого привязання до Особи Намісника Ісуса Христа і в імени повіреного Собі стада подбали Ви про висилку Петрового гроша (1.370 зл.) на руки Апостольського Про-Нунція, щоби його доручив Святішому Вітцеві.

Це прийняв св. Отець з великою вдячністю, бо Він бачить в тому гаряче бажання Вашого Преосвященства і Ваших вірних, що ним стараєтеся зарадити потребам Апостольського Престола.

Тому св. Отець висказує отсим подяку Вам і всім жертводавцям, та щиро вимолює для всіх Божих ласк; а запорукою того нехай буде Апостольське Благословення, що його св. Отець з батьківською прихильністю уділяє Вам і Вашим вірним.

Повідомляючи Вас про це, висказую чувства моєї найбільшої пошани, з якою мило мені остати вповні відданим Вашій Ексцеленції

Е. Кард. Пачеллі«.

Повисше письмо подаємо до відома Всч. Духовенства і поручаємо оголосити його народові в церкві в найблищу неділю, додаючи щиро подяку і від Нас за тамтогорічну збірку.

Ч. 2099. — Речинець іспиту на дяків.

Іспит на дяків відбудеться в Перемишлі в Дяківськiм Інституті дня 3. липня с. р. о 10. годині рано.

Приватисти, котрі бажалиби бути допущені до сего іспиту, мають внести свої подання через власний Уряд парох.

Всч. оо. парохи зволять при тих поданнях зазначити моральне поведення дотичного кандидата.

Ч. 2478. — Речинець до вношення подань о прийняття до Дяківського Інституту в Перемишлі.

Кандидати, що стараються о прийняття до Дяківського Інституту в Перемишлі на шк. р. 1936/37 мають внести свої подання через власний Уряд парох. до гр. кат. Капітули найдалше до кінця вересня ц. р. Умовини прийняття є слідуючі: 1) Свідоцтво хрещення. 2) Добре моральне поведення кандидата стверджене власним Урядом парохіяльним. 3) Укінчення IV. по крайній мірі III. кл. народніх шкіл. 4) Добрий чистий голос. Перед прийняттям до Інституту відбудеться вступний іспит в Дяківськiм Інституті дня 2. жовтня ц. р. о год. 10. рано, до котрого всі кандидати мають особисто явитися.

Х Р О Н І К А.

Крилошанські відзнаки одержали:

Ч. 1892. о. Гаук Стефан, парох в Варяжі. Ч. 1892. о. Медицький Клим, парох в Довжневі.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 1931. о. Коленський Йосиф — Вапівці. Ч. 1947. о. Ступак Дмитро — Тучапи. Ч. 1979. о. Волошин Микола — Явірник руський. Ч. 1980. о. Григорович Володимир — Загочеве. Ч. 1981. о. Комарчевський Теодозій — Гічва. Ч. 1982. о. Сендзік Іван — Дроздовичі. Ч. 2071. о. Щепанський Микола — Звертів. Ч. 2293. о. Конкольовський Стефан — Ліщовате.

Завідательства одержали:

Ч. 868. о. Кнейчук Ярослав — Белзець. Ч. 1187. о. Др. Граб Стефан — Устрики долішні. Ч. 1193. о. Вербовий Михайло — Яворець. Ч. 1193. о. Григорович Володимир — Загочеве. Ч. 1200. о. Мацюрак Северин — Кропивник новий. Ч. 1202. о. Мацюк Микола — Ляшки гостинцеві. Ч. 1203. о. Конюшко Володимир — Царинське. Ч. 1219. о. Павлик Роман — Дубрівка. Ч. 1229. о. Камін-

ський Тадей — Серни. Ч. 1237. о. Курило Михайло — Гусне вижне. Ч. 1340. о. Кузьмінський Дмитро — Кульчиці. Ч. 1341. о. Шаваринський Евген — Дністрик голов. Ч. 1457. о. Бучко Василь — Веглина. Ч. 1457. о. Яросевич Йосиф — Береги горішні. Ч. 1494. о. Гарцула Василь — Скородне. Ч. 1571. о. Данилків Іван — Терка. Ч. 1712. о. Салук Панталеймон — Руда лісна. Ч. 1982. о. Мак Іван — Міжинець. Ч. 2095. о. Цепинський Роман — Телешвиця сянна.

Сотрудництва одержали:

Ч. 868. о. Ортинський Юліян — Лежайськ. Ч. 1032. о. Сокіл Іван — Перемишль. Ч. 1189. о. Галазика Іван — Орове. Ч. 1191. о. Мокрий Андрій — Руда монастирська. Ч. 1192. о. Гардибала Петро — Верхрата. Ч. 1194. о. Рожак Андрій — Квасинина. Ч. 1194. о. Адріанович Роман — Ульгівок. Ч. 1196. о. Юрчик Дмитро — Річиця. Ч. 1197. о. Габак Микола — Гуменець. Ч. 1198. о. Савка Дмитро — Бігтя. Ч. 1206. о. Метелля Стефан доїздж. — Люблинець. Ч. 1225. о. Мулькевич Евген — Береги і доїзд. Пиняни. Ч. 1227. о. Радьо Андрій — Зубків. Ч. 1228. о. Голінка Олексій — Змиєвіска. Ч. 1233. о. Осмак Пантелеймон — Кобильниця. Ч. 1238. о. Стефанишин Василь — Лінина велика. Ч. 1416. о. Жук Стефан — Поздяч. Ч. 1478. Яхимович Йосиф — упр. Судова вишня. Ч. 1775. о. Гриник Василь — Добряни. Ч. 1879. Вовк Петро — Турка. Ч. 1880. о. Блавацький Ілля — Шандровець. Ч. 1983. о. Др. Панас Микола — Поториця.

Померли:

о. Пристай Володимир, сам. сотрудник в Яблонові 16/3 1936.

Душу його поручається молитвам Всеч. Духовенства.

Від гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 20. травня 1936.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Епп.

Ч А С Т Ь І І.

о. МЯРИНОВИЧ ЙОСИФ.

БУДОВА ПАРОХ. ЗГЛ. ЦЕРКОВНИХ ДОМІВ.

(Реферат відчитаний на засіданні Виділу „П. Е. П.“ в жовтні 1935 р.)

В справі будови парохіяльних згл. церковних домів було поміщене в »Епархіяльних Відомостях« (ч. IV. за квітень 1935 ч. 983) коротке поручення Духовних Властей до Всеч. Духовенства Перемиської Епархії.

З огляду на вагу справи ухвалив Виділ Т-ва »Епарх. Поміч« помістити на деннім порядку нарад Заг. Зборів То-ва реферат про будову парохіяльних згл. церковних домів.

Часто завдаємо собі ми священики питання, чому наша праця не має тих успіхів, що їх ми надіялися. Трудно відповісти одним реченням на це питання. Є різні причини неуспіхів, як різні є типи душпастирів та різні типи парохій. Але одно правда. Як плуг при довшій уживанню псується, так і душпастир з часом тратить свою ревність і попадає в рутину. Мусить про те сам внутрішньо відсвіжуватися, мусить також пізнавати змінені обставини і пізнавати нові методи праці. Правда, праця душпастиря є оперта на залізних основах, що їх кинув у світ Христос Спаситель. Але, як праця, що має ділати на людий, мусить вона послуговуватися також всіми можливими й чесними середниками людськими і використати все для добра душ.

Основна метода душпастирювання, що її випробувала Католицька Церква через століття, це душпастирювання через організацію парохій. В парохіях помістила Церква Христова свої чудесні Божі середники душпастирювання одержані з рук Христа. Уділювання св. Тайн, св. Літургія, живе слово проповіді і т. д. Сего ніхто змінити не може. Святі Тайни, слово Боже, св. Літургія, це основа праці душпастиря, сталий обовязок, незмінний, як незмінною є й ціль Церкви. Але в тій віках через Церкву Христову випробованій організації парохій є друга категорія так сказатиби, людсько церковних середників. Це середники, що їх уста-

новила або сама Церква, або поодинокі душпастарі під наглядом своїх Єпископів. Буде то отже пр. раз діяконат апостольського походження, деінде різні форми апостольства свіцьких, буде то парохіяльна згл. церковна школа, релігійні брацтва, приюти для старців, хорих, добре зорганізована преса, бібліотека, то знов різним духовним і матеріальним потребам парохіян відповідаючі і з konieczности створені союзи, стоваришення, як помічні середники душпастирської праці. Все це має однак на цілі тільки скріплення організації парохії, яка є »оком котрим Церква глядить на світ«. Все то має стреміти до цього, щоби парохія була найкращим огнищем і мотором релігійного життя даних парохіян.

Жиємо в добі, в якій розіграється рішаюча боротьба за людські душі. Наступ против релігії щораз виразніший, щораз нагальніший. Большевія дає примір нищення релігії а протирелігійний рух скріпляється по цілій Європі. Це вже не вибрики одиниць, або груп, се скоординований фронт, добре зорганізований і належно уоружений, що затроює людські душі.

Тільки люди виїмково байдужні не бачать того, що діється навкруги, не здають собі справи з небезпеки. Положення грізне, дуже грізне! Тому то енергічне протиділання конечно і до него взивають духовенство і вірних голова Церкви і Єпископи.

Послідна війна оставила глибокі сліди в людських душах. Знищила великі вартости створені віками, припровадила міліони до нужди без їх вини, полишила в серцях огірчення, почуття кривди і незадоволення. Іншим принесла богацтва і піднесла їх гордість тв легковаження Божих справ. Наслідком цього моральна і матеріяльпа криза всего людства. Треба много трудів, много літ, щоби направити зло і навернути світ до Христа.

І власне нині, коли католицький світ організується для оборони і скріплення Царства Христового на землі, дуже важним організаційним чинником є справа даху над головою т. є. церковних згл. парохіяльних домів для доповнення і скріплення душпастирської праці.

Грізна хвиля ворожих вірі струй журбою наповняє серце душпастиря. Зло шириться і затроює парохії, в яких високо стояло релігійне життя. Освітні і економічні установи,

читальні і народні доми будовані у нас переважно працею укр. католического духовенства стають чим раз частіше огнищем деструктивної діяльності в парохії. Вони тепер всі загрожені і можуть стати розсадниками зла на шкоду Церкви і народу під впливом чужих, а часто і своїх людей. Та нарікання і ломання рук тут не допоможе. Треба сміло глянути правді в очі, треба відперти небезпеку жертвенною працею в церкві і поза церквою. Вже великий Папа Лев XIII зрозумів небезпеку і в Енцикліці „*Regum Novarum*“ візвав духовенство піти в нарід, »вийти з закритості«. Прийшли тепер часи, в яких душпастир не може обмежитися до праці в церкві. Вправді головним місцем нашої праці є: проповідальниця, сповідальниця і престол, але і то є правдою, що є парохіяни, яких в церквах рідко стрічаємо, а які є нашими вірними. Життєва konieczність приневолює наших парохіян стрічатися з ворогами Церкви і релігії. Різні закиди проти віри викликають в їх душах сумнів, якого самі не усунуть. Тут мусить прийти поміч душпастиря. Мусимо створити нові огнища душпастирської праці, де парохіяни не в'язані маєстатом Дому Божого малиби можливість безпосередньої стичности зі священниками і свободного висказання своїх болів і сумнівів. Бувби се рід семинара душпастирської праці. То завдання мають сповнити церковні доми. Вони будуть по церкві другим тереном боротьби о безсмертні душі і школою, яка має виховати вірних дітей церкви і народу. Се умовина розвою Католицької Акції. В церковних домах може священник розвинути свою позацерковну діяльність в напрямі релігійнім, освітнім і економічним. В церкві священник кидає глибокі правди науки Христової. Нарід слухає, але як часто приходить диявол і забирає слово з людських сердець. Богато приходить до церкви зі звичаю, не з потреби серця, приходять упереджені, приймають з резервою слово священника і толкують по своєму. Спеціально в наших невідрадних обставинах іде проти нашого духовенства акція, щоби підорвати до него довіря. З кожним днем, з кожною годиною скріпляється наступ, щоби між нами а народом викликати недовіря, усунути нас від впливу і замкнути в закритості. Церковний дім улегчить нам старання о лучність з народом. В церковнім домі виступить священник, як приятель і улегчить доступ до себе, тут буде міг легше пізнати спосіб

думання парохіян, довідатися про їх сумніви у вірі. Ту знайде вдячне поле скріплення в їх серцях правд голошених на проповідальниці, розвіє їх сумніви, усуне упередження. Церковний дім стане для него місцем, де викує тверді, католицькі характери.

Церковні доми причиняться не тільки до скріплення релігійного життя парохіян, але їх задачею буде піднести також культурно-освітній і економічний стан вірних. Здорова освіта — се основа правдивої культури, а темнота — це страшна перешкода всякої праці. Через поширення обсягу відомостей, заохочення до читання добрих книжок і часописей, уряджування курсів для анальфabetів, курсів варення, шиття, господарства і т. п. приєнає собі душпастир серця парохіян, поглибить вплив на їх душі і піднесе культурно та економічно.

Окрема праця мусить піти в церковних домах над молоддю, серед котрої скрайний матеріалізм убиває любов Бога і батьківщини. Середником до того будуть відчити з історії церкви і народу, представлення, наука співу, патріотичні обходи. Розуміється, що мусимо боронити ті церковні доми перед всім, що моглиби їх понижити.

Приступаючи до будови церковних домів маємо осягнути велику ціль. Маємо створити осередок релігійного і суспільного життя. Велика ціль вимагає великих жертв. Заки розпічнемо будову мусимо бути приготовані, що стріне нас багато журб, треба понести багато трудів, щоби сповнити важний обовязок. Найважніша праця спаде на священиків, організаторів і провідників діла. Ми перші мусимо зрозуміти потребу церковних домів, мусимо хотіти і горіти, щоби інших загіти до діла.

Перший крок: заінтересовання парохіян справою будови. Візвати їх до молитов о упрощення Божого Благословення для задуманого діла. Відтак треба зорганізувати комітет будови і втягнути до него впливових людей, брацтво і місцеві товариства. По виборі організаційного комітету треба зайнятися збіркою початкових фондів. На фонди можуть складатися: спеціальні жертви, записи, доходи з ріжних імпрез, фестинів, представлень, розпродажі цеголок, власної цегольні, дарів з лісів і т. д.

Дальшим кроком комітету буде вишукання і набуття власної парцелі під церковний дім. Де є відповідний кусник

парохіяльного чи церковного поля, призначити за дозволом Духовної Власти під будову дому, або замінити, о скільки не дасться дістати даром. Місце повинно бути догідне, приступне, близько церкви і з малим огородчиком і площею для діточих забав. Коли вже площа заінтабульована на церкву, тоді треба постаратися о плян. При пляні треба пам'ятати, щоби надавався до дальшої розбудови. З початку при теперішній кризі тяжко нам буде збудувати відразу то, що нам треба, але можемо відтак в міру фондів розбудувати.

Якщо дім буде під дахом можна буде оглянутися за довше терміною позичкою, хоч головна основа — це жертвенність місцевих парохіян.

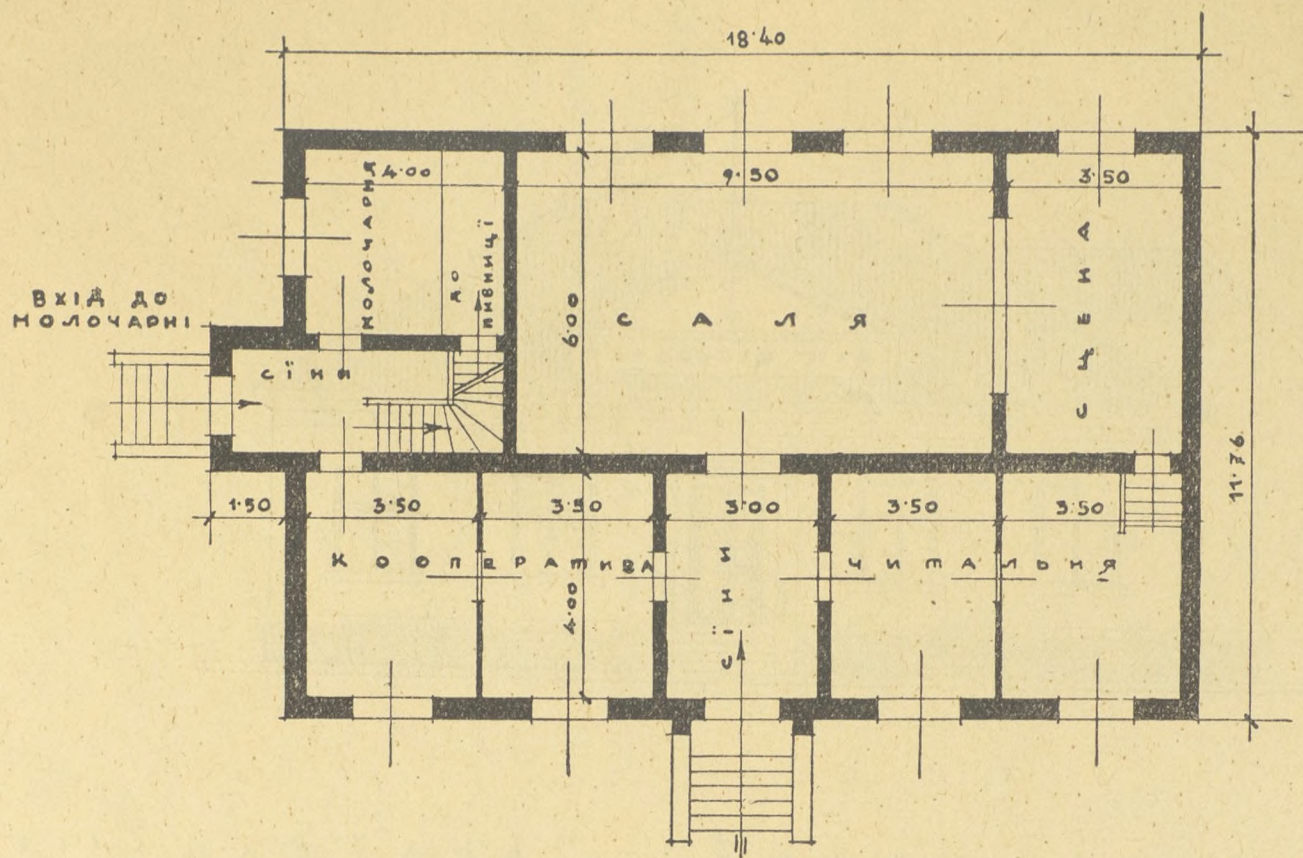
Деякі священники виказали побажання, щоби Т-во «Епархіяльна Поміч» постаралося про пляни малих, середних і більших церковних домів, кошторис і виказ матеріалів потрібних до будови. Однак виготовлення таких плянів було би безцільне. Пляни мусять бути виготовлені все окремо для кожної місцевости. Вони будуть ріжні відповідно до місцевих обставин, положення площі, матеріялу, який буде найдешевший. Найкраще, коли би дома були муровані. Але в многих місцях легше буде о деревляні. Кожний плян мусить бути окремо затверджений по приписам закона.

Для орієнтації є поданий понизше начерк пляну церковного дому для середної парохії в ціні до 15.000 зл. (гл. стор. 41 і 42).

Перед нами священниками гарне, хоч тяжке завдання, що вимагає тяжких жертв, але цей обов'язок виконати мусимо. Мимо на око непоборимих трудностей, мусимо приступити до великого діла без зневіри, бо християнський дух — не може піддатися зневірі. «Вся возмогу о укріплюющем мя Ісусі Христі». Загріймо наших парохіян до молитви, бо «аще не Господь созиждет дом — всеу труждишася зиждуці». Молімся о то, щоби Христос Спаситель дав нам дар розуміння діла і одушевлення для діла! Хоч противників стрінемо, не лякаймося. Якби ми уповали тільки на свої сили, то не зробимо нічого; але ми вестимемо працю для Ісуса Христа, для поширення Його царства на землі, для добра душ братів наших. Починаймо працю зі запалом а загіємо до неї і наших вірних. Без огляду на страшний хаос у світі, є і велика релігійна туга в людських душах.

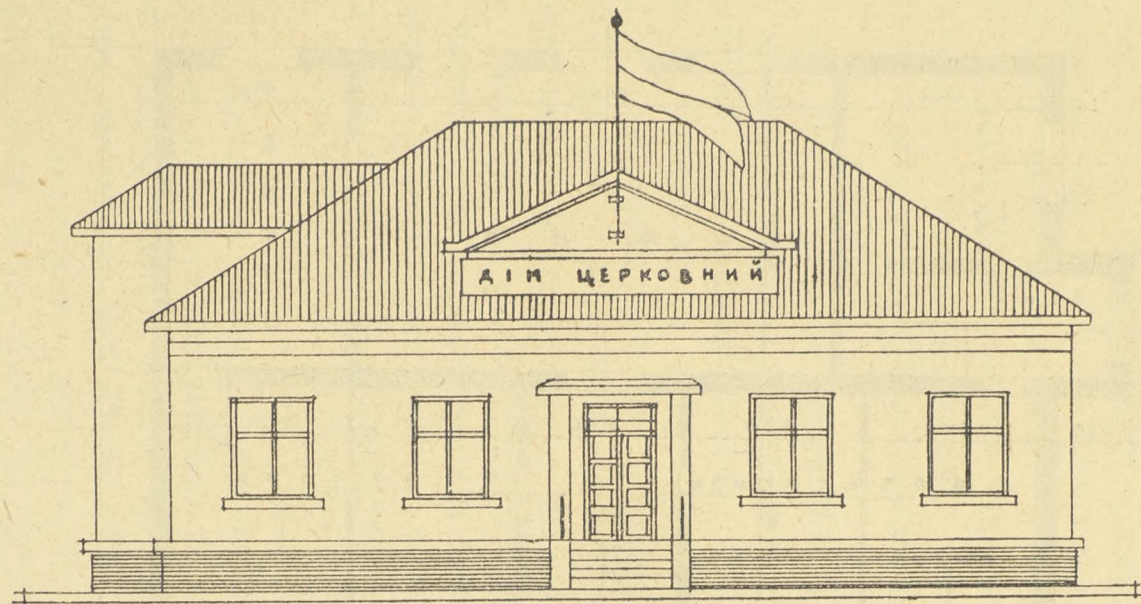
Большевизм — це гній, який має порушити урожайну

Д І М Ц Е Р К О В Н И Й

П Е Р Е К Р І Й П О З Е Н И Й

П О Д І Л К А 1 : 1 5 0

Д І М Ц Е Р К О В Н И Й П О Д Ї Л К А 1 : 1 5 0 .

ниву. Коли цей гній звітріє, виростуть на нивах мученої України найкращі цвіти, прийде життя і благословення чердз єдність у вірі і опертя о Петрову скалу.

Серед довгого лихоліття захвало Боже провидіння з давньої могутности одинокий, найцінніший скарб — католицьку віру частини нашого племени. Треба серед него приготувати кадри апостолів на велике жниво.

Хоч зранені, розшматовані, хоч тиснуться слова »Гоподи спаси нас, бо погибаєм« та Христос кличе і до нас! »Что страшливі єсьте маловіри — аз єсьм — не бойтєся«. Треба нам серед тяжких часів глянути на світ з Божим оптимізмом, з вірою, що з нами Бог!

Віriamo, що Духовенство Перемиської Епархії, загрїте голосом Свойого Архієрея сповнить важний обовязок. Тяжкий він — дуже тяжкий! Але »аще імате віру яко зерно горушно і речете горі сей — преїди отсюду — тамо і преїдет — і ничтоже невозможно будет вам«.

ВИДАВНИЧА СЕКЦІЯ Т-ва „ЕПАРХІЯЛЬНА ПОМІЧ“
має на складі ось такі нові видання:

- 1) „Більший Молитовник для всіх“, стор. 192 — ціна 20 сот.
- 2) „Короткий Катехизм христ.-католическої релігії“ формату малої чвірки сторін 64, з ілюстраціями і з додатком: приготування до св. Сповіді і св. Причастя — ціна 20 сот.
- 3) „Коротка Історія Божого Обявлення“ Старого і Нового Завіту для христ.-католическої молоді, формату малої чвірки, сторін 112, рік видання 1936., ілюстрацій 30, ціна 20 сот.

Адресувати: „Еп. Поміч“ — Перемишль, пл. Чацького 12.

Тому що книжечки є дуже дешеві й продаються по ціні власного накладу без ніякого зиску, проситься гроші надсилати з гори готівкою.

Вид. Секція „Еп. Поміч“.

Речинець Загальних Зборів Тов-а „ЕПАРХІЯЛЬНА ПОМІЧ“ у Перемишлі.

На основі § 33. устава відбудуться

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Тов-а »ЕПАРХІЯЛЬНА
ПОМІЧ« дня 9. червня 1936 р. о год. 10. дополудня у
великій салі гр. кат. Духовної Семинарії у Перемишлі зі
слідуючим дневним порядком:

1. Отворення Зборів;
2. Відчитання протоколу попередніх Заг. Зборів;
3. Звіт з діяльності уступаючого Видіду;
4. Звіт Провірної Комісії;
5. Вибір 5. членів і 2. заступників нового Виділу;
6. Вибір Провірної Комісії;
7. Реферат о. Голинського Петра: Безбожницький рух
в нинішній добі і засоби до його поборювання; *)
8. Внески й запити.

Перед Заг. Зборами відправиться в катедр. церкві
о год. 9-ій Служба Божа в наміренні розвою Тов а. Чле-
нам Тов-а пригадується обовязок відправлення двох Служб
Божих: одної за живих а другої за померших членів Тов-а.

Перемишль, дня 27. квітня 1936.

† ЙОСАФАТ, Епп
Президент Тов-а.

*) Всіх Всч. ОО. проситься приготувати собі в дискусійних
цілях конкретні помічення про евент. стан комунізму згл. його
небезпеки у своїх парохіях.

ПЕРЕМИСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

Ч. 2861. Речинець до вношення подань о прийяття до духовної Семинарії.

Гімназійні абітурієнти, що наміряють посвятитися духовному стану, мають внести до Еписк. Ординаріату прохання о прийяття до духовної Семинарії до дня 31. липня 1936 р.

До прохання належить долучити :

- 1) свідоцтво хрещення і миропомазання;
- 2) свідоцтво зрілости (в оригіналі) і всі гімназійні свідоцтва;
- 3) власноручно написаний точний і вичерпуючий перебіг свого життя;
- 4) заяву щодо оплати за удержання в дух. Семинарії;
- 5) поштові значки на 1 зл. на кошти пересилки.

Кандидат, що покінчив науки в гімназії, котра знаходиться поза округом Перемиської Епархії, має попросити свого о. катихиту, щоби надіслав впрост до Еписк. Ординаріату звіт про його поведення.

Про день, в котрому кандидат має особисто явитися в Еписк. Ординаріаті до елекції, буде кандидат окремо повідомлений. В цьому дні кандидат дасться оглянути семинарійному лікареві, котрий видасть опінію щодо фізичної здібности кандидата до духовного стану.

Єпископський Ординаріят поручає Всч. О. Душпастирям повідомити про це гімназійних абітурієнтів, котрі перебувають в їх парохії і переслати до Єписк. Ординаріату до дня 31. липня ц. р. совісний і точний звіт про характер, чесноти, блуди та поведення так кандидата як і його родичів.

Виставлений у священничій совісті звіт, кожний Всч. о. Душпастир буде обов'язаний на бажання Єпископського Ординаріату потвердити присягою.

Ч. 2862. — Звіт про гімназійних абітурієнтів.

Пригадується Всеч. ОО. Катихитам і тим ОО. Душпастирям, котрі уділяють науку релігії в середних школах, щоби до кінця червня ц. р. предложили точний звіт — кваліфікацію цьогорічних гімназійних абітурієнтів.

Ч. 2863. — Про обов'язок О. О. Душпастирів відносно кандидатів духовного стану.

Єписк. Ординаріят пригадує Всч. о. Душпастирям обов'язок душпастирів заопікуватися в особливий спосіб кандидатом духовного стану, що перебуває чи то в часі фєрій чи при інших нагодах в його парохії.

Душпастир повинен пізнати кандидата духовного стану, з батьківською любов'ю відноситися до него та чувати, щоби кандидат духовного стану під кожним оглядом так поведився, як цего вимагає духовний стан, до котрого пригтовляється, а саме:

1) по можности кожного дня вислухав Службу Божу і служив до неї;

2) як найчастіше сповідався і причащався;

3) помагав в цих парохіяльних заняттях, котрі йому вільно виконувати;

4) вистерігався невідповідного товариства і приставав тільки з особами, котрі визначаються релігійним життям;

5) не брав участі в прилюдних зборах і забавах;

6) о кожнім виїзді з парохії і повороті до неї повідомляв місцевого душпастиря.

Щоденно відправляювана місцевим душпастирем Служба Божа в точно означеному часі, часті розмови з кандидатом

духовного стану на тему душпастирування, аскези, вічливого поведення та залишення критики Духовних Властей, можуть дати кандидатам духовного стану гарний і хосенний напрям на ціле життя.

Еписк. Ординаріят поручає Всч. о. о. Душпастирям виконати совісно цей обов'язок і предложити до кінця серпня ц. р. вичерпуючий звіт про поведення кандидата перебуваючого в часі ферій в дотичній парохії, його так добрі як й злі прикмети та наклони.

Виставлений у священничій совісти звіт, кожний Всч. О. Душпастир буде обов'язаний на бажання Еписк. Ординаріату потвердити присягою.

Ч. 2868. — Збірка на Петрів гріш.

Поручаємо всім ОО. Душпастирям урядити збірку на Петрів гріш на цей рік в дні Празника Верховних Апостолів Петра і Павла по всіх матерних церквах Нашої Епархії.

У дочерних церквах треба урядити збірку у найблизшу неділю по Празнику св. Петра і Павла.

Великі є потреби Апостольського Престола. Особливо багато гроша треба на удержання місій поміж поганськими народами, що ще не є просвічені світлом Христової віри і витягають до нас руки о поміч.

Тому Всч. Отці, оголошуючи згадану збірку в попередню неділю або свято, пояснять вірним, що ми всі, як діти одної великої родини Христової, маємо стислий обов'язок своїми щедрими датками прийти з поміччю св. Вітцеві.

Ч. 2865. — В справі танців в забороненім часі.

З болем серця запримічує Еписк. Ординаріят деяке занедбання і брак карности що до заховання церковних постів.

Буває таке, що навіть шкільну молодь втягає до забав і танців в забороненому часі.

У виду сего поручається Всч. Духовенству поучувати вірних, щоби в часі постів і інших заборонених часів здержувалися від забав з танцями, а рівночасно звертається

увагу, що яканебудь апробата нарушування сеї церковної заповіді, хочби тільки мовчалива, зі сторони священика, є тяжко грішна та що Еписк. Ординаріят бувби тим спонуканий потягнути кожного такого священика до відповідальности.

Ч. 2872. — В справі клясифікації ґрунтів.

У Деннику Законів Річипосполитої (Dz. U. R. P. 16. IV. 1935, Nr. 27) проголошено закон з дня 26 березня 1935 про клясифікацію ґрунтів для ґрунтового податку. З огляду на велику вагу цього закону для нашого Духовенства, подаємо його зміст.

Стаття (арт.) I. Щоб устійнити одноцілі основи для рівномірного виміру ґрунтового податку і мати евіденцію ґрунтів, переведеться клясифікацію ґрунтів на всьому просторі Держави.

Стаття III. Відповідно до родів використання, ґрунти діляться на такі категорії: а) ґрунти орні, б) сіножаті, в) пасовища, г) ґрунти під водами, г) ґрунти під лісами, д) неужитки.

Стаття IV. Щоб перевести клясифікацію ґрунтів твориться: 1. повітові клясифікаційні комісії, в осідку властивого скарбового уряду; 2. воєвідські клясифікаційні комісії, в осідку властивої скарбової палати; 3. головну клясифікаційну комісію при Міністерстві Скарбу.

Стаття V. Розпорядження Міністерства Скарбу означить співучасть заінтересованих у клясифікаційних чинностях.

1. Перед устійненням рішення повітової клясифікаційної комісії заінтересовані мають право робити устні й письменні внески.

2. Від вирішень повітових клясифікаційних комісій можна вносити відклики до воєвідських клясифікаційних комісій, і вони рішають оконечно.

3. Розпорядження Міністерства Скарбу означить спосіб, як заінтересовані мають складати письменні й устні вияснення у відкличних комісіях.

Стаття VII. 1. У склад повітових клясифікаційних комісій входять: начальник місцевого скарбового уряду як предсідник; заступник предсідника, якого назначить Міні-

стер Скарбу; представник Міністерства Рільництва й Рільних Реформ; два члени й два їхні заступники, делеговані рільничою палатою; два члени й два їхні заступники зпоміж місцевих платників державного ґрунтового податку, що їх покличе скарбовий уряд із листи, предложені повітовою радою. З цих останніх двох членів і двох заступників один член і один заступник повинні бути представниками більшої, а один член і один заступник — меншої земельної власности.

Стаття VIII. 1. Витрати, звязані з переведенням помірв і клясифікації ґрунтів на основі цього закону, покриває скарб Держави.

2. ...власники й постійні ужитковці обовязані до безплатних чинитьб у натурі при переводжуванні помірв і досліджуванні ґрунтів.

Стаття XIII. Цей закон входить у життя з днем оголошення.

Докладніші пояснення наведеного закону містяться в розпорядженні Міністерства Скарбу з дня 12 липня 1935 (Dz. U. R. P. 20. VII. 1935, Nr. 52, roz. 340).

Друге розпорядження Міністерства Скарбу з дня 29 серпня 1935 (Dz. U. R. P. 5. IX. 1935 Nr. 67, roz. 422) в 1-му параграфі подає: »Як речинець початку праць цих клясифікаційних комісій подається день 1 вересня 1935 для: 1. головної клясифікаційної комісії при Міністерстві Скарбу в Варшаві, 2. воєвідських клясифікаційних комісій у воєвідствах... львівському..., станиславівському, тернопільському..., 3. повітових клясифікаційних комісій у всіх повігах у воєвідствах краківському, львівському, станиславівському і тернопільському.

Подаючи до відома Всеч. Духовенству наведений закон і розпорядження, поручається Деканальним Урядам припильнувати, щоб Духовенство у власному інтересі використало отсю нагоду до переключікування ерекційного поля.

Ч. 2871. — В справі навчання релігії в школах.

Супроти дійсних і можливих недомагань у справі навчання релігії в школах, Епископський Ординаріят подає до відома Всеч. Духовенства обовязуючі закони й приписи. І так:

1. Конкордат між Св. Престолом і Річпосполитою Польською з дня 10 лютого 1925 у XIII статті (див. ПЕВ. 1925 III, 37) виразно формує принцип конечности порозуміння шкільної влади з церковною владою в усіх справах, що звязані з навчанням релігії у школах. Отже: »Цю науку даватимуть католицькій молоді вчителі, іменовані шкільною владою, а вона вибиратиме їх зпоміж осіб уповажнених Ординаріями до навчання релігії« (канонічною місією), а це так далеко, що »колиб Ординарій відібрав уповноваження, яке йому був дав, тим самим буде позбавлений права навчання«.

Цєю справою займається теж обіжник Міністерства Віроісповідань і Просвіти з дня 3 липня 1929 Nr. 11-14391/29), де находимо таку постанову: »Якщо в публичній вселюдній школі духовник не може навчати римо-католицької релігії, тоді шкільний інспектор звертається до даного епархіяльного Єпископа, щоб уповажнив іншу кваліфіковану особу навчати римо-католицької релігії а від себе подає епархіяльному Єпископові імена одного чи кількох учителів даної школи, що мають формальні кваліфікації навчати цього предмету«.

Отже цитовані правні постанови виразно вирішують справу доручування навчання релігії світським учителям: воно не можливе без порозуміння і згоди компетентного Єпископа. Оскількиж діється інакше, то це однобічна постанова шкільної нижчої влади, що нарушує обовязуючий правний стан.

2. Буває, що шкільні інспектори зменшують кількість годин навчання релігії по школах. Отже і в цій справі є розпорядження Міністерства Віроісповідань і Просвіти з дня 9 грудня 1926 (Dz. U. R. P. Nr. 1. roz. 9 ex 1927), що й досі обовязує. В 3-му параграфі воно постановляє, що »кількість годин і плян науки католицької релігії устійнює Міністерство Віроісповідань і Просвіти в порозумінню з компетентною церковною владою«.

3. Щодо обовязуючих постанов у справі винагороди Духовенства за навчання релігії, то розпорядок Міністерства Віроісп. і Освіти з дня 1. III. 1926 р. (див. Конкордат Еппа Лукомського стор. 123) запевнює душпастирєві 1.50 зл. за кожную лекцію, як відбуту так і опущену, але оправдану.

Цього розпорядку не зносить ні розпорядок ні з 24. I. 1934 ні інші (30. IV. 1935, 10. V. 1935), бо згаданий розпорядок з дня 1. III. 1926 р. є узгіднений з Папською Комісією у виконанні Конкордату.

Душпастирі, котрим обниженоби винагороду 1'50 зл., повинні негайно по отриманні такого письма шкільного інспектора відкликатися до Кураторії за посередництвом інспекторату, — бо в дотичнім письмі інспекторату не сміє бути пропущено, що душпастиреві прислугує право відклику до 14 днів.

Ч. 2870. — В справі неоправданих претенсій волосних і громадських Урядів о шарваркові повинности душпастирів.

Подається ОО. Душпастирям до відома рішення Найв. Трибуналу Адміністраційного в справі т. зв. повинностей шарваркових, в цілі евентуального покористування нею у властей.

„Najwyższy Trybunał Administracyjny L. Rej. 6344/32. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej. Najwyższy Trybunał Administracyjny w składzie: Przewodniczący Sędzia Żabicki i Sędziowie: Pędowski, Okólicz, przy udziale protokółanta Przeorskiego, w sprawie ze skargi Ks. Ilji Oreńczuka w Śniatynie na orzeczenie Wydziału Powiatowego w Śniatynie z dnia 27. kwietnia 1932 r. L. I. 18/22/31 w przedmiocie powinności szarwarkowych, po przeprowadzonej dnia 12. kwietnia 1934 r. rozprawie, a to po wysłuchaniu sprawozdania sędziego sprawozdawcy, uchyla zaskarzone orzeczenie, jako niezgodne z ustawą, oraz zarządza zwrot opłaty od skargi.

Р о в о д у.

Magistrat m. Śniatyna wezwał ks. Ilję Oreńczuka, gr. kat. proboszcza w Śniatynie do powinności szarwarkowej za lata 1929—1932, zamienionej na opłatę pieniężną w ogólnej sumie 461 zł. 34 gr. Odwołania przeciwko powyższemu wymiarowi nie uwzględnił Wydział Powiatowy w Śniatynie orzeczeniem z dnia 27. kwietnia 1932 r. Nr. I. 18/22/31.

Orzeczenie to jest przedmiotem skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, w którym skarżący ks. Oreńczuk zarzuca, że według § 89 obowiązującej dotąd ustawy gminnej z dnia 13. marca 1889 r. do posług i robót nie mogą być pociągani pasterze

dusz co do ich kongruy. Tego rodzaju zwolnienie nie zostało wcale uchylone ustawą o budowie i utrzymaniu dróg publicznych z 10. grudnia 1920 r., albowiem wspomniana ustawa uchyliła tylko te poprzednie przepisy o budowie i utrzymaniu dróg, które pozostają z nią w sprzeczności, przepis zaś § 89 w sprzeczności z ustawą drogową bynajmniej się nie znajduje. Nie ma tutaj znaczenia okoliczność, że art. 33 ustawy z dnia 10. grudnia 1920 r., traktujący o zwolnieniach od świadczeń drogowych, nie wymienia wyraźnie duszpasterzy, ponieważ zwolnienie od świadczeń przysługuje skarżącemu z mocy § 89 ustawy gminnej z 1889 r.

Odpowiedź władzy pozwanej Najwyższy Trybunał Administracyjny pominął jako wniesioną bez dołączenia odpisu.

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył co następuje: Władza pozwana w zaskarżonym orzeczeniu wywodzi, że obowiązek świadczeń ciąży na skarżącym, ponieważ § 89 ustawy gminnej z 1889 r. niema mocy obowiązującej, gdyż od świadczeń drogowych zwolnione są jedynie osoby i instytucje, wymienione w art. 33 ustawy drogowej, wśród których duchowni nie są wyszczególnieni.

Najwyższy Trybunał nie podzielił tego stanowiska władzy pozwanej, gdyż już uprzednio w wyroku swym z dnia 17. maja 1933 r. L. rej 251/31 w sprawie ze skargi ks. Piotra Mekełyty, gr. kat. proboszcza w Stebniku, orzekł i uzasadnił, że ustawodawca, ograniczając się w art. 33 do uregulowania kwestji zwolnień od świadczeń przewozowych, nie naruszył postanowień o zwolnieniach od świadczeń osobistych, przewidzianych w innych przepisach prawnych, a tem samem nie naruszył tych postanowień gminnych ustaw galicyjskich, które zwalniają duszpasterzy od posług i robót. Na szczegółowe motywy, w tym wyroku wyłożone, powołuje się Najwyższy Trybunał Administracyjny na podstawie § 57 swego regulaminu, Dz. Ust. poz. 968/1932. Z powyższych względów Najwyższy Trybunał Administracyjny uznał, że władza pozwana, zatwierdzając pociągnięcie skarżącego do obowiązku świadczeń, oparła się na mylnej wykładni art. 33 ustawy drogowej z dnia 10. grudnia 1920 r., Dz. Ust. poz. 32/1921, i § 89 ustawy gminnej z 13. marca 1889 r., Dz. Ust. kraj. Nr. 24, wobec czego uchylił zaskarżone orzeczenie, jako niezgodne z ustawą, i zarządził zwrot opłaty. — Warszawa dnia 12. kwietnia 1934 r. Podpisy: (—) Żabicki, (—) Pędowski, (—) Okulicz.“

Без огляду на повисше рішення Найв. Трибуналу Адміністраційного, декотрі автономічні установи домагаються дальше від священиків шарваркових робіт з титулу ужи-

вання ерекціональних ґрунтів. Це діється безперечно тільки тому, що дотичним установам невідоме вирішення цієї справи.

Еписк. Ординаріят є певний, що звичайне повідомлення тих установ про дійсний стан річи вистарчить для усунення від ОО. Душпастирів того рода неприємностей.

Ч. 2866. — В справі завідування церковним і парохіяльним майном.

Тому, що деякі ОО. Душпастирі не придержуються тутешнього розпорядку ч. 5035 з р. 1926 (Перем. Епарх. Відомости 1926 Ч. IV. ст. 86—92), через що спричиняють великі замішання і наносять велику шкоду, Еписк. Ординаріят, щераз поручає Всч. ОО. Душпастирям основно перестудіювати згаданий розпорядок, а Всч. ОО. Деканам поручає пригадати його Всеч. Духовенству на зборах деканальних.

Рівночасно повідомляється, що всі переступаючі цей розпорядок, будуть потягнені, чи скорше чи пізніше до відповідальности.

Ч. 2264. — „Дяківський Прапор“ — Заборона.

З огляду на це, що „Дяківський Прапор“, часопис призначений для дяків, який виходить в Коломиї, ясно виказує антицерковний напрям, Епископський Ординаріят забороняє так дякам, як і всім прочим вірним, передплачувати і читати цей орган.

Хто з дяків Перемиської Епархії важивбися читати пальше цей часопис, тимсамим наразивби себе на утрату посади церковного півця.

Ч. 2868. — Конкурс на опорожнені парохії.

З речинцем до 15. серпня 1936. виставляються на конкурс слідуочі опорожнені парохії:

Дек.: Балигородський: 1) Горянка, 2) Рябе; Бірчанський: Грозьова; Бориславський: Рибник; Височанський: Гусневижне; Жовківський: 1) Кунинська Воля, 2) Пили; Жуко-

тинський: 1) Галівка, 2) Дністрик головецький; Комарнянський: Горожанна Велика; Лупківський: 1) Воля мігова, 2) Лупків, 3) Солинка, 4) Явірник; Лучанський: Городище; Любачівський: Синявка; Лютовиський: 1) Береги гор., 2) Поляни, 3) Скородне, 4) Телешниця сянна, 5) Царинське; Нижанківський: Міжинець; Підбужський: Сприня; Порохницький: Крамарівка; Равський: 1) Белзець, 2) Голе равське, 3) Руда лісна; Радимнянський: Болестрашичі; Розлуцький: Свидник; Рудецький: Воцанці; Самбірський: Ольшаник; Сінявський: Майдан сінявський; Старосамбірський 1) Лінина мала, 2) Лопушанка хомина, 3) Потік вел.; Старосільський: Букова; Тіснявський: 1) Ветлина, 2) Криве ад Тісна, 3) Лопінка 4) Терка, 5) Яблінка, 6) Яворець; Турчанський: Яблінка вижна; Устрицький: Устрики гор.; Чесанівський: Плазів; Яворівський: Порудно.

Прохання внесені не по формі і не заосмотрені потрібними залучниками, а особливо без свідоцтва конкурсового іспиту як і ті, котріб вплинули по дні 15. серпня 1936, будуть уважані яко безпредметові.

Примічається, що Всч. ОО., що одержать презенту на таку парохію, котра крім матерної церкви має одну або більше дочерних, зобов'язуються в кожному часі, на жадання перемиського Еписк. Ординаріату, згодитися на евентуальне відлучення дочерних церков разом з грунтами.

При тім Еписк. Ординаріят повідомляє всіх Отців, наміряючих внести подання о прийяття в спис на висше згадані парохії, що дотації їх і скількість грунтів приналежних до парохії будуть, без огляду на інституцію пароха на дану парохію, нормовані по гадці Конкордату і обов'язуючих в Епархії норм за відомостю Апост. Престола.

Ч. 2869. — Письма в справі податків ерекції вільні від стемплів.

На основі рескрипту Скарбової Палати в Станиславові з дня 22. IV. 1926 ч. V. 19/1/118/35/ повідомляється Всч. Духовенство, що прохання й письма священників до Скарбових Урядів у справах податків, які обтяжують ерекційне майно, вільні від стемплеквої оплати на основі 144 арт. 3 т. закону про стемплеквої оплати з дня 1. VII. 1926 (Д. З. Р. П. Ч. 64/35 поз. 404).

При цьому завважується, що всякі інші письма і прохання, які вносять священники до Скарбових Урядів у податкових справах, а які обтяжують їх власне приватне майно, по думці вище згаданого закону підлягають стемплевим оплатам.

Ч. 2864. — Осторожність у висловах у проповідях і у приватних розмовах.

Звертається увагу Всч. Духовенству, щоби як у проповідях, так і приватних розмовах були обережні, та без потреби не наражали себе на судові розправи і карі.

Ч. 2986. — Вакаційний час в Єпископській Консисторії.

Повідомляється ОО. Духовних, що сегорічний вакаційний час в Єпископському Ординаріаті і в Єписк. Консисторії триватиме так як попередніми роками від липня до 31 серпня.

Х Р О Н І К А.

Іменовання :

Ч. 267/Орд. о. Др. Кузич Іван, Ректор Духовної Семинарії і о. Качмар Іван, почетний Крилошанин — Соборним Крилошанами Катедр. Капітули.

Ч. 2317. о. Малецький Пантелеймон парох в Ріпчицях Мединицьким деканом.

Крилошанські відзнаки одержали :

Ч. 2120. о. Очабрук Омелян, парох в Розсохачі.

Канонічну інституцію одержали :

Ч. 2917. о. Заяць Михайло — Урож.

Завідательства одержали:

- Ч. 2709. о. Весоловський Петро — Горожанна велика.
 Ч. 2696. о. Федішин Іван — Річиця.
 Ч. 2710. о. Юрчик Дмитро — Манів.

Померли:

- о. Хиляк Гіполіт, ем. катехит 28/5 1936.
 о. Чехович Йосиф, парох в Річиці 31/5 1936.

Душі їх поручається молитвам Всеч. Духовенства.

Від гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 26. червня 1936.

о. Микола Грицеляк
 канцлер.

† ЙОСАФАТ
 Еп.

ЧАСТЬ II.

Звіт з діяльності Виділу Тов-а „П. Е. П“.

За час від 1. червня 1935 до 1. червня 1936 р.

Тов-о П. Е. П. числить тепер 637 членів. Минувшого року було 628 членів. Нових членів прибуло 19, убуло 10.

Невирішеною остає і на даліше справа членства давних членів, священників перебуваючих на території Лемківщини. З одної сторони вони не зголосили формального свого виступлення, а з другої сторони вони не втратили ще права членства, бо по думці § 26 нашого устава член тратить право членства тоді, якщо він через два по собі слідуєчі роки не платить членських вкладок.

В біжучому році відбув Виділ 9. засідань. На них стався він у першій мірі перевести в життя ухвали і дезидерати минулих Загальних Зборів.

Переведення в життя ухвали Заг. Зборів у справі уділювання священникам помочі у будові парохіяльних згл. церковних домів через виготовлення плянів вже затверджених Воевідством, полагодив Виділ в той спосіб, що випрацювано обширніший реферат на цю тему і долучено до нього два начерки плянів церковного згл. парохіяльного дому для середної парохії в ціні до 15.000 зл. Реферат з виготовленими плянами поміщено в II-гій часті «Перемиських Епархіяльних Відомостей» Ч. IV—VI. з 1936. стор. 36—43. Причиною якраз такого способу переведення в життя згаданої ухвали Заг. Зборів було це, що виготовлення осібних плянів та їх затвердження Воевідством наразилиби наше Тов-о на цілком злишні видатки, бо і так в кожному поодинокому випадку плян будови дому вимагалоби ще осібного затвердження Воевідства.

Також переведено в життя ухвалу Заг. Зборів у справі перенесення з місячної членської вкладки в загальній квоті 2'50 зл. на створення фонду «Негайної помочі» по 50 ст. місячно. До часу замкнення сегорічного касового діловодства фонд сей виносить 2236 зл. І тут звертається знову Виділ до нинішних Світлич Заг. Зборів з проханням о продовження повновласти уділеної Президії минулими Заг. Зборами — признавати у негайних випадках підмоги поза засіданням Виділу з тим, що Президія заподасть Виділови до відома евентуальний факт уділення підмоги, а Виділ приймаючи це до відома, порішить чи ця підмога має бути зворотною чи безворотною.

Рівнож застановлявся Виділ і цього року над переведенням в життя ухвали Заг. Зборів з 1934 р. у справі створення Секції „Правної оборони священства і церковних та парохіяльних маєтків«. Зогляду на дальші ще більші труднощі з причини браку фондів та відповідних фахових сил, що їх створення цієї Секції вимагає, ця справа остає і надалше отвореною, а Світлі Збори зволють в цій справі висказати свої цінні завваги.

Також отвертою остає і справа створення »Емеритального фонду для гр. кат. священників Перемиської Епархії«, що його правильник, предложений Виділом, прийняли з деякими змінами Заг. Зборів в 1934 р. Тоді порішено, що членська вкладка до Ем. Ф. має виносити по 1 зл. місячно з тим, що у тій справі мають ще висказати свою гадку поодинокі Збори ОО. кондеканальних. В біжучім році розіслано проекти правильника зміненого по думці Заг. Збори до кожного деканату зосібна з проханням висказатися у цій справі згл. присилати заяви вступлення в члени. До цього часу прислало 15 деканатів вже дефінітивні заяви вступлення в члени Ем. Ф. зі згодою стягати священникам тих деканатів по 1 зл. місячно з їхньої дотації. З 2-ох деканатів надійшла відповідь, що духовенство тих деканатів не може сказати в цій справі свого останнього слова тому, що в самому проекті правильника нема ще конкретних даних щодо висоти місячної вкладки. Прочі деканати ще у цій справі, або цілком не висказалися або заподали, що ця справа буде ще предметом найблизших Зборів ОО. кондеканальних. Зогляду на такий стан річи та ще більше з огляду на чимраз тяжче матеріяльне положення нашого духовенства, справа створення Ем. Ф. вимагає дальшої застанови над її переведенням в життя. І на цю справу зволють нинішні Світлі Збори звернути свою увагу.

На інших засіданнях порушував Виділ такі важніші справи, як:

I. Опіка над сиротами; II. Скріплення позичкового фонду; III. Підмога церквам; IV. Видавнича діяльність і V. Біжучі справи.

I. Опіка над сиротами. На повному удержанню нашого Тов-а був і цього року сирітський захист в Новосілках дид. під проводом СС. Служебниць Н. З. Пр. Д. М. Під цю пору є 19 хлопців. Зі Сестрами і прислугою є всіх 25 осіб.

З повного удержання Тов-а користало 4-ох учнів ту-

тешної гімназії, а то: Дубек Тадей, Залуцький Микола, Юрчак Ярослав і Бориславський Степан. З огляду на то, що згаданих учнів нема де примістити на час шкільних фєрїй, Виділ звертається з проханням, чи би хто з присутних ОО. не міг по одному з тих учнів взяти до себе на удержання на час шкільних фєрїй.

З підмоги Тов-а користали рівнож СС. Василянки в Дрогобичі та Захоронка Еп. Пом. в Яворові, що її провід мають СС. Йосифітки.

З одноразових підмог Тов-а користало понадто більше число бідних учнів ріжних рода так як місцевих і позамісцевих шкіл.

Кошта удержання захистів представляється так:

Захист в Новосілках	4234·12 зл.
СС. Василянки і СС. Йосифітки.	850·00 „
Підмоги учням	2229·70 зл.

II. Скріплення позичкового фонду. Управа V-ої Секції відбувала свої засідання Виділу, для котрого приготувляла внески у справі уділювання і сплати зворотних підмог придержувався Виділ і в тім році слідуєчих норм: а) Виплачувати зворотні підмоги тільки тим священикам, що дадуть за поруку звороту підмоги на випадок смерти, або неможливости стягнення, а це двох ручителів й позволення стягання квоти з похоронного фонду на випадок смерти; б) гроші виплачувати тільки після формально зладженого довжнього скрипту.

Позичковий фонд під цю пору виносить 67.253·00 зл. Минувшого року виносив 58.538·00 зл. Зі зворотних підмог користало в біжучому році 278 священиків, а минувшого 280.

III. Підмога церквам. У справі уділювання підмог церквам перестерігав Виділ ухвали минулорічних Заг. Зборів а се, щоби створити осібний фонд підмоги церквам з вкладок церковей-членів та, щоби без зворотні підмоги уділювати доперва по 4—5 літах істнування фонду. Фонд цей виносить під цю пору 264.35 зл. До цього фонду вплинула в біжучому році квота 200 зл. від Кооперативного Банку »Віра« в Перемишлі.

IV. Видавнича діяльність. Управа VI-ої Секції йдучи за вказівками Заг. Зборів, старалася в біжучому році розвинути живішу діяльність. Накладом Товариства вийшли в біжучому році такі книжочки:

1) »Короткий Катехизм, це є найважніші правди христ.

католицької релігії» в кількості 20.000 примірників;

2) «Коротка історія Божого об'явлення для христ. католицької молоді» в кількості 20.000 примірників;

3) «Більший молитовник для всіх» в кількості 50.000 примірників.

Ціна одного примірника кожної з тих 3-ох книжочок виносить 20 сот. І тут зволють Світлі Збори заподати свої вказівки, що до майбутнього видання найбільше конечних на нинішні часи популярних книжочок.

V. Біжучі справи. З біжучих справ, що над ними Виділ застановлявся, заслуговує на увагу остаточне унормування нашого Тов-а до Видавництва «Український Бескид». Відповідне вияснення поміщено в «Епарх. Відомостях» з 1935 р. ч. VII—IX. ст. 90.

В нашому „Домі св. Йосифа для священників“ в Жегестові на Лопаті, що його біжучому в році остаточно викінчено, справлено ще деякі конечні річі до каплиці як, кивот, пушку і суконку до Н. Тайн, крест, ліхтарі, лавки, клячки та інші річі до уживання в самій санаторії, як столове і кухонне начиння і т. п. Найважливішою справою, що її в біжучому році тамже полагоджено, це забезпечення дому у воду, бо брак її попередніми роками давався досить відчувати. На річ нашого Тов-а закуплено цього року три ґрунтові парцелі, які безпосередно прилягають до нашої тамтешньої реальності.

У висліді звіту з переведеного касового діловодства в тамтешньому випочинковому домі, Виділ був змушений змінити своє рішення з попереднього року у справі уділювання священникам-членам нашого Тов-а 25% знижки від нормальної ціни денного удержання за перебування у тому ж домі в тому напрямі, щоби в головному сезоні т. є від 15. VI.—15 VIII. такоїж знижки нікому не признавати.

Ось це є найважливіші справи, що були предметом обговорювання Виділу на його сегорічних засіданнях. Їх доповнять ще провідники поодиноких Секцій, Провірна Комісія та звіт касієра.

Заподаючи отсю свою цілорічну діяльність, Виділ відноситься до нинішних Світлих Зборів з проханням, розглянути докладніше всі у тому ж звіті згадані справи, заподати Новому Виділові свої цінні завваги до дальшої успішної праці над розвитком нашого Тов-а.

Перемишль, дня 9. червня 1936 р.

о. Орський Онуфрій
секретар Тов-а П. Е. П.

ПЕРЕМІСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

Ч. 4253. — Пастирський лист Високопреосвященого Митрополита Кир Андрея.

Високопреосвящений Митрополит Кир Андрей видав до своїх вірних і Духовенства Пастирський Лист як острогу перед комуністичною акцією серед українського народу Галичини — цього змісту:

»ВСЕЧЕСНОМУ ДУХОВЕНСТВУ І ВІРНИМ
БОЖИЙ МИР І АРХІЄРЕЙСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ!

Небезпека теперішньої хвилі каже мені звернутися до Тебе, дорогий мій Народу, з оцими словами остроги:

Хто помагає комуністам в їх роботі, навіть чисто політичній, зраджує Церкву. Треба ту правду пригадувати всім вірним й цілій українській суспільності тим усильніше в наших часах, коли комуністи, щоб збаламутити й здурити вірних християн, удають віруючих людей і святотатсько приступають до св. Тайн, діставши такі прикази з Москви.

Хто помагає комуністам у переведенні їх плянів спільного т. зв. народнього чи людового фронту зі соціялістами і радикалами, зраджує свій нарід. Ту правду треба тим усильніше повторяти вірним і цілій українській суспільності в хвилі, коли комуністи для наложення нашому народові свого ярма обдумали в Москві комедію »народнього фронту», щоби в радикалах і соціялістах знайти несвідомих поміч-

ників у виконанні свого наміру знищити український нарід і стерти його по можності з лиця землі.

Хто помагає комуністам у якійнебудь їх акції, та особливим способом у зорганізуванні т. зв. народнього чи людового фронту, той зраджує справу убогих, терплячих і кривджених у цілому світі. Цю очевидну правду треба тим усильніше і тим частіше пригадувати цілій українській суспільності, коли большевики, винищивши голодом Велику Україну, починають нищити убогих, скривджених і терплячих серед нашого безталанного народу на всіх українських землях в Польщі.

I.

Від початку християнства не було на світі ніякої секти ані релігії ані політичної партії, яка би в такій мірі була ворожою для Божого Обявлення і для всякої релігії, та особливо для релігії Ісуса Христа і Його св. Церкви. Большевики мають за найголовнішу засаду знищення Церкви. До тої ціли стремлять викликанням революції, серед якої удається їм церкви палити, священників і вірних християн убивати і нищити в людських душах віру в Бога і Його св. Обявлення.

Комуністи є безбожниками та в їх програмі нема точки, в якій би вони були щирішими, як у тій одній: у боротьбі проти Бога. Большевики щирими не є, навпаки, ціла їх система опирається на засадничій, всесторонній й безстанній брехні. Тому нема майже можности здати собі справу з того, що колись станеться з большевизмом. Він перетворюється в релігію, в якусь матеріялістичну й поганську релігію, що Леніна і йому подібних уважає неначе півбогами, а брехню, обман, насильство, терор, гноблення вбогих, деморалізування дітей, пониження жінки, знищення родини, знищення селянства і доведення всього народу до крайньої нужди вважає принципами свого панування, хоч усі ці принципи прикриває брехливими, просто противними назвами. Трудно розуміти, до чого змагають комуністи, бо дотеперішній, девятнадцятьлітній досвід виказав як на долоні, що коли большевики говорили про свободу, розуміли неволю, коли говорили про добробут, тим словом називали — голод, коли говорили про ради, совети — тим словом називали систему, в якій нікому не вільно висказувати своєї думки, коли говорили про владу селян — розуміли систему, в якій селянин змушений до безплатної роботи, за яку не

дістає навіть достаточного кусника сухого хліба. А коли говорили про владу пролетаріату, то пролетаріатом називали касту, що кров з народу витискає.

Хто лиш трохи слідить за працею большевиків — знає, що тисячами наочних доказів є стверджене, що воно так дійсно є. В однім лише большевики є щирі, коли висказують ненависть проти Бога, проти об'явленої релігії і коли хваляться, що до кількох літ не буде ніодної церкви в цілій советській Росії й поневоленій радянській Україні. Очевидне і то люте переслідування християнства, в якому згинули тисячі і десятки а може сотки тисяч християн, а поміж ними багато єпископів і священників — у своїй конституції називають свободою совісти й толеранцією для релігійних переконань. Але, поза тою грубою брехнею, з цілої їх праці і зі всіх їх намірів висказане одно виразно й щиро: ненависть до Бога і до релігії.

В цілі знищення релігії замикається церкви. Часом уживаючи комедії »висказаного народом бажання«, але частіше без тої комедії. Церкви замінюється на кіна, а де на-рід досить схильний, щоб задержати церкву і церковного служителя, там накладається на церкву такі неможливі податки, що це робить удержання церкви неможливим. Священникам наказується учити дітей катехізму, а молодь піддається під правдиво діявольську систему деправації, деморалізації дитини від наймолодших літ. Ціла педагогія і ціле шкільництво комуністів зводиться до одного: псувати діти, вчити їх брехні, нечистоти, бунту проти родичів, доношення до поліції що родичі дома говорять, і впоювання в молодечі душі думки, що Бога нема, що релігія є отруєю.

А що ціла та політика мусить бути злучена з основою большевизму — брехнею, — комуністи хваляться, що під їх владою процвітає просвіта, школи, університети, література, тощо. Та, щоби доказати, які то вони є толерантні, уряд старається завсіди одну церкву чи секту протиставити другій так, що може завсіди показати якусь церкву не тільки толеровану, але й протеговану.

Такими є большевики в советській Росії і в поневоленій радянській Україні. Такими самими показуються вони також у своїй акції за кордоном. Де тільки вдасться їм викликати якесь замішання і революцію, там негайно виступає ціла та московська програма, давно вже в Москві виконувана. Так було і є в Мексику — так було і є в Еспанії.

Де покажуться комуністи-большевики, там зараз починають горіти церкви й кров невинна ллється обильними потоками. Їх сліди всюди значні кровю невинних жертв. Чи не є річчю очевидною, що таким ворогам Христа помагати — є зраджувати Його св. Церкву. Тому ту правду треба людям повторити, бо багато є таких які даються звести, вірять большевикам і думають, що без тяжкого гріха можна їм помагати. Десь навіть мала утворитися секта християнських комуністів, що хотіли засади комунізму злучити з принципами Євангелія. Очевидна річ, що ту секту зараз церковна Влада, осудила як ересь. Ті християнські комуністи були здається тільки новою брехнею большевиків. Вони хотіли до себе християн притягати, а боялися, що християни, пізнавши бодай у частинці їх науку і їхній спосіб поступування, будуть від них утікати як від найгіршої зарази. Хотіли рятуватися і видумали ось таку дивну та дійсно диявольську штуку. З Москви пішов приказ до всіх комуністів цілого світу: верховна московська влада приказує комуністам, що походять з християн, себто є похрещені, удавати найпобожніших і якнайкращих християн. Мають ходити до св. Сповіді, горнутися до св. Причастя, пхатися до Братств, до всіх товариств і установ, в яких християни працюють, і всюди удавати побожних християн, щоб тим успішніше правдивих, віруючих християн дурити й баламутити. Священики спостерігають, що люди, які давно до Сповіді не ходили, починають приступати до Сповіді й до св. Причастя. Навіть такі, що про них усі знали або догадувалися, що належать до комуністичної ячейки, і ті зачинають до Сповіді приступати, хоч очевидно не можуть в Сповіді дістати розрешення без прилюдного відречення від большевизму й поправлення заподіяного вже зла. Коли Москва жадає, комуністи більше і ліпше слухають, ніж коли чогось від християн жадає св. Церква. Тому нараз, на приказ згори, тисячі комуністів навертаються й неначе стають добрими християнами, або радше християн починають удавати. Тим способом, кажуть їм їхні проводирі, — будете могли успішніше підбурювати нарід проти священика і проти Церкви, будете ось могли сказати: »Я і сам християнин і то добрий християнин, я і сповідаюся і причащаюся, але того не можу стерпіти, щоб ми дістали священика не того, якого ми хочемо«, або щоби священик не так робив, як ми хочемо, або щось подібного. Щоб дурити християн,

варто й ужити ще більшої брехні — ось скажеться на-примір дуже побожно людям: »Я готов за вас терпіти, я готов датися розпяти для добра народу, за нарід, за вас«. І така брехня може свої овочі принести. В таких часах і серед таких обставин треба дивитися не лише на те, хто сповідається і причащається, але треба дивитися і на те, як хто жиє і що говорить. І ось вам правило: якщо хтось признається до комунізму, якщо хвалить комунізм, комунізму боронить — християнином не є, а може лише християнина удавати. Комуніст а християнин — то як огонь і вода, що разом на одному місці не можуть бути.

II.

Хто помагає комуністам в якійнебудь їх роботі, зраджує тим самим свій нарід. Ось правда, що її треба часто пригадувати особливим способом у тих часах, коли комуністи видумали так зв. »народній« чи »людовий фронт«, щоб успішніше дурити і в свої сіти втягати навіть людей, що щиро люблять батьківщину.

Рівночасно зі зміною тактики, наказаної комуністам щодо віри і св. Тайн, — видумала Москва ще другий спосіб маскувати свої властиві цілі і успішніше стреміти до поневолення народів. Нараз, на приказ Москви, змінюють комуністи у всіх краях Європи своє становище супроти інших опозиційних політичних партій. Досі відносилися вони до давних своїх товаришів, соціалістів-демократів і соціалістів-радикалів з такою безоглядною погордою, з такими кпинами про них говорили й писали, що соціалісти і радикали видавалися найбільшими противниками комуністів. У самій Росії від першої хвилі почали большевики нищити соціалістів і радикалів, без огляду на те, якими назвами вони там називалися, майже на рівні з консервативними партіями, чи монархістичними, чи царськими, чи буржуазними. Так само до них відносилися і в інших краях Європи. Тепер обдумали в Москві дійсно премудрий плян опанувати всі опозиційні партії. Тим пляном є т. зв. народній чи людовий фронт. Позірно стають комуністи умірковані, терпимі і по приятельськи починають відноситися до всіх людей недоволених з теперішніх порядків і через те належачих до різних відтінків опозиційних партій. Щоби оправдати потребу злуки всіх опозиціоністів, представляють і побільшують те, що називають небезпекою фашизму. Хоч Мусоліні і фашисти були першими, що заключили пакт з комуністами,

проте фашизм представляють тепер комуністи як найбільшого ворога народнього добра, поступу, свободи, тощо. Навіть там, де ніякого фашизму нема, як напр. у Франції, Еспанії, ЧСР, большевики починають голосити про небезпеку фашизму та про конечність, щоб усі невдоволені злучилися разом перед тим маревом неволі, фашизмом, — що неначе чорна хмара грозить народам Європи.

Словом »фашизм« називають комуністи народні партії, усіх націоналістів у всіх краях. Націоналістами їх не називають, передусім для того, бо не привикли річи називати так, як усі їх називають. Система брехні наказує їм річи називати не так, як їх люди називають. Якщоб своїх противників назвали націоналістами, не здобули би для боротьби з націоналізмом нікого. Але коли націоналістів, чи всі народні партії, разом з християнством, з Церквою і церковною Владою назвуть фашизмом, то проти так названого спільного ворога зможуть може зорганізувати усіх невдоволених. Та про це їм іде, бо націються, що таку організацію невдоволених не хто інший поведе, як лиш комуністи. А невдоволених у кожному краю є много, особливо по війні. Тяжкі податки гнетуть людність, влада допускається нераз несправедливостей, нераз поступає невластиво і зле, економічна криза безмірним тягарем гнете цілу Європу чи цілий світ, незадоволених є всюди значна більшість. Тим невдоволеним представити, що причиною усякого лиха є фашизм, це думка, можна сказати, геніяльна, для зорганізування усіх невдоволених в могутню партію, котрої ужиє комунізм. Очевидно до тої партії мусять увійти соціялісти-демократи й соціялісти-радикали. Вони з комуністами мають теоретичну програму спільну. Всі вони є учениками Маркса. Всі заперечують приватну власність, а середники продукції хотілиби зробити власністю цілого суспільства чи держави. Ріжняться одначе в дуже засадничих точках. Соціялісти і радикали є марксистами, приміненими до демократичних понять, що царили в Європі перед війною. Тому обі ці партії змагають до перевороту, але легальними дорогами, через працю в парламенті, через нові закони, через повільну еволюцію суспільства з капіталістичного до соціялістичного. Від хвилі появи більшовиків соціялісти чули небезпеку, тратили ґрунт під ногами. Досі вони були партією найлівішою і привикли до того, що від них лівіших не було. Вони були в найскрайнішій опозиції до уряду, до суспільного устрою,

до всіх верств багатих і правлячих, а ця їх опозиційна програма й опозиційна тактика зєднувала їм маси і була їм потрібна до задержування тих мас у пересвідченню, що одинока надія на будуче — в соціалізмі. Від хвилі, коли появилися большевики зі своєю програмою революції, терору, нетерпимости, браку всякої дискусії і переведення свого пляну перевороту найскрайнішими середниками, мусіли соціялісти-меншевики, як їх у Росії називали, чути ся дуже моторошно. Соціялістам почало робитися лячно. Вже через появу комунізму вони тратили неначе монополь оборони угнетених. Тратили монополь крайної лівости. Якже то знести, щоби якась ліва партія могла їм — соціялістам закинути, що вони опортуністи. До того тактика терору, агресивности, нетерпимости, не лицювала з їх демократизмом і робила їх чимраз більше несмілими. У положенню, де треба наради, віча, парламенту, дискусій, агітацій — прийшли большевики і зі своїм — по сему бить — без дискусії накиннули всім свою волю. Але назверх заховують престиж селянських і рєбїтничих рад. Революція будь-що-будь була теж потрохи ідеалом соціялістів, само слово — таке миле, таке гарне, тільки треба цій революції надати демократичний характер. Бож хто не демократ, той ретроград, аристократ, клерикал — одним словом поза демократією нема правдиво людської програми. Соціялісти здавали собі добре справу, що з комуністами в одній партії далеко не підуть. Але коли ці комуністи піднесли прапор злуки всіх невдоволених, якжеж не брати участі в цім »народнім« чи »людовім фронті«? Якжеж могли соціялісти бути вдоволеними? Тим самим стали би вже буржуями. Навіть тоді, коли у Франції дістали своє правительство і можливість переведення всіх реформ, яких лише забажають, вони ще невдоволені. І треба признати, вони мають і причину бути невдоволеними, бо їх випередили комуністи.

Наших соціялістів і радикалів перед опануванням комуністами боронить лише одно, що лишилося в них з національних почувань. Їм лячно лучитися з людьми, яких руки закровавлені ще теплою кровю мільонів наших земляків на Великій Україні. Навіть тоді, коли вони є соціялістами-демократами чи радикалами, щось не дозволяє їм цілком забути на те, що їх батьки були Українцями. Передбачуючи ці скрупули, кровава Москва надала своїй програмі назву »народнього« чи »людового фронту«, хоча поправді він по-

винен називатися „протинародній фронт“, бо його метою є накинати народам ярмо червоної себто кровавої Москви. Нема найменшого сумніву, що комуністам не йде про те, щоб народам дати добробут чи свободу, їм іде виключно про те, щоб цим народам накинати свою волю. Досвід у Франції й Еспанії такий, що в »народніх фронтах« панує Москва, і, де лише уконститується такий »народній« чи »людовий фронт«, комуністи потраплять йому накинати свою волю. До »народнього фронту« вони запрошують усіх невдоволених, і соціалістів і радикалів, усіх людювців і народювців, що з теперішнього стану є невдоволені, і всім обіцяють цею організацією, цею злукою добути кращої долі. До »народнього« чи »людового фронту« запрошують і нашу молодь по селах. І треба признати, що не легко нашим хлопцям зорієнтуватися в європейській політиці, щоб опертися покусі »народнього фронту«. Найблагородніші й найгарніші речі видять, а досвідчають на собі й на батьках много несправедливостей, прикрости, і мають сто причин бути невдоволеними. Не мож безпосередніше трапляти до їх душ, як коли до них говорити як до невдоволених. Це є величезним засобом успіху для комуністичної пропаганди. Бо пропаганда »народнього фронту« є комуністичною пропагандою, навіть тоді, коли ця пропаганда є в руках людей, що звідки інди не мають нічого спільного з комуністами. »Народній« чи »людовий фронт« є організацією комуністичною й мусить виключно служити цілям комунізму, себто мусить іти до накинення народюві ярма. Якщо большевики назвали той фронт „народнім“ чи „людовим фронтом“, те саме вже вказує, що він є протинароднім, себто противним народюві.

Могло би видаватися, що в організованих »народніх фронтах« перевагу буде мати більшість, і нашим хлопцям видається, що коли їх буде більшість, вони нададуть »фронтюві« напрям і характер. Так було би, колиб світ ще держався демократичної системи більшости, голосування, тощо. Комуністи все це викинули і потрапили створити державу, в якій маленька меншість держить в лютій неволі величезну більшість. Вониж навчили Європу, що кількох, або кількохнацять людей добре зорганізованих може за лоб взяти тисячі. Бо вони людей навчили, що брехнею, криком, терором, а як потреба то й голодом можна з людей зробити тихі ягнята, що не мяють ані можности ані охоти противитися.

До «народнього фронту» може приступити маса невдоволених. Зорганізують їх ті, що до цього фронту увійдуть з готовою організацією, пляном і метою та з безоглядністю й агресивністю відразу поставлять справи, як того червона Москва бажає. Вониж ініціаторами, вониж досвідчені, вносять у роботу одноцілу організацію й одноцілий фронт. Супроти незорганізованих опозиціоністів, що схотять увійти до фронту, вони від першої хвили займуть становище тих, що розказують, що ведуть, що їх воля мусить бути виконана. Що їх воля є волею кровавої Москви, того вони не скажуть, але хто лише буде уміти думати, той відразу спостережеться, що в ріжних краях, а в нас в ріжних селах, в ріжних повітах, один і той сам усюди напрям, одна й та сама всюди тактика буде зраджувати спільний провід. У Франції люди, що на справу дивляться, мають сотні й тисячні докази на те, що провід французького «народнього фронту» іде з Москви. В нас, в одному й другому селі трудно буде спостерегти, чи той напрям з Москви. Треба на річ дивитися загально й одним поглядом все обняти, щоб зрозуміти, що у Верчанах, чи в Нагуєвичах, чи у Львові — усюди одна мета й одна тактика вказує на одного вождя. А коли ці події наші порівнаємо з тим, що діється у Франції, Еспанії, Мексику, совітській Росії й Україні, знайдемо у всіх тих подіях одну руку, що зраджує один провід. Маємо вже й у Галичині багато доказів на те, що тим провідником є червона Москва, що «народній» чи «людовий фронт» чи у нас, чи на Волині, чи на Білій Русі — має ту саму мету, яку мали большевики на Великій Україні, коли голодом віддали міліони Українців на смерть. При такому положенні наступила хвиля, в якій треба безнастанно пригадувати, що «народній» чи «людовий фронт» є протинародній, що хто помагає і співпрацює з комуністами в зорганізуванні «народнього фронту», зраджує свою Батьківщину, віддаючи її в руки найзавзятіших й найнебезпечніших її ворогів.

До вас тепер моє слово, дорогі хлопці по наших селах і містечках. Уважайте на того, хто вас хоче втягнути в якусь організацію. Добре придивляйтеся тому „фронтіві“ до якого вас запрошують. Маєте благородні бажання, хочете добра для себе, для своєї рідні, для свого села, для Батьківщини, але ваше молоде око не бачить зради, яку піддають вам вороги. Вони вас не раз дурять, приходять до

вас зі солодкими словами, роблять вам гарні обітниці, а якщо за ними підете — впадете в неволю, з якої може не вирятуєтеся. А на кожний спосіб станете чужими для свого народу, і гірше ніж чужими, бо можете стати його зрадниками. Навіть може не спостережетеся, коли в організації, яка вам видавалася доброю, перейдете у службу тиранів, що захотять ужити вас до служби кровавої Москви.

Ви нераз, у добрій вірі читаєте письма, видані соціалістами й комуністами. Ті письма захвалюють вам ті ідеї і ту тактику, що веде в неволю комунізму. Будьте осторожними а передовсім будьте християнами. Старайтеся заховувати християнські обовязки любови ближнього, любови Батьківщини, любови св. Церкви й любови Бога. Відступаючи від Бога, від Його св. благодати, від св. Закона — ви стаєтеся вже до половини добичею безбожників, бо стаєте до них подібними і сходите на бездоріжжа, на яких може й не бути рятунку. А коли ви ще не втратили віри, то пам'ятайте, що та віра сама вимагає послуху для Церкви, що не можна вірити в Бога, а не слухати Церкви. Церква є та установа Ісуса Христа, котра в імені Бога веде людей, учить їх, перестерігає й напоминає. А коли вірите і хочете слухати Церкви, йдете до Сповіді — дивіться самі — большевики дають вам до того примір. Тоді порадьтеся духовного отця, котрого собі виберете і зробіть так, як він вам порадить. Бо його порада не буде радою його, а буде радою св. Церкви. Він наколи від вас буде жадати виступлення з якогось товариства чи не читання якоїсь книжки чи часопису, то зрозумійте, що того жадає від вас для вашого добра. Він того жадає від вас для того, бо Церква то йому приказує, він не може того не жадати, він не може дати вам розрешення, коли не схочете повинуватися Церкві. Хочете самі розуміти, чому — дивіться, читайте, розмавляйте, а зрозумієте, що воно так дійсно є, як я вам тут сказав. Тому можете бути й певні, що дійсно наражуєте себе і наш український нарід на велику шкоду, наколи разом з комуністами, чи радше для них, будете руки прикладати до того т. зв. „народнього“ чи „людового фронту“.

III.

Хто помагає большевикам в утворенні „народніх“ чи „людових фронтів“, той не тільки зраджує Церкву і Батьківщину, але зраджує справу убогих, терплячих і кривджених. Комуністи любляться хвалити, що вони є одиницями

оборонцями слабих і терплячих. Так як усе, що вони про себе говорять, є брехнею, так само й то. Комунізм не тільки не є обороною слабих і кривджених, але є найбільшим їх нещастям, пхає їх в безодню терпінь.

Якщо б селянина з Великої України запитати, чим є комуна чи большевизм, здається відповів би, що большевики є п'явками, що ссуть до останньої краплі крові бідний наш нарід. Поправді сказати, ті, що від кільканацяти літ дивляться на большевизм і стараються зрозуміти його та самі себе питають, чим є большевизм — здається — не можуть дати кращого опису, кращого означення, чим є большевики.

Комунізм хвалиться передусім тим, що поборює, а в себе навіть цілком усунув капіталізм з усіма його несправедливостями. На це треба рішучо сказати, і ніхто цього не може заперечити, що большевики є за капіталізмом і навіть за найгіршим капіталізмом, бо змонополізованим в одних руках. Вони допровадили капіталізм до найдалше ідучих консеквенцій і побільшили майже в безконечність усі несправедливості тої економічної чи грошевої системи, яку називаємо — капіталізмом. Ніхто не сумнівається, всі признають, що капіталізм має відемні сторони і що він є причиною многих несправедливостей і кривд убогих і терплячих.

Бо що ж є капітал? Говорячи коротко, з поминенням подробиць, можна сказати, що капітал є найбільшою сумою грошей. Себто не тим грошем дрібним, що служить для малого торгу, для купна чи продажі, але тим великим грошем, що може бути предметом заміни, купна чи продажі за великі й цінні предмети.

Система, що обертається довкола тих сум грошей, є така, що чим більший капітал, тим він могутніший супроти меншого капіталу, а тою могутністю чи силою може легко причинятися до того, що менший капітал або зідає або й нищить. Тим то й капіталізм є системою, що робить можливими несправедливості й кривди супроти усіх менших і слабших капіталів. До правдивих і тяжких кривд, що спадають на весь нарід, доходить капітал тоді, коли якусь галузь продукції опановує, що всім накидає свою волю. Так, приміром, капітали, що шукаючи сили, мають напрям лучитися в чимраз більший капітал — доходять до того, що через сполуку капіталістів зі собою беруть якусь галузь продукції в монополь. І так в Америці ставали ті союзи

названі трестами, цілковитими панами майже в кожній галузі продукції. В трестах найбільший капітал бере верх над іншими. Звідти то кажуть в Америці про королів заліза, нафти, бавовни, тощо. Ким же є ті королі? Вони є капіталістами, що здобули майже цілковитий монополь на залізо, нафту, бавовну, тощо. Тоді від них зависить ціла та продукція. Вони устанавляють ціну на залізо чи бавовну, а в цілому світі залізо чи бавовна мусить примінитися до них, значить, що хто хоче купити той продукт, мусить їм податок платити. Та немислима конкуренція з ними, бо вони можуть до руїни допровадити хоч би найбільшого свого продуцента того предмету. Так напр. хай би були якісь залізні руди, чи плянтації бавовни, які би хотіли робити конкуренцію королеві заліза чи бавовни. Йому вистарчить пожертвувати на боротьбу з тою конкуренцією таку суму, якої треба на знищення її. Якжеж це зробить? Стане продавати залізо й бавовну так дешево, що конкурент не може так конкурувати і мусить зі стратою продавати. Конкуренція до тих низьких цін не може примінитися, бо дорожче продукує. Тому в короткому часі стратить стільки, що вже мусить відступити від продукції, або продати її королеві, чи йому піддатися. Тоді король вже паном, і тоді ціну так піднесе, що вдсятеро відібе те, що втратив на боротьбі з малими продуцентами. Й ось нагода кривдити людей не тільки поодиноких, але у всіх краях й у всіх народів світа. Від слова, яке скаже король заліза в Америці, зависить ціна того серпа, тої коси, того ножика — й ту ціну мусить кожний заплатити.

Щож роблять большевики?

Вони беруть монополь продукції у свої руки в цілій Росії, Україні й інших всіх тих республіках, що ніби на папері свободні, а в дійсності стогнуть в тяжкій ярмі кровавої Москви. І тим способом змушують усіх мешканців краю платити їм безіменний і укритий податок від усього, чого уживають. В інших краях податок є явний — хоч би й дуже великий. В Росії та часть податку є така сама як та висока ціна, що її платимо за залізо, за бавовну, чи що там, королеві заліза чи бавовни в Америці. Значить большевики уживають капіталізму у найгіршій формі яка може бути, бо капіталізму змонополізованого в одних руках. Коли говорять, що борються з капіталізмом, стільки лише в тому правди, що борються з усіма хоч би як малими

і дрібними капіталами і своїм великим капіталом зідають усі малі. З комори кожного христіянина виберуть до останнього сотика того дрібного капіталу, що має той селянин. Він міг заробити хочби 100 карбованців, — і ті 100 карбованців перейдуть в кишеню большевиків, а бідний селянин майже не спостереже, коли і як. Большевики боряться з капіталізмом у хосен свого капіталізму, значить у хосен своєї кишені.

Вони тим своїм монополем, яким ссуть кров цілого народу, загрожують іншим народам, цілком тим самим способом, як ми бачили це в короля заліза чи бавовни, як нищив він і до руїни допровадив усіх конкурентів. Большевики продукують усі вироби дуже дешево, хоч би тому, що мають монополь, а до того й тому, що уживають робітників безплатних, вязнів, селян, які навіть на своїх грунтах мусять працювати в хосен уряду і не дістануть навіть достаточного кусника хліба, щоби жити. Крім цього є в Росії сотки тисяч людей, які прямо змушені до праці без ніякої заплати, що зрештою легко удається урядові, бо там такі порядки, що кожної хвилі можна й без суду засудити на кримінал, кого уряд хоче. А засуджений на тюрму, або засланий на Соловки, мусить усю свою силу вичерпати на працю без заплати.

З того всього продукція в Росії є дешевша, ніж в інших краях. А щоби продукцію тих країв знищити, большевики за границею свого краю продають свої витвори ще нижче, ніж їх коштує, себто зі стратою. Добровільно беруть на себе ту страту, щоби знищити якусь фабрику чи якусь продукцію. Бо кожна фабрика чи варстат праці не може продавати нижче ціни коштів своєї продукції, себто ніхто не купує того, що фабрика продукує а купує то, що большевики зі стратою продають. Та страта їм подвійно оплатиться. Раз коли знищать конкурента, віддібють свою страту на ціні. Але та страта не є викинутим грошем, бо фабрика, упадаючи, лишає безробітних, яким большевики своїм способом усе обіцяють, щоб їх намовити до страйку. Але не йде їм про страйк, ані про те щоб безробітний мав роботу, ані про те щоб робітник мав більшу платню; а йде їм про те, щоб через страйки захитати продукцією даного краю і через неспокій та фермент поміж безробітними і страйкуючими допровадити до вибуху революції. Ось до чого йдуть. Їм потреба, щоб, так як у Росії, усе догори дном

перевернулося, бо тоді досвідчені і вправні комуністи все візьмуть за лоб і так, як у Росії, так і в Еспанії, Франції чи де там, зачнуть кров ссати з бідного народу. До тої ціли ідуть усі їх змагання. Вони кожному обіцяють все, чого він бажає. Менші податки, дарунок землі, увільнення від військової служби, одним словом то, про що знають, що кому миле. Готові двом обіцявати щось зовсім протилежного. Бо їм йде не про те, що обіцяють, а про те, щоб поміж тих двох засіяти незгоду, невдоволення, й мати потрібний матеріал до „народнього фронту“ а потім до революції.

Капіталом у ширшому значінні можна назвати й усі середники продукції, фабрики і землю. Большевики і в тім ідуть прямо до своєї ціли. Змонополізували всю землю. Земля стала власністю держави, себто большевиків. Щоби до того дійти, мусіли звести тяжку й люту довголітню боротьбу зі селянством, бо кожний знає, що селянинові потреба кусника землі на рільничу господарку. Як тільки обняли владу, зачали люту боротьбу зі селянством. У тих 18-ти роках очевидно перейшли сотки ріжних проб, щоби селянство поконати, себто звести його на пролетарів, по нашому, на дідів. Не можемо очевидно описувати тих усіх фаз боротьби. Уживали всіх способів. Реквізиції, такі як у часі війни, що селян допроважували до розпуки, бо все їм забирали, не лишаючи нічого на виживлення себе і родини на зиму. Безмірні податки були такі, що багато селян покидало хати, обійстя, худобу й втікало, бо не могло витримати. Усюди бунтували дітей проти родичів, молодших проти старших, убогіших проти багатших, — стараючися всюди кинути своє пекольне зерно ненависти, роздору, сварні, безбожництва, неморальности, підозрінь, процесів, злочинів, убивств і всіх інших можливих отруй. Владу в селі очевидно всюди віддавали найгіршим елементам, яких виховували на донощиків, шпіонів, одним словом, чекістів. Молодь організували у так званім комсомолі і провадили їх до того, щоби з них зробити безбожників. Це ідеал большевицького уряду.

Вкінці почали запроваджувати т. зв. „колхози“, себто колективні господарства, після такого закону: всі ґрунта в селі становлять одну цілість, господарять на них, після приписаного з Москви порядку, большевицькі урядники, а селяни мають слухати й робити те, що їм прикажуть. Нехай бідні люди запротестують! Процес короткий: чекісти

окружують село і підпалюють його, не дозволяючи нікому втекти з горючих хат. А коли є обава, що такий протест дійде до відома якихсь чужинців, Німців, Французів, чи інших подорожуючих по Росії, то протестуючих селян вивозять на Соловки на важкі безплатні роботи в державних лісах. До вількох літ вимирає половина з голоду або недуги. Або, як треба, селян протестуючих проти якомуньбудь зарядженню влади переселяють у Сибір. Лишають їх у якійсь безлюдній околиці, хоч мороз, і без харчів — робіть, що хочете.

Як до того додати, що церква в селі часто замкнена, спалена або замінена на склад чи кіно, що на 10—15 сіл є один священик, бо інші вбиті, або допровадженні до такої нужди, що мов жебраки ходять по світі, — маєте хоч частковий образ того що називається большевицьким раєм. Ось мета „народнього“ чи „людового фронту“ всіх ячейок, усіх комуністичних газет, брошур і летючок. Вони хотять нас до того допровадити.

А хто роботі большевиків помагає — чи то працею для „народнього фронту“, чи киданням летючок, чи читанням газет, чи пропагандою засад і оборони перед іншими — помагає їм ні до чого іншого, як тільки до того, щоб усюди могли завести той свій рай. Тому правильно треба вважати, що хто большевикам помагає, той — оскільки в його силі — віддає їм убогих, терплячих і кривджених на те, щоб большевики могли і з них кров ссати, так як ссали і ссуть з убогих і кривджених в Росії і на Україні.

Само собою розуміється, що не знати які томи треба би писати про большевиків, щоб представити всю їх систему. Тому додаю хіба ще таке. Вони війну видали родині. Змагають до того, щоб жінка чи дівчина була загальною власністю. Тому подружжество замінили на контракт, який заключається перед комісарем і який можна односторонно зірвати кожної хвили. З того йде, що нещасні матері, покинені несовісними мужами, часто убивають дітей ще ненароджених або коротко по народженні. Убивство дітей стало таке загальне, що сам уряд настрашився того страшного явища і шукає способу на те, щоб його здержати.

Що при такій системі трудно о дівичу чистість поміж дівчатами й о молодечу невинність поміж хлопцями, само собою розуміється. Аж страх подумати, якою буде та молодь, якій ніхто про Бога ніколи не говорить, якої ніхто

не вчить поконувати пристрасти, якій усе дозволяють від найраньших літ та яку з розмислом псують. Що буде з тої молоді без Бога?

У наших, кажу, християнських суспільностях, лише християнські чесноти справедливости й любови ближнього можуть робити нешкідливими або менше шкідливими лихі інституції чи лихі системи, так як ось напр. капіталізм. Справедливість і любов ближнього зпричиняє, що люди не так вихіснують, або й не вихіснують зовсім своєї економічної переваги, зі совісти, з почуття справедливости, або з чесноти любови. А в родинному життю й у вихованні молоді, на людські пристрасти християнство находити гальму у совісті, виробленій вірою в чеснотах чистоти, вірности присязі, обовязковости, тощо. Як буде виглядати суспільність, яка всі ті чесноти скреслить, то покаже, щойно будучність. Але вже сьогодні деякі прояви того зіпсуття машини суспільного життя свідчать про те, як глибоке це зіпсуття. На цілій території, де панують большевики, виробляється поволі стан цілком диких людей. Сотки, тисячі й десятки тисяч опущених дітей ростуть дико на дикунів. Всюди ці товпи беззахистних дітей переходять з місця на місце — живуть очевидно тим, що десь зрабують, вкрадуть або знайдуть. Множаться поміж ними всі недуги, а бідні ці малі ніхто не знає коли, де й як умирають; ніхто не знає звідки котре походить, ніхто ними не журиться, ніхто їх не вчить, росте собі те мале як та билина в полі, окружене лише зіпсуттям, злим приміром, злою нагодою. Гинуть їх очевидно тисячі, але число їх не зменшується, а може й побільшається, бо того числа ніхто незнає, тільки здогадами оцінюють, що може буде около 100.000. Очевидно ість їх робацтво, а воно само бідне, мале, є хробацтвом на тілі тої суспільности. якою рядить кровава Москва.

Ви зустрінете може нераз наших хлопців, вже трохи старших людей, які будуть вам твердити, що самі там були, виділи і знають, що там є добре. Придивіться зблизька життю тих людей, що так говорять. Легко може бути, що їм зате платять, щоби так говорили. Бо то зрештою знана річ, що большевики втягають до своїх шкіл молодих, котрих учать комунізму, в котрих впоюють принципи Леніна, Маркса чи Сталіна. Такі школи є в глибокій Росії і в українських містах. Такі школи є правдоподібно і на Закарпатській Україні, в Празі, тощо. Вихованого агента,

готового агітатора посилають большевики на наші села до нашої молоді, і він очевидно хвалить систему большевиків. Коли такого здибите, подивіться передовсім на руки, чи не закровавлені кровю убогих і терплячих, чи не закровавлені кровю Батьківщини, яку зраджують за гроші кровавої Москви. І шукайте таких людей, що може і з всланого досвіду скажуть вам, що бачили самі, що досвідчили. Якщо йде про „народній“ чи „людовий фронт“, то перед ним перестерігають вас, молодих, навіть самі провідники соціалістів і радикалів. Вони большевиків уже знають, і тому вас перестерігають.

Чи можете мати причину не вірити мені? Який я міг би мати інтерес вас перестерігати, наколиб большевики дійсно провадили до добра наш нарід? То, що вам говорю, цілий світ знає, бож то факт стверджений через сотки Німців, Французів, Американців — то, приміром, що на Україні з голоду вигинуло більше чим три мільйони людей, або то, що большевики війну видали селянам, або то, що на Соловках гинуть тисячі й тисячі наших земляків з України. Тих фактів ніхто не заперечує, вони оголошені в цілій європейській та американській пресі. Це заперечують лише ті, що за це гроші беруть, щоб так говорити, ті що продаються, ті що зраджують Батьківщину й продають її, ті що за гроші зраджують Церкву, що продають Христа як Юда Іскаріот. Вони — скажете мені — йдуть до Сповіді й св. Причастя. Якщо вони є комуністами, то святотатсько сповідаються й святотатсько причащаються. Якщо священник дає їм розрешення й св. Причастя, то хіба не знає, хто вони. Якшоб священник знав, що вони є комуністами, не мав би права дати їм розрешення, ані св. Причастя. Не дайтеж себе ошукувати і старайтеся як можете і чим можете, пізнати чим є комунізм і чим большевизм і комунізм для бідної нашої України.

Хоч нелегко молодій, навіть мудрій і письменній людині пізнати правду в таких всесвітніх справах, як справа ІІІ. інтернаціоналу, комінтерну чи комунізму, то все таки я переконаний, що хто з вас по християнські візьметься до пізнання тої справи, той дійде до пересвідчення, що воно так дійсно є, як вам пишу. Я не жадаю віри в мої слова бо віра належить лише словам Ісуса Христа й словам св. Церкви. Коли голошу науку Ісуса Христа, проповідую Богом обявлену науку, тоді жадаю, в імені Христа, віри

в ту науку. В тому, що вам сьогодні пишу, є наука Ісуса Христа й наука Церкви, але й багато того, про що я знаю не з Євангелія, але зі свого довголітнього досвіду. Є такі речі, що я їх знаю з бесіди чи письм віродостойних свідків. У мому віці — старості — чоловікові лекше зі свого досвіду й з досвіду інших черпати, чим у молодому віці. Тому, хоч і не жадаю віри у все те, що вам сьогодні пишу, віри такої як в Євангеліє, то проте можете вірити мені, не як своєму душпастиреві, але як старому досвідченому чоловікові, як чоловікові, що бажає вашого добра, що хотів би бути для вас правдивим батьком. А коли мені тої віри відмовляте, думаю, що мене кривдите. Однак я не перестану говорити вам ще: не вірите мені, шукайте людей що знають, що виділи, читайте книжки тих людей що там були, що там терпіли, і не вірте кожному що вам захвалює систему большевиків. Таж то річ знана, річ доказана, чим є та система та що є тисячі людей платних большевиками. Зумійте розрізнити їх бесіду від правди. Та коли хочете правду знати, то просіть передовсім Всевишнього Бога, щоб вам дав ту правду пізнати. Просіть о Духа Святого, просіть о Божу Мудрість з неба, просіть о світло, о духа розрізнення правди від ложі. Я не сумніваюся, що Бог Всевишній вам допоможе й зрозумієте небезпеку і перестанете робити то, що, будьщобуль, є зрадою Христа, є зрадою свого народу й зрадою убогих і терплячих.

Я за вас буду молитися. Я почав то письмо писати в навечеріє св. Пророка Ілії, сьогодні кінчу письмо в день по св. Ілії. Св. Пророк Ілія був трохи в подібному положенні, як ми тепер. Весь жидівській нарід слухав фальшивих пророків Ваала, і поклонявся чужому божкові, відступаючи від Всевишнього Бога Єгови. Пророк як знаєте з оловідання св. Письма, зробив знамените чудо, щоб освідомити своїх людей. Казав пророкам Ваала зарізати вола і в жертву його принести, обіцяючи після них зробити те саме. Той Бог — казав він, — що вислухає молитву жерців чи жерця вогнем, той буде правдивий. Пів дня молилися і кричали і по свому звичаю ранили себе самих жерці Ваала, але вогонь не зійшов з неба. Але коли пророк мав жертву свою принести, казав свій жертівник оточити ровом і три рази зілляти обильно водою. Опісля над жертвою помолився і вогонь з неба зійшов та спалив жертву, й цілий нарід заклин-

кав: „Дійсно правдивим Богом є Бог Ізраїля“. Св. Пророк Ілія виявив перед очима всіх людей фальшивих пророків Ваала і переконав, що правдивим Богом є Бог Аврама і Ізраїля. Нехай же св. Пророк і вам випросить з неба то світло, яким пізнаєте ложних пророків, що до вас приходять з обітницями раю, а зі словами брехні і пекла. Хай дасть вам зрозуміти, де правда, де народне добро, й кого треба в житті слухати, якими дорогами треба в житті йти, щоби здобути ліпшу і кращу будуччину. А Бог Всевишній нехай благословить вас усіх, нехай стереже вас перед обманом, нехай стереже вас перед наукою фальшивих пророків, нехай дасть вам ласки бути вірними синами Ісуса Христа і Його св. Церкви.

**Благодать Господа Нашого Ісуса Христа най буде
всегда з Вами!**

Дано у Львові в день після св. Пророка Ілії 1936 р.

† АНДРЕЙ
Митрополит.“

Цей пастирський лист Високопреосвященого Митрополита Кир Андрея поручаю Всч. парохіяльному Духовенству і Всч. ОО. Катехитам прочитати вірним в найближчі неділі по його одержанні і його пояснити.

Йдуть часи справді тяжкі для св. Церкви і грізні для вірних, а особливо для тих, що їм брак духовної й моральної відпорности, сильної понад все св. віри, справдешньої свідомости католицької, горячої любови до Христа й Його св. Церкви та відважної постійности в добрім.

Перед тією большевицькою грозою, що йде не тільки зі сходу але вже і зі заходу, перестерігає всіх вірних теж і весь Єпископат католицький всіх обрядів зібраний на пленарному Синоді 25—26 серпня ц. р. в Ченстохові особним посланнєм.

Бо гроза справді велика.

А в часах тієї грози залуви невірства і безбожності тяжить на душпастирях обовязок утвердити вірних у вірі більш як колибудь досі.

З більшою як колибудь досі ревністю маємо голосити євангельську правду, самі по цій правді євангельській жити і своїм живим прикладом наставляти вірних до праведного життя по взорові перших християн. Бо одинокий справдеш-

вій лік проти цього зла, що йде навалою на людські душі, це євангельська правда і життя з Христом, що самотній заголосив всьому людству: „Аз єсмь путь, істина і життя“. Тільки Він вказує правдиву дорогу життя теперішньому стривоженому людству. Тільки Він має силу освітити ці темряви, що нависли над світом. Тільки Його «істина» двигне слабих, їх утвердить і освятить. Тільки життя з Христом є правдиве життя.

Хто не з Христом, цей не знає правди, хто не з Христом, цей не на добрій дорозі а на манівцях, хто не з Христом, цей не живе а є мертвим.

Тому підносим в тій навалі темряви щораз вище і вище прапор Христової «істини» і згуртуймо під ним всіх вірних, щоб не утратити нам ні одної душі, що перейшла під прапор сатани, що його розвинули вороги Христа на погубу людства.

В Перемишлі 31. серпня 1936.

† ЙОСАФАТ, Епп.

Ч. 4370. — В справі зібрання даних до шематизму.

В цілі зібрання даних потрібних для видання шематизму на 1937 р. Еп. Ординаріят заряджує слідуюче:

Всч. ОО. Парохи, Завідателі і управляючі Сотрудники предложать найдалше до кінця жовтня ц. р. на звичайному піваркуші паперу такі дати:

1) Назва (титул) парохіяльної й усіх дочерних церков, деревляні чи муровані і коли збудованні;

2) назва (титул) богослуж. каплиць на території парохії (назвати місцевість і дату побудовання, чи відпустова і т. п.)

3) назва місцевости, в котрій мешкає парох і віддалення місцевости від кожної з дочерних церков;

4) назви місцевостей (міст, сіл і присілків) приналежних до парохії, в котрих однак нема церкви ані каплиці але гр. кат. вірні;

5) точне число гр. кат. душ у кожній місцевости з окрема;

6) число душ лат. обряду а також чужовірці у кожній місцевості з окрема;

7) до якої парохії належать місцеві вірні лат. обряду і де є осідок пароха згл. сам. сотрудника;

8) імя і назвиско, рік уродження, свячень і кав. інституцій пароха, відзначення, жонатий, безженний, вдовець.

9) імя і назвиско рік уродження і свячень сотрудника;

10) імена і назвиска, рік уродження і свячень інших гр. кат. священників перебуваючих постійно на території парохії;

11) імя і назвиско та точна адреса патрона церкви;

12) осідок староства і віддалення від місця осідку священника. На випадок, якщо дочерна місцевість належалаби до іншого повіту, треба це окремо зазначити;

13) назва пошти, телеграфу, повітового суду і залізничної стації та точне віддалення від місця осідку пароха.

До заповдання як найточніших дат зобов'язується ОО. Душпастирів в совісти.

ОО. Декани зберуть від своїх ОО. кондеканальних виготовлені дати, їх самі провірять, заподадуть до них свої завваги та разом перешлють до Епископ. Ординаріату.

Ч. 4369. — Конкурс на опорожнені парохії.

З речинцем до 30. жовтня 1936 виставляються на конкурс слідуєчі опорожнені парохії:

Дек. Балигородський: 1. Горянка, 2. Рябе. Дек. Бірчанський: Грозьова. Дек. Бориславський: Рибник. Дек. Височанський: Гусне вижне. Дек. Добромильський: Макова. Дек. Жукотинський: 1. Галівка, 2. Дністрик головецький. Дек. Лупківський: 1. Солинка, 2. Явірник. Дек. Любачівський: Синявка. Дек. Лютовиський: 1. Береги гор., 2. Скородне, 3. Устріки гор. 4. Царинське. Дек. Порохницький: Крамарівка. Дек. Равський: Белзець. Дек. Розлуцький: Свидник. Дек. Сінявський: Майдан Сінявський. Дек. Старо-Самбірський: 1. Лінина мала, 2. Лопушанка хомина. Дек. Тіснянський: 1. Ветлина, 2. Криве ад Тісна, 3. Лопінка, 4. Терка, 5. Яблінки, 6. Яворець. Дек. Турчанський: Яблінка вижна. Дек. Угнівський: Річиця. Дек. Устріцький: Стефкова. Дек. Чесанівський: Плазів.

Прохання внесені не по формі і не заосмотрені потрібними залучниками, а особливо без свідoctва конкурсo-вoгo іспиту як і ті, котріби вплинули по дні 30. жoвтня 1936, будуть уважані якo безпредметoві.

Примічається, щo Всч. ОО., щo одержать презенту на таку парохію, котра крім матерної церкви має одну або більше дочерних, зобов'язуються в кожнім часі, на жадання перемиського Еписк. Ординаріату, згодитися на евентуальне відлучення дочерних церков разом з грунтами.

При тім Еписк. Ординаріят повідомляє всіх Отців, наміряючих внести подання о прийяття в спис на висше згадані парохії, щo дотації їх і скількість грунтів приналежних до парохії будуть, без огляду на інституцію пароха на дану парохію, нормовані по гадці Конкордату і обов'язуючих в Епархії норм за відомостю Апост. Престола.

Ч. 4345. — Поручення видавництва.

Появилoся перше число місячника „Сівач“, часопису присвяченого проповіді і катихизі під редакцією о. Петра Дзедзика у Львові вул. Обертинська 29. в обемі 2. аркушів друку. Річна передплата виносить 5 зол.

Часопис цей поручається Всеч. Духовенству.

Х Р О Н І К А.

Іменовання :

Ч. 3565. о. Левицький Адріян, парох в Турці II містодеканом Турчанським.

Крилошанські відзнаки одержали :

Ч. 3707. о. Кушнір Евстахій, парох в Горицях.

Сотрудництва одержали :

Ч. 3709. о. Стояловський Зиновій, упр. Явора.

Ч. 3788. о. Савка Дмитро, Гаї нижні.

Ч. 3787. о. Блавацький Ілля, упр. Шандровець.

Померли :

о. Бортник Тома, парох в Маковій 23. серпня 1936.

Душу его поручається молитвам Всеч. Духовенства.

Від гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 1. вересня 1936.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Епп.

ЧАСТЬ II.

Видавництва „Епархіальної Помочі“.

Пригадується Всеч. Отцям Душпастирям, що видавнича секція „Епархіальної Помочі“ посідає на складі ось такі незвичайно корисні а попри те дешеві (в ціні власного накладу по 20. сот.) видавництва для дітвори:

1) **Коротка Історія Божого Обявлення** з численними ілюстраціями. Книжечка ця може віддати священикови велику услугу при катихизації в церкві як неменше при науці релігії в школах, де є надто мале число годин або де дітворя бідних родичів не є в силі набути дорозшого підручника.

2) **Короткий Катихизм** христ.-католицької релігії стор. 64 з ілюстраціями і з додатком: Приготовання до св. Сповіді і св. Причастя. Ціна 20 сот.

3) **Більший Молитовник** для всіх сторінок 192. Ціна 20. сотиків.

Почту оплачує „Видавництво“.

Вид. Секція „Еп. Помочі“ в Перемишлі пл. Чацького 3.

ПЕРЕМИСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

Ч. 4863. — Празник Господа Нашого Ісуса — Царя.

Сьогорічне Свято Христа Царя припадає у XXI. неділю по Сош. св. Духа, се є дня 25 жовтня.

Подібно як попередніх літ треба обійти це свято як найторжественніше, приготувати на нього вірних і захопити їх до достойного прийняття св. Тайни Покаяння і Пресв. Евхаристії.

В нинішних часах царство сатани шириться в застрашаючий спосіб і хоче змести з лиця землі християнські засади, а засадити безбожність. Тож нашим обовязком є подбати, щоби всюди, де тільки сягає наш вплив, запанував Христос, одинокий правдивий і могучий Цар.

В сам день Празника виголосять Всч. Отці добре обдуману проповідь в часі торжественної співаної Служби Божої, оперту на дотичній Енцикліці теперішнього св. Вітця (гл. Епарх. Відомости ч. XII. р. 1926, ст. 53—69), а по службі Божій, привиставленні Найсвятіших Тайн, відмоблять акт посвячення Пресв. Серцю Ісуса цілого людського роду по нормі виданій в р. 1928 в Епарх. Відомостях Ч. IX. ст. 133).

Ч. 4861. — До Всечесних О.О. Деканів і Шкільних Комісарів в справі відбування візитацій науки релігії в школах і надсилання річних звідомлень з тієї чинности.

Покликуючися на тутешнє зарядження в справі візитації науки релігії в школах, проголошене під Ч. 2436 в Епархіяльних Відомостях за місяць травень 1929 р., та на інші обовязуючі в цій матерії дієцезальні постанови, Еп. Ординаріят пригадує Всечесним О.О. Деканам та О.О. Шкільним Комісарам до надзору релігійного виховання в школах, що їхній уряд з огляду на вагу хвилі є незвичайно відповідальний та що злучені з цим урядом обовязки повинні вони трактувати з цілою строгістю, дуже точно і совісно.

Підчас візитацій треба звернути пильну увагу не лиш на теоретичне знання біблійно-катихизмових правд у дітей, але передовсім на їх духове вироблення, на участь у богослуженнях, св. Тайни, перше св. Причастя, шкільно-релігійні брацтва (Марійські кружки), релігійно діточу лектуру і т. д. Так при нагоді візитації як і на деканальних зборах належить пригадувати священикам, щоби не лиш точно пильнували науки релігії в школах але рівночасно з працею в школі, щоби старалися плекати серед дітвори надприродне життя ласки, притягали їх до літургійних услуг підчас богослужень, заохочували до частого приймавання св. Тайн, вчили її співати релігійних пісень і т. д. Головнож треба настоювати на тому, щоби в кожній парохії в місяцях травні або червні відбулося торжественне Перше св. Причастя дітвори.

Звідомлення з візитації науки релігії повинно бути ясне і вичерпуюче. В ньому належить зазначити: характер школи, скількість наших дітей по клясах (відділах) зі зазначенням загального числа дітвори не нашого обряду, число приділених поділом годин лекцій релігії на тиждень зі заміткою, чи всі години вичерпано, хто уділює науки релігії, чи дітворі посідає підручники до науки релігії, який є стан знання з науки релігії, щоденних молитов та релігійних пісень, кілька разів в шкільнім році приступила дітворі спільно до св. Тайн, чи відбулося торжественне Перше св. Причастя і кілька дітей приступило до нього, чи дітворі належить до релігійної організації (Марійського

кружка), чи користає з релігійних часописів, чи учащає до церкви та ев. інші завваги візитуючого.

Звідомлення належить відослати до Еп. Ординаріату якнайскорше, по змозі сейчас після закінчення візитації. Зазначається, що неповні, загальникові звідомлення буде Еп. Ординаріят відсилати з поворотом в цілі їх доповнення.

Візитацію переводить з правила О. Декан, а в містах о. Шкільний Комісар, кожного року в часі, що його уважає за найбільш догідний. Може О. Декан частину цього обовязку приділити О. Містодеканові згл. іншому священикові, одначе перед тим повинен заподати імя того священика Еп. Ординаріатові, який повідомляє про це шкільну владу.

Еп. Ординаріят сподіється, що Всечесні Отці Декани та Шкільні Комісарі через належне виконування свого взнеслого й відповідального уряду причиняться до того, щоби наука релігії і цілість релігійного виховання шкільної дітвори у їхньому наглядові підчинених парохіях стояла на належній височині і відповідала вимогам часу.

Ч. 4862. — В справі звітів О.О. Душпастирів що до кандидатів духовного стану.

Всеч. О.О. Душпастирі, котрі ще не виконали розпорядку тут. Еп. Ординаріату Ч. 2863, оголошеного в »Перем. Еп. Відомостях« за 1936 р. Ч. VII. ст. 46, предложать негайно вичерпуючий звіт про поведення кандидатів духовного стану за час їх перебування підчас фєрій в дотичних парохіях.

Ч. 4864. В справі уділювання вінчань малолітнім.

Львівське Воевідство письмом з дня 30/3 1935 р. L: O A 23/184 1935 повідомляє, що деякі О.О. парохи дають шлюбнї малолітнім особам, що не мають на це позволення батька зглядно судової власти

Поручається на будуче стисло придержуватися в цій справі приписів цивільного закона це є не допускати до вінчанья малолітніх так довго, поки не предложать потрібних свідоцтв.

Ч. 4555/36 — Поручення видань Марійського Товариства Молоді.

Еп. Ординаріят одержав осьтаке прохання від Головної Управи Марійського Товариства Молоді у Львові:

— До Преосвященого Єпископського Ординаріату
в Перемишлі.

Головна Управа Марійського Т-ва Молоді у Львові осмілюється прохати Преосвящений Ординаріят, щоб зволив поручити Всечеснішому Духовенству поширювання місячника для дітей: „Наш Приятель“. Низька ціна часопису (всього 15 сотиків за примірник) дає змогу поширити його масово серед дітей і молоді парохії тим більше, що при кольпортажі більшої кількості примірників ціна стає нижча. І так: при побиранню на одну адресу 10—30 прим. платиться по 13 сотиків за примірник, при 30—50 прим. по 12 сот., при 50—100 прим. по 11 сот., при 100 і більше— по 10 сотиків за примірник.

Часопис „Наш Приятель“ це необхідний помічник у душпастирській праці Всечеснішого Духовенства, тож у кожній парохії повинно розходитися бодай по пару десятків цієї корисної газетки.

Одночасно прохаємо уклінно заохотити ласкаво Всечесніше Духовенство передплачувати також „Бібліотечку Нашого Приятеля“, яка виходить квартално гарними книжками релігійно-виховного та національно-етичного характеру. Річна передплата „Бібліотечки Нашого Приятеля“ виносить 3.—зл., піврічна 1.50 зл.

При нагоді мусимо з прикрістю повідомити, що багато Всеч. Отців (мимо пригадок) залягає за часопис і бібліотечку „Нашого Приятеля“ поважними сумами, що доходять у деяких до соток. Преосвящений Ординаріят зволить ласкаво впімнути їх через пресу, чи „Єпархіяльні Відомости“, щоб вирівнали свої зобов'язання й не підривали існування корисного видавництва.

Ч. 4687. — В справі господарсько-суспільного курсу для Духовенства.

Тов-о священників „Unitas“ в Познані надіслало тут ось такий комунікат:

„Господарсько-суспільний курс для духовенства (на тлі Енц. „Rerum Novarum“ і „Quadragesimo anno“) відбудеться в Познані в днях від 17—19. листопада ц. р. Блищих інформацій уділяє: Związek Karłanów „Unitas“, Poznań Aleje Marcinkowskiego 22. III.“

Це подається до відома Всч. Духовенства.

Ч. 4865. — В справі Празника св. Священомученика Йосафата.

Сегорічний Празник св. Священомученика Йосафата переноситься на неділю дня 29. листопада.

Перед Празником відправлять Всч. ОО. Душпастирі тридневницю згл. девятницю, се є кожного дня відспівають молебн до св. Йосафата — де зібралобся більше число вірних з виставленням Найсв. Тайн — виголосять коротку науку і відспівають суплікацію.

В сам день Празника, в неділю 29. листопада на торжественній Службі Божій треба виголосити проповідь на тему: „По взору св. Йосафата кожний християнин повинен бути готовий віддати своє життя за Христа і за Його св. Церкву“.

По Службі Божій треба відспівати „Тебе Бога хвалим“ і уділити благословення Найсв. Тайнами.

У неділю попереджаючу Празник належить заохотити вірних, щоби численно приступили до св. Тайн у честь Святого.

Ч. 4426. — Заміна парохії.

Отсим оголошується до заміни парохія Двірці дек. великомостеньського за меншу парохію з одною церквою і близько стації.

Х Р О Н І К А.

Іменовання:

Ч. 351/Орд. і 368/Орд. о. Др. Кузич Іван, Ректор Духовної Семинарії і Соборний крилошанин катедр. Капітули — Просинодальним Іспитовником і Суддею.

Ч. 351/Орд. і 368/Орд. о. Качмар Іван — Соборний Крилошанин Катедр. Капітули—Референтом Еп. Консисторії, Просинодальним Іспитовником і Суддею.

Крилошанські відзнаки одержали :

Ч. 537/1935. о. Гробельський Бронислав, парох в Піддубцях.

Ч. 3433. о. Гура Теодор, парох в Торках.

Ч. 4493. о. Оленьк Йосиф, парох в Мединичах.

Сотрудництва одержали :

Ч. 4361. о. Якимець Стефан — Молодич.

Ч. 4655. о. Габак Микола — упр. Гуменець.

Померли :

о. Тріска Йосиф б. сотрудник в Турю 28/9 1936.

о. Пелех Евстахій б. парох в Лівчицях 3/10 1936.

о. Метеля Северин Поч. Крилошанин, декан і парох в Люблинці новім 12/10 1936.

о. Баровець Дмитро, парох в Молодичі 12/10 1936.

Душі їх поручається молитвам Всеч. Духовенства.

Від гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 10. жовтня 1936.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Еп.

II. Ч А С Т Ь.

БЕЗБОЖНИЦЬКИЙ РУХ У СВІТІ

під сучасну пору і як йому протиділати.

(Реферат виголошений на Загальних Зборах То-ва „Епархіяльна Поміч“ дня 11 червня 1936. р. о. Петром Голинським, катихитом у Перемишлі).

Безбожницький рух такий старий як старе людство на землі й як старою є релігія. Стрічаємо **Вступ.** безбожників між жидами ще за часів царя Давида („Каже безумний в своєму серці, що нема Бога“), опісля в часах Христа Спасителя (садукеї). Були вони й у старинних Греків та Римлян (скептики, софісти) та чи не з найбільшою нагальністю виступає безбожництво в християнських краях. Такої ненависти до Бога, Церкви й релігії як її стрічаємо сьогодні не занотувала ще історія ні одного народу від найдавніших часів.

Боже Провидіння судило нам жити й душпастирювати в таких часах, коли легіон ворогів Христа числить мільйони зорганізованих людей і коли лють ненависти до Бога досягає вершка своєї натуги. Здається, наче леда хвилина таки на наших очах прийде до рішачого зудару з антихристом. Пора отже нам провідникам сумлїнь і пастирям душ орієнтуватись у справах безбожницького руху краще ніж другим, слід нам блище приглянутися тій страшній грозі. Пізнання дійсного стану потрібне нам священикам на те, щоби обміркувати раціональні засоби оборони святої справи, що їй служимо, ратувати доручені нашому старовництву душі перед загладою та закріпити царювання Христа в українським народі.

Незвичайно вірні й точні дані про сучасний стан безбожницького руху в світі подає вельми **Цінне** цінна книжка п. з. „Gottlosenbewegung der Gegenwart und ihre Überwindung“, видана 1933. р. о. Кон- **джерело рефе-** радом Альгермісеном, відомим німецьким знатоком **рату.** комунізму й безбожництва. Твір цей уходить за найкращий у своєму роді. Є в ньому чимало

статистичних дат про стан безбожницької пропаганди не лиш у большеві, але також у капіталістичних державах світу, а автор користується такими джерелами, які дотепер майже нікому були незнані. На даних цього знаменитого твору опирую мій сьогоднішній відчит.

Осередок безбожницького руху знаходиться сьогодні в Москві, а патронує йому третій інтернаціонал (Комінтерн). На території радянських республік поробило безбожництво найбільші пости. Там воно не лише має повну свободу руху, але втішається особливим попертям влади.

В большевицькому царстві виявили безбожники своє дійсне обличчя й показали себе такими, якими вони є справді: грізними, готовими на все й безоглядно прямуючими до негідної мети. Тому той, хто хоче ближше зазнаномитися з безбожництвом і методами його праці в цілому світі, мусить приглянутися діяльності безбожників у большеві.

Ширенням безбожництва в Росії займається окрема, основана в 1925. році організація, під назвою „Союз воюючих безбожників“. Як тільки повелось большевикам розгромити всіх своїх противників і своїй владі підчинити великанські простори давньої царської імперії, починають вони організувати протирелігійні маскаради в часі більших свят, як Різдво і Великдень. Вже в 1923. році основують для тієї негідної цілі два часописи: „Безбожник“ і „Безбожник у станка (себто при варстаті)“. В р. 1926. починає виходити „Антирелігійник“. Ріст протирелігійного руху ілюструє найкраще слідуєча статистика:

Коли в 1926. році було 2.421 спеціальних протирелігійних ячеек з 87.033 членами, то в 1928. р. число ячеек зросло на 8.928 а число членів на 465.498. На першому конгресі Союзу воюючих безбожників у 1929. році вирішено утворити окрему групу молодих безбожників у віці від 8. до 14. року життя. Як працюють молоді безбожники ці справжні діти диявола, це бачимо знова на цифрах: На початку 1930. року було звиш 35.000 діточих

ячейок з двома мільйонами дітвори, а вже 1. травня 1932. р. було 80.000 ячейок, в яких згуртовано 7. мільйонів молоді і півтора мільйона дітей. На першу п'ятилітку, се є до кінця 1933. р. передбачено збільшення членів молодих безбожників до числа 17 мільйонів душ.

Організація Союзу в. безбожників Цікава є організація Союзу воюючих безбожників. Найнижшою, а zarazом найважливішою одиницею є в ній є безбожницька ячейка. Найменше можливе число в ячейці виносить 3. членів. Вони мають працювати над придбанням нових членів. Кожний член ячейки так виділовий як і рядовий (якщо ячейка більша числом) має якийсь приділ завяць і кожний без виїмку мусить бути активний. Всі ячейки в давній місцевості мають одну спільну місцеву управу, яка підлягає волосній управі, волосна окружній, окружна краєвій, а ця загально державній, яка в цій єрархічній драбині є для них найвищою владою. На чолі цілого Союзу воюючих безбожників стоїть центральна рада в Москві, яка позістає в живому контакті з усіма підчиненими собі органами за посередництвом окремих інструкторів та кореспондентів.

Безбожницька пасторальна. Окремий підручник для ячейкових організаторів Союзу воюючих безбожників автора Олещука приписує спеціальні методи безбожницької пропаганди. Читаємо там: „Протирелігійна робота не сміє бути шабльонова. Треба підходити до всякої суспільної групи, навіть до кожної одиниці в інший спосіб. Серед фабричних робітників можна собі дозволити на грубші жартовливі виступи проти релігії. Перед жінками треба бути обережнішим в цім згляді. Таксамо обережно треба поступати зі селянами, вживаючи ясного розумного викладу та популярних прикладів з життя. Словом кожний вік і кожний пол вимагають дотично антирелігійного вироблення індивідуальних методів праці“.

Велику увагу звернули большевики на вишкіл фахових пропагандистів безбожництва, провідників для ячейок та організацій висшого типу, врешті на вишкіл кореспондентів безбожницьких часописів. До цього добирають

Вишкіл про-паган-дистів безбож-ництва. вони активніших одиниць, уладжують для них спеціальні курси або висилають їх на відповідні факультети при університетах.

В листопаді 1930. р. було на території Радянською Союзу 73 атеїстичні університети для вишколу провідників безбожницької пропаганди.

Виклади тривають один рік. Надто ще існують при університетах повні безбожницькі факультети, на яких виклади тривають три і пів року (подібно як у нас теологічні студії), а яких завданням є продукувати наукові сили. Такі факультети є: 1.) при державнім університеті в Москві, 2.) при Академії комуністичного виховання теж у Москві, 3.) при Інституті політичних наук у Ленінграді, 4.) при Педагогічнім Інституті для орієнтальних народів у Казані, 5.) при Інституті політичної освіти в Харкові і 6.) при Педагогічнім Технікумі в Александрові. На тих факультетах студіює чимало чужинців, щоби тут приготувитися до діявольської роботи в західній Європі.

В осені 1930. р. основано в Ленінграді т. зв. діточий університет, а при ньому плянетаріум, а в Москві безбожницький семінар в цілі образування безбожницьких лекторів, які при пояснюванні зоряного неба вмiлиби відповідно вплітати протирелігійні моменти. В практичних семінарах вишколюють кандидатів для ведення безбожницької кампанії в часі Різдва і Великодня.

Засоби проти-реліг. пропа-ганди. Підручник для організаторів безбожництва подає чимало засобів пропаганди враз з поученням, як, де й коли їх примінювати. На першому місці стоїть там літературна пропаганда. Туди належить: вивішування часописів на видному місці зі зачеркненням важніших статей, скіоптi-кони, рисунки, карикатури, льокальні стінні газети.

Статті короткі, найвище 50 стрічок, вислів популярний, для кожного доступний. Пригляньмося, якою пресою розпоряжають безбожники на Україні і в Росії. Сюди належать:

1) **Безбожник**, виходить що 6. днів, редагує Омелян Ярославський, голова Союзу воюючих безбожників. Наклад 500.000 примірників. Має окремі додатки для шкільної молоді і для червоноармійців.

2) Безбожник, півмісячник, орган централі воюючих безбожників. Редактор тойсам що висше, наклад 200.000 примірників.

3.) Антирелигиозник — науковий місячник. Редагує Ярославський і Лукашевич. Є це орган провідників організацій. Його ціллю є науково-методичне ведення безбожницької пропаганди і виховання нового доросту організаторів.

4.) Воинствующий атеизм — щомісячний експериментально-науковий орган.

5.) Безбожник у станка (при варстаті).

6.) Деревенский безбожник — для села.

7.) Юные безбожники — місячник для молодих піонерів.

Окрім вичислених виходить чимало часописів на інших мовах, як українській, польській, німецькій і др. З українських заслуговують на згадку: „Безвірник“ у 48.000 накладу і „Войовничий“ Безвірник у 120.000 накладу. Поза тією спеціально для пропаганди атеїзму призначеною пресою всі інші часописи, які тільки появляються на території большевицького царства, в меншій або більшій мірі поборюють релігію.

До осягнення своєї негідної ціли послугуються безбожники неменше живим словом. Найчастішим засобом словної кампанії буває відчитування цілих уступів з безбожницького твору або якої статті з часопису, після чого слідує дискусія. У фабриках, варстатах й усякого роду устансвах існують кружки спільного читання, а спеціально для цього вишколені провідники стараються заінтересувати змістом прочитаного всіх слухачів, які читають по черзі, а опісля кожний висказує свій погляд або просить о вияснення. Часом заводиться протирелігійні гутірки переплітані жартами та веселими оповіданнями, головно між молоддю. Окремі лектори голосять наукові протирелігійні виклади та уладжують спеціальні вечорі питань і відповідей. У клубах є окремі пушки, до котрих вкидаються питання на карточках, які опісля на дискусійному вечорі розв'язує їх лектор.

Часто уряджує Союз воюючих безбожників прогульки до давніх церков та руїн монастирів, відвідує антирелігійні музеї, колективи, фабрики а опісля в клубі передис-

кутовується основно такі теми як „Експльоатаційна роля Церкви“, „Що помагає чоловікові в господарстві більше: Бог чи наука?“ і т. п. Під теперішню пору існує в большеві звиш 50. антирелігійних музеїв. Декотрі з них є приміщені в давних церквах (Ісааківський Собор у Ленінграді, Десятинна Церква в Києві). Поза вчисленими засобами вживають безбожники радія, кіна й театру. До 1932. р. виготовлено ок. 60 антирелігійних фільмів. В р. 1929. основано в Ленінграді театр „Атеїст“, який ставить виключно безбожницькі продукції. На протязі двох років виставив він 305. протирелігійних пес, у котрих взяло участь 143.605. глядачів.

Є у православних звичай, що у кутку хати завішують ікону, а перед нею світять лампадку. Перед цею іконою хреститься кожний, що приходить у хату, а родина відмовляє перед нею молитви рано й вечер. І проти цієї лампадки, яка ще зберігається у побожніших людей головно на селі, роблять безбожники наступ. Дітям, що належать до Комсомолу або стоять під його впливом, уряджують у хаті родичів безбожницький куток, в котрому завішують портрет Леніна та всякі богохульні карикатури. Коли родичі моляться в однім кутку перед святим образом, в тому самому часі діти співають богохульні пісні в другому. Для наймолодших сільських безбожників видано маленькі книжочки з протирелігійними і революційними піснями та кличами на подобу нашого молитовника.

Чи ці звідомлення і цифри не проймають нас жахом? Що ми протиставимо цій страшній дьявольській роботі? Вправді антирелігійна пропаганда не має в нас правної можливости працювати так, як це діється на Україні і в Росії, але з цього ще не слідує, що її нема. І до наших людей притискається большевицька безбожницька нелегальщина. А кілька отруй кидають між наших вірних легальні т. зв. вільнодумні книжки та часописи? Маємо пропагандивний місяць католицької преси й книжки, але який він слабонький у порівнанні до большевицьких засобів пропаганди безбожництва! Або що протиставимо ми безбожницьким ячейкам? Чи може наші брацтва і католицькі організації? Кілько їх лиш на папері, а кілько ледви животіє? Брак

систематики в праці над виробленням католицького світогляду, недостача бібліотек, байдужність до читання, легковаження нових випробуваних методів гурткової праці і взагалі примітивізм у суспільно-організаційній роботі — це застаріла і дуже загрозна недуга нашої пасторизації.

Цікаво, що большевицькі безбожники у своїй праці залюбки користуються давно випробуваними засобами католицької Церкви. Так напр. проти наших церковних місій, які мірять у масу, ула-
Дія- джують безбожники масові протирелігійні кампа-
вольські місії. Кожна така кампанія обнимає три періоди:
 1) приготування 2) переведення і 3) закріплення. Підго-
 товчу роботу для діявольської місії веде преса й усі місцеві
 комуністичні гуртки. На головну частину кампанії склада-
 ються реферати з дискусією, після чого розкидується ле-
 тючки, уряджується похід опісля спільну забаву, розвішу-
 ється афіші і т. п., так що в означених двох чи трьох
 днях всі люди даної місцевости бачать, чують і говорять
 тільки про одну річ й усі віддыхають одною атмосферою.
 По закінченні цієї маскарлади вишколені пропагандисти
 обсервують, який успіх віднесла їхня праця, усталюють
 статлстично, що зроблено а що занедбано зробити, мірять
 успіхи примінених засобів пропаганди, а опісля витягають
 з цього практичні наслідки.

Придалосяб й у нас з нагоди реколекції чи місій спрово-
 вадити на село якнайбільше доброї преси, уладити виставу
 католицької книжки, урядити окремо в читальні дискусійний
 вечір з рефератом, який доповнивби те, чого не міг задля
 ріжних причин сказати місіонар на проповідальниці.

Жахливі наслідки безбожницької пропаганди
 С. в. б. (Союзу воюючих безбожників), що вони
Наслід- їх уважають за свої успіхи, виявляються яскраво
ки без- в цифрах. З цитованої на початку книжки о. Аль-
божн. гермісена наводжу лиш кілька цифр для прикладу:
пропа- На 447 металургічних робітників одного заводу
ганди. в Москві 419 перестали у 1930. р. ходити до
 церкви, на 377 тексильних робітників не ходили
 до церкви 304, на 492 працюючих у хемічному промислі
 452 покинули віру, таксамо 165 залізничників одного від-
 тинка на загальне число 192. В селі Тулучово вороніж-

ської губернії усе населення перейшло до безбожників. Церкву зачинено, сам піп скинув рясу, в приходському домі улажено школу, до котрої учащає 200 дітей, коли давніше - всего 30 дітей в тім селі ходило до школи. В селі Кашпіровка волинської губернії є 2477 душ. З них ходило до сповіди 1927. року 548 людей, 1928. р. 314, а в 1929. році всего 49 людей. Ось трійливі овочі безбожницьких місій.

Найпильнішу увагу звернули безбожники на дитину. Вони здають собі добре справу з того, що старше покоління, яке ще памятає блага капіталістичного царського ладу, ніколи не підеш наступ в цілости на большевицьку вудку. Тому хочуть на підховати молоде покоління виключно для себе. Школа і виховання стали предметом найбільшої жури комуністичних проводирів. Кожний учитель вселюдної школи від 1929. року мусить обовязково належати до Союзу воюючих безбожників, бо інакше він тратить посаду. Большевицька школа не може бути арелігійна, вона мусить бути антирелігійна. Такий є вже зовнішній її вигляд. На стінах висять богохульні карикатури, які висмівають Бога, св. Тайни і церковні богослуження. Часто уряджує школа протирелігійні вистави для дітей. Протирелігійна є ціла програма навчання і виховання. Розклад матеріялу передбачує для кожної кляси замість давньої науки релігії антирелігійне образування. Цей плян для найнижшої кляси обнимає такі теми: 1) Цілування образів, хрестів і т. д. та всякі релігійні звичаї є небезпечні для здоровля. 2) Піст є шкідливий. 3) Молитва не приносить ніякого хісна. 4) Залишування школи в церковні свята є шкідливе для науки. 5) Мерців не треба боятися. Для другої кляси призначено такий матеріял: 1) Нема жадних ворожбитів, чарівниць, русалок, чортів ані ангелів. 2) Молитву треба заступити колективною працею і колективною боротьбою. 3) Молитвою не дасться вилічити ніякої недуги. 4) Пости дають користь тільки попам. 5) Звязок межи неграмотністю і побожністю. 6) Молитва не дає господареві ніякої користи в його господарстві. — Не хочу наводити пляну навчання для кожної кляси, бо це вистарчає, щоби собі виробити докладний образ большевицької антирелігійної педагогії.

Не лиш про ту дитину, що в школі дбає Союз воюючих безбожників. Свої сіти закидає він на перед - і позашкільне виховання. Спираючись на новіших індивідуально-психологічних дослідах деяких західно-європейських учених (як Фройд і Адлер), які твердять, що рішачим для розвою психіки людини, її вдачі, характеру і взагалі цілої життєвої лінії є час межі 3. і 7. роком життя, звернули безбожники пильну увагу на дошкільне виховання дитвори. В тій ціли видали вони популярні виховні підручники для родичів, в яких заборонюється їм згадувати в приявности дітей імена Бога і Святих і повчається їх, як пояснювати дитині поодинокі явища природи та розбудити в ній відразу до релігійних обрядів. В той спосіб дитина виростає від найменших ліг в атмосфері невірства і до неї — як цього надіються большевики — пізніше не буде мати релігія ніякого доступу. На щастя досвід показує, що й до тих затроених невірством душ віра находити дорогу. Існують у большеві тайні релігійні організації молоді під назвою Хрістомол, які мають у себе значне число давних піонерів безбожництва. Так напр. „Безбожник“ з дня 15. червня 1932. р. жалується, що баптистам повелося оснувати хор серед комуністичної молоді у фабриці тракторів у Левінграді, що в другій фабриці „Красний Октябрь“ евангелики оснували „Хрістомол“ (Христіхнський союз молоді) з 25. членами, що в інших заводах є чимало комуністичної молоді, яка на Великдень ходить до церкви, святкує християнські празники, уладжує свячене і т. д. Ці прояви можнаб уважати за відрадні, якщо тільки цей „Безбожник“ не придержується методи краківського Курєрка, який безнастанно нарікає, що на сході курчиться стан польського посідання, що українці тільки то а тільки землі накупили, що наша капітула купила чи хоче купити першорядну каменицю і т. д., а всеце виссане з пальця і призначене на те, щоби підсичувати пристрасть ненависти проти нас.

Дотепер сказане відноситься до праці безбожників у большеві. Алеж Союз воюючих безбожників не вдоволяється вже величезними просторами Радянщини. Сітку своєї організації розкинув він по всіх державах земного гльобу. В днях 3—8 липня 1931. р. на пленарному

Безбож- засіданні центральної ради Союзу воюючих без-
ництво божників у Москві взяли участь делегати з усіх
в інших держав світа. Тут устійнено основи і завдання
держ- атеїстичної праці та обмірковано її методи і фор-
вах. ми для закордону. Вирішено теж скріпити агіта-
ційну працю через реферати і пресу та притягнути
до помочі радіо, яке дає постійно місце на безбожницькі
виклади.

Дня 16. листопада 1930. року на конгресі інтернаціо-
налу пролетарських вільнодумців в Боденбах у Чехосло-
ваччині прийшло до усамостійнення чисто комуністичного
крила тієї світової організації, яка сьогодні втішається
в Чехословаччині такою самою свободою рухів як у Ра-
дянському Союзі. Надто існує в Чехословаччині „Сваз
пролетарских безверцу“ з 30.000 членами, який має влас-
ний орган „Маяк“. Найсильніша по Росії організація про-
летарських вільнодумців існувала ще донедавна в Німеч-
чині. На початку травня 1932 р. числила вона там 170.000
активних членів. Діяльність її припинило націонал-соція-
лістичне правительство Гітлера 3. травня тогож року. Зате
на широку скалю розвивають безбожники свою діяльність
у сусідній Франції. Від 1932. року відбуваються в Парижі
такі самі антирелігійні маскаради в часі Різдва і Великодня
як у Москві та Харкові. Можна собі уявити, що сьогодні
після політичного наближення Франції до Сопітів, безбож-
ницька праця у Франції буде значно скріплена. Ще гірше
стоїть справа в Мексику та Еспаїї, де протирелігійна
агітація виливається вже в таких яскравих формах як па-
лення церков.

Коли перейти думкою попри діявольську роботу мо-
дерних безбожників в цілому світі починаючи від больше-
вицької Росії, то мається вражіння, що ми перейшли з тру-
дом якусь непривітну країну повну ідовитих гадюк і насі-
комих і запаскуджену найгіршого роду поганю. Відчува-
ємо жажду свіжого воздуха, хочемо бачити ясне небо,
веміхнене сонце і радих життям людей. Не тих больше-
вицьких людей на подобу четвероногих, а людей на образ
і подобу Божу сотворених. Бажаємо такого світа, в котро-
му царить Бог, де є місце не лиш на проступки, але де
чеснота має належну їй ціну.

Журба про судьбу християнства і західної культури не дає спокою не лиш духовним кругам але також добрим синам кожного народу. Підчас коли провідні верхи обмірковують засоби оборони найціннішого скарбу людини віри і Церкви, то широкий загаль віруючих дає радо послух усяким ворожбам, а видавці відгребують з попелу забуття предсказання про кінець свіга та появу антихриста. Песимісти ворожать упадок західної культури загально. Кажуть, що культурний примат переходить від бдної суспільної класи до другої. Колись культурна праця спочивала виключно в руках духовенства, опісля перейшла на аристократію, яка в свою чергу мусіла уступити місце лицарській касті, лицарство буржуазії, буржуазія фаховій інтелігенції, а тепер приходить черга на пролетаріят. Можливо, що ця найнища суспільна верства посідає дрімучі зародки культурної сили, які після цілковитого їх визволення виявлять свою повновартість.

Нам розходитьс я тільки про одно, а саме щоби ця пролетарська верства зберігла в серці віру і побожність, щоби ця нова майбутня пролетарська культура була пронизана релігійним духом. І саме на цьому відтинку іде найзавзятіша боротьба межи нами і безбожниками. Про душу а не про тіло пролетаря розходитьс я так нам як і воюючим безбожникам. Якіж є вигляди по нашому боці? Можна сказати, що не зважаючи на лиховісні знаки будучність все таки буде наша, себто Христова. Оконечна побіда мусить бути по нашому боці. Не обійдеться без тяжких жертв і про жертви саме тут розходитьс я. Не так про жертву гроша як про жертву труду і посвяти. До душі пролетаря лекше дібратис я нам ніж до душі атеїстичного або індіферентного буржуя. Пролетар людина безпосередна, він думає по простому і щиро поступає, щиро в руїні, але щиро і в чесноті. Та сама рука, що сьогодні палить церкву, завтра буде цілувати збезчещений хрест і зі слезами в очах визнає себе винною у злочині. Не так легко іде справа з ехидною буржуазією, яка підступом видирала Церкві одну позицію за другою, зісвітчила школи, підпирала ворожу видавництва і в той спосіб приготвила дорогу для воюючого безбожництва

та комунізму. Кращий є явний безпосередній ворог ніж замаскований супостат.

Боротьба противоюючого безбожництва може бути негативна і позитивна. Негативна боротьба це стисло оборонна праця в найвузшому розумінні. Як боротися В західних державах є ще закони, які не дозволяють на прилюдне ширення безбожництва і комунізму. Ці закони треба нам використовувати дуже обережно, так щоби священник оминув при тім невдячної ролі доносчика. Як користати з тих законів, це залежить від місцевих обставин.

Більше доцільною річю буде зорганізувати власну самооборону з добірніших членів брацтва та католицьких організацій. Члени брацтва повинні стежити за тим, що діється в парохії, які часописи і книжки ворожі релігії приходять до села та хто їх передплачує згл. читає, чи і які протирелігійні сходи́ни відбуваються в селі і т. д. Опісля треба обміркувати раціональний спосіб, як не допустити до ворожої агітації та якнайбільше людей відтягнути зпід її ворожого впливу.

Позитивні засоби в цій боротьбі проти безбожництва куди вартніші і більше успішні. Офензива є завжди більше обіцююча ніж дефензива. Позитивні засоби Треба обміркувати плянову програму праці для боротьби в організаційній праці, в уладжуванні сходин, рефератів, вистав і т. п. це перше завдання. Згуртовані члени мусять бути просякнуті наскрізь релігійним духом та освідомлені в найважніших світоглядних питаннях.

Потрібна конче бібліотека і католицькі часописи. Без того годі собі в нинішних часах подумати раціональну католицьку осмідомлюючу роботу.

Мусимо подбати про вишкіл світських провідників для церковних брацтв і католицьких організацій, уладити для них окремі курси та стислі реколекції.

Большевики у своїй злочинній роботі використовують нужду мас і безробіття, мовляв попи цьому винні, вони багаті, мають усеґо подостатком, а ви бідаки. Цій акції мусимо протиставити харитативну акцію і вміло її повести.

Священика не сміє бракувати там, де розходиться про поміч для уборих. Для своїх найбільшніх парохіян священик мусить мати бодай добре слово, боронити їх перед визиском помогти радою і грошем, не підпірати в разячий спосіб багатих, не йти з ними рука в руку, там де це не конче потрібне з огляду на добро Церкви.

Для осягнення своєї цілі використовують воюючі безбожники всякі нагоди й усі найновіші здобутки стосованої соціології та збірної індивідуальної психології. Преса, організація, техніка, праця і провід поставлені в них так зразково як ніде майже на заході. Не маємо потреби копіювати їхні методи, бо вони часто нам не підходять, а в прочім Церква має часто свої віковим досвідом освячені і випробуванні способи праці, які при відповіднім використанні можуть з найкращим успіхом протиділати руйнівній роботі безбожників. Всеж таки дечого треба нам вчитися від цього ворога. Його надзвичайна активність і завзятість у службі зла повинна в нас розбудити тим більшу посвяту в службі для святої справи. У св. Отців находимо гарне порівняння розумного христіянина з пщолою, яка навіть з трійливої рослини вміє витягнути для себе солодкий мід. В такому розумінні вільно й нам дещо взяти від нашого противника.

Одначе наймогутніші в цій боротьбі проти сил ада є надприродні засоби, як молитва, богослуження і св. Тайни. У нас ще не є так зле з безбожництвом серед бідаків. Наші пролетарі часто більше горнутья до церкви і до св. Тайн як багаті. Тут священик може і повинен дати зі себе все можливе і не сміє нічого занедбати для душі бідака. Спільна молитва Церкви, богослуження і св. Тайни це засоби, якими ми о ціле небо перевисшуємо безбожників. До них треба нам частіше прибігати і на їх потребу звертати увагу вірних. І ми священики і наші вірні мусимо усвідомити собі велику правду, що тільки тісна лучність з Богом вирішить побіду божих борців над наємниками сатани.

Видавництва „Епархіальної Помочі“.

Пригадується Всеч. Отцям Душпастирям, що видавнича секція »Епархіальної Помочі« посідає на складі ось такі незвичайно корисні а попри те дешеві (в ціні власного накладу по 20 сот.) видавництва для дітвори:

1) **Коротка Історія Божого Обявлення** з численними ілюстраціями. Книжечка ця може віддати священикови велику услугу при катихизації в церкві як неменше при науці релігії в школах, де є надто мале число годин або де дітвора бідних родичів не є в силі набути дорозшого підручника.

2) **Короткий Катихизм** христ.-католицької релігії. стор. 64. з ілюстраціями і з додатком: Приготовання до св. Сповіді і св. Причастя. Ціна 20 сот.

3) **Більший молитовник** для всіх сторінок 192. Ціна 20 сотиків.

Почту оплачує »Видавництво«.

Вид. Секція „Еп. Помочі“ в Перемишлі пл. Чацького 3.

ПЕРЕМІСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

ПАСТИРСЬКИЙ ЛИСТ

ЕПИСКОПА ЙОСАФАТА КОЦИЛОВСЬКОГО
ЕПИСКОПА ПЕРЕМІСЬКОГО, САМБІРСЬКОГО І СЯНІЦЬКОГО
ДО ВСЕЧЕСНИХ ОТЦІВ ДУШПАСТИРІВ І КАТИХИТІВ
ПРО РЕЛІГІЙНЕ ВИХОВАННЯ ШКІЛЬНОЇ МОЛОДІ.

Всечесні Отці!

Звертаюся до Вас у справі, що її в нинішних часах треба вважати одною із найважливіших, се є в справі навчання релігії в школі та релігійного виховання дітвори. Замість шукати аргументів на підчеркнення потреби і важности цього великого обовязку католицького душпастиря, пригадаю слова Святішого Отця Пія XI. висказані в славній Енцикліці про християнське виховання молоді, а саме, що „християнське виховання це справа найбільшої ваги не лиш для окремих одиниць але також для родини й усеї людської спільноти“. Сьогоднішні шкільні діти це ваші завтрішні парохіяни. Чи будуть вони добрими синами католицької Церкви, це в значній мірі залежить від вас, себто від того, як ви,

Всечесні Отці, сповните ваш душпастирсько-виховний обов'язок супроти них.

Поодинокі питання з ділянки обов'язків душпастиря в школі були вераз обговорюванні в »Епархіяльних Відомостях« у формі заряджень і пригадок. Збираючи все те разом хочу вам, Всечесні Отці більше вичерпуючо представити вашу ролю як учителів релігії та вказати на глибші рації вашого виховного завдання в школі в тім пересвідченні, що пригадувати важність цієї справи ніколи не буде за багато.

Про загальну ціль виховання, про завдання школи, ролю Церкви і родини у виховній ділянці, а вкінці про становиско священика у виховних питаннях не потребує говорити, бо все те повинно бути відоме з Енцикліки Святішого Отця Пія XI. про виховання. Цю енцикліку повинен кожний священик знати і з її змістом зазнайти як найширші круги парохіян, головно родичів шкільних дітей. Енцикліка про виховання, це наш перший і основний педагогічний підручник, азбука виховної праці для священика і християнських батьків.

На вагу виховно-учительської праці у пароха кладе особливий натиск Кодекс канонічного права в каноні 467. §. 1., в якому по вичисленні обов'язків пароха як душпастиря кажеться дослівно таке: *Debet parochus... maximum curam adhibere in catholica puerorum institutione.* Опісля канони 1330. і 1331. говорять про обов'язок приготування дітей до св. Тайн та про докладніше вивчення їх катихизму. Як строго трактує Церква ці обов'язки, бачимо найкраще зі строгих кар, що їх передбачує кодекс в канонах 2182—2185 за занедбання цієї ділянки душпастирської праці.

Релігійно-виховне завдання над молоддю виконує священик у наших обставинах з правила в церкві та в школі. Праця в церкві й у школі мусять іти в парі, одна другу підпомагати і доповняти, одної не слід відділювати від другої, бо обі становлять цілість і до одної стремлять мети: »співділати з божою ласкою над виробленням правдивого і досконалого християнина« (гл. Енцикліка про виховання). Для катихитів і душпастирів, що працюють у школі, має це бути основною засадою і дороговказом у праці над вихованням. Священик не сміє бути тільки вчителем, який старається присвоїти дітям певну суму відомостей. Він повинен завжди пам'ятати, що навчан-

ня це тільки помічний засіб до релігійного виховання. Тому з навчанням треба часто і вміло лучити релігійні практики: богослуження, молитви, св. Тайни, побожні пісні, брацтва діточі і т. д. Священик у школі є передовсім душпастирем так, що навіть його чисто учительська праця мусить мати душпастирський характер. Священик роздвоєний на вчителя в школі і душпастиря тільки від неділі в церкві це неприродний тип, для Церкви небажаний, а для релігійного виховання безкорисний.

Звернім тепер нашу увагу на школу. Тут має душпастир присвоїти дітям приписаний програмою матеріал релігійного знання. В щасливім положенні є під цим оглядом звичайно отці катихити по містах й ті душпастирі, що в кожній клясі мають нормальне число лекцій релігії. На жаль дуже багато священиків мусить вдоволитися двома лекціями тижнево і нераз лучити дітей різних кляс для спільної науки. Зрозуміла річ, що повне вичерпання приписаного матеріалу для науки релігії тут неможливе. Одинока рада на це є обмежитися в школі до найважливіших річей, а проче полишити домашній праці дітвори, доповнювати її при нагоді катихизації в церкві, або постаратися в школі о надобовязкові безплатні години у вільному часі. Не обійдеться тут без помочі з боку родичів, з котрими священик повинен порозуміватися в цій справі, інформувати їх про поступ дітей, давати раду, заохочувати, щоб учили їх молитов, послали до церкви, справили книжку, тощо. При помочі родичів можна в праці над дітворою осягнути дуже багато. Тому прошу Вас, Всечесні Отці, піддержувати живу лучність з батьками шкільних дітей.

Жалуються нераз отці катихити, що наші програми науки релігії для шкіл та підручники перестарілі і за тажкі, що за мало в них узгляднене літургічне виховання і т. п. На це можна відповісти, що душпастир чи катихит не мусить надто невільничо вязатися ними, бо в рамках обов'язуючих програмів може основніше узгляднювати те, що важніше з одночасним більше загальним трактуванням менше важних річей. Маймо надію, що під цим оглядом прийде й у нас до кращого. Всечесні Отці Катихити повинні перші тим зайнятися, порозумітися спільно і випрацювати доцільніші пляни та відповідніші підручники. Хтож другий до цього більше покликаний як не вони?

Необхідно і за всяку ціну треба присвоїти дітвори

знання правд, *quae necessitate medii scitu necessaria* і тих, що їх знання домагається Церква. Надто повинні діти знати бодай найважливіші річи з історії Божого Об'явлення, катихизмові правди з ширшим узглядненням св. Тайн Покаяння та Евхаристії, щоденні молитви, та основні річи про св. Літургію і церковний рік. При ревній і пляновій праці священика дасться все це здобути, хочби було всего дві лекції тижнево науки релігії в школі, бо діти учаться до школи звичайно бодай чотири роки. Св. Августин у своїм підручнику „*De catechizandis rudibus*“ (глава III.) радить конче лучити в одну цілість історію Об'явлення з історією Церкви до найновіших часів. Тесаме радить робити найновіша катихитика. Не тільки діти вище зорганізованих міських та середних шкіл мають вчитися історії Церкви, її треба подати також дітям шкіл низшого типу. Розходиться о найважливіші моменти: часи мучеництва за віру давно і тепер, вороги віри, дещо з життєписів Святих та про церковні місії. Самі обставини домагаються того, щоби вже дитину впроваджувати помалу в розуміння становиска Церкви до різних питань та її ролі в сьгоднішнім світі, бо інакше дитина не буде могла пояснити собі дечого, з чим може стрічається у себе в хаті та на вулиці. Надівсе треба старатися зазнайомлювати дітей і старшу молодь з життєписами вибраних Святих, щоб на живих людях, бо такими були давні і такими є новіші Святі, показати дітям взнеслий ідеал християнської досконалости, героїзму, саможертва і побіди над злом.

Чимало користи несуть душпастирям в їхній навчальній праці шкільні підручники до науки релігії. Чути нераз нарікання, що вони за тяжкі, що конче треба нових. Уважаю однак, що ті, що є і що ними наразі задля браку новіших мусимо так чи сяк вдоволитися, можуть нам багато помогти. Головнож такі підручники як біблія і катихизм, котрих зміст не улягає зміні, а котрого знання дітям конче потрібне. Засадничо кожна дитина в школі повинна мати вимаганий підручник до науки релігії і молитовник. Священик повинен настоювати, щоби діти мали ці книжки і приносили їх на лекцію релігії, та щоби на богослуження приходили з молитовниками. Священик повинен у класі навчити дітей орудувати молитовником, незрозуміле пояснити, підчеркнути важніші молитви, відчитування одних у церкві

інших у хаті. Молитовник це перша книжечка, що її треба дати дитині до рук. Не повинно бути шкільної дитини без молитовничка, а якщо донебудь ще такі діти є, то це свідчить відемно не лиш про батьків але неменше також про дотичного отця духовного, якого чейже стати ще на 20-сотиковий даруночок для бідної занедбаної дитини свого парохіянина.

Прошу Вас, Дорогі Отці, звертайте увагу дітям і родичам на потребу молитовника і бодай найважливіших підручників біблійної історії та катихизму. Постарайтеся, щоби їх мала кожна без виімку дитина. Це значно влекпить працю вашу в школі головнож тоді, коли маєте низьке число годин. Нехай привикає дитина і її батько трактувати предмет релігії не як один зпоміж цілого ряду інших, а як перший і найпотрібніший в життю. Впрочім як це виглядає на практиці, коли школяр має інші книжки потрібні до науки і носить їх зі собою, а цеї одної найважливішої не має? Чи не свідчить це про легковаження предмету релігії, вслід за чим може легко виробитися байдужість до релігійних обовязків? О.О. декани у своїх візитаційних звітах жалуються дуже часто на брак підручників у дітей. А це не повинно мати місця, бо навіть бідніша дитина може купити собі біблію чи катехизм бодай за 20. сотиків. Щоби в цім згляді шти на зустрічу саме найбідніший шкільній дівторі, видало наше станове Товариство „Епархіяльна Поміч“: „Більший Молитовник для всіх“, „Короткий Катехизм“ і „Коротку Історію Божого Обявлення“ в ціні по 20. сотиків, при чому ще знижує повищу ціну, а то й зовсім безплатно дає ці книжочки тим священикам своїм членам, які мають в парохії багато бідніших дітей. Товариство руководилося благородною ціллю, щоби кожній без виімку дитині в епархії дати до рук ці найпотрібніші книжечки.

Про те, як учити релігії, про дидактику й методику предмету не беруся тут говорити, бо вірю, що Всечесні Отці на основі практики знають, як це робити найкраще. Кожна метода добра, яка зміряє до визначеної ціли, однак та ліпша і певніша, котра скоріше і лекше дозволяє ту ціль себто присвоєння научного матеріялу осягнути. Методу треба трактувати під кутом економії часу й енергії. Якщо якась метода дає при меншій вкладі праці з боку

священика і дітей та при зужитті коротшого часу ті самі осяги що друга, то цю другу треба самособою закинути, а вибрати першу, а решту часу і сил посвятити на здобуття нових відомостей, котрих ніколи не буде чейже за багато. Під цим оглядом повинні священики не оставати надто разячо по заду але йти з духом часу та користати з випробуваних здобутків давніших і новіших католицьких педагогів.

Виходячи зі заложення, що навчання є тільки помічним засобом до виховання дітей на свідомих і практикуючих християн-католиків, повинен священик звернути особливішу увагу на релігійно-виховну працю. За мало є навчити дітей молитви, треба в них плекати духа правдивої набожності, а це на терені школи при найкращих зусиллях не дасться осягнути. Шкільну працю завершує священик у церкві.

Шкільні діти повинні обовязково брати участь у недільних і святочних богослуженнях передовсім у Службі Божій. В сільських школах, де молодь не йде кожної неділі спільно до церкви під проводом учителів, повинен парох впливати на дітей, безпосередно або через родичів, щоби вони приходили на Службу Божу до церкви з молитовниками і співали зі старшими. Дітям треба визначити окреме місце напереді. Для дітей має це велике виховно-релігійне значіння, а для старших є незвичайно будуюче. Неодна буря прошумить колись у житті сьогоднішньої дитини, а чи вона вийде з неї ціло, це в значній мірі залежить від її живої участі в богослуженнях саме в літах дитинства. На літургічне виховання дітей повинен священик положити першорядну вагу, пояснити їм текст і значіння св. Літургії, а по змозі також інші богослуження і церковний рік. Великий виховник молоді новітних часів, Святий Іван Боско, голосив дітям цілі циклі літургічних проповідей, пояснював зміст Сл. Божої, показував її красу і захоплював до живої участі в ній. Він домагається від молоді, щоби вона знала ціль релігійних практик і церковних богослужень, розуміла їх зміст і значіння та була свідома того, що діла богопочитання це зовнішній вияв побожності, яка повинна завжли оживляти душу правдивого християнина-католика. В особливий спосіб плекав цей великий Святий у своїх вихованків духа „чинної молитви“—

як він сам її називав. Він не жадав надміру богослужень ані того, щоби діти більше перебували на молитві як у праці, але зате вміло виказував їм, що совісне сповнювання обовязку, це тесаме що виконування Божої волі і Служба Богу — друге обличча молитви і богослужень. З метою виховної праці О. Боска раджу зазнайомитися Всечесним Отцям, головнож фаховим Отцям Катихитам та вам, молодші Отці, що недавно вийшли зі семинарицьких мурів і ставите перші кроки в душпастирській праці. На вас покладає Церква великі надії. Сьогоднішні обставини і самі вірні ставлять до вас більші вимоги, а найблищі часи будуть ще більше від вас домагатися. Вірю, що ви не заведете покладених на вас надій.

Може неедин душпастир подумає собі: Як можливо обслужити дві три церкви, парохіяльну канцелярію, нести тягар усіх душпастирських обовязків, а попри те ще так багато заходитися з дітьми? Все можливо — і те зробити і другого не занедбати. Треба тільки поступати по пляну, завести економію в часі й у самій праці, а надівсе треба доброї волі. Знаю душпастирів, які в нічому парохії не занедбують і школи пильнують, і діточі брацтва провалять, часті сповіди для них уладжують, в освітних та економічних організаціях працюють і для себе ще доволі свобідного часу мають. Коли для одних можливо так багато, то для других можливо менше. Та тут годі називати можливим те, що конечне. Візьмім для прикладу не неділі але будні дні у душпастиря. Кожного дня з правила править Службу Божу в церкві. Чи не мігби її правити о годині 7-ій рано і навіть у будні заохочувати дітей вступати на хвилину до церкви. Частина дітей напевно прийде. Чи тих дітей не можнаби по черзі — не кажу всіх — але вибраних привчити служити до св. Літургії? За рік один, другий, третій хлопці вже знаменито обізнані з обрядом. Вірте, Отці, що ті хлопці будуть просто тікати з дому на богослуження, а в пізніших роках з них будете мати найкращих парохіян. Чомуж малиб ви занедбати цей з поміж усіх може найвдячніший обовязок душпастиря?

Слід згадати також про майські богослуження, до котрих треба теж притягнути тих найменших парохіян. Майський молебєа можна легко привчити співати шкільних дітей вищих річників, та навчити їх обрядових услуг. Дітвора

радо горнеться до таких річей, кожна дитина буде рахувати дні, коли прийде на неї черга стояти зі свічкою при престолі, подати капило або держати євангелію. Вистане навчити десять спосібніших співати, а другі будуть старатися піти за ними. Родичі будуть самі дбати, щоб їх діти брали в цім милім богослуженні активну участь і це буде будуюче для цілої парохії. Тесаме можна практикувати з молебнями до Найсолодшого Серця Христового в місяц червні.

Чималу увагу повинен душпастир присвятити вивченню шкільної дітвори побожних пісень. У нас їх так багато, кожна пора церковного року має свої, одні кращі від других. Чи може бути кращий живий образ релігійного підйому як гурток дітей, що спільно, невинним чистим голосом божу славу голосять? У вивченні пісень може богатої допомогти учительство, до котрого священник повинен звернутися з тим. Чого одначне школа не зможе в сім згляді зробити це повинен зробити священник, частинно в школі, а решту в церкві. Побожна спільна пісня має велику релігійно-виховну вартість. Хтож як не священник повинен бути заінтересований в її плеканні серед шкільної дітвори?

Приступаю до одного з найважливіших обовязків душпастиря в школі, яким є Сповідь і св. Причастя шкільних дітей. Школа дає нагоду три рази на протязі року прийняти дітям спільно ці св. Тайни, звільняючи їх в ті дні від науки, а у великодному часі дає три дні на реколекції. Цю нагоду повинен священник використати, щоби дітвору приготувати належно до прийняття св. Тайн. У великодному часі треба окремо для молоді дати кілька реколекційних проповідей. Не потребую додавати, що ці проповіді як у загалі приготування до св. Тайн краще є робити в церкві ніж у шкільній салі та сполучити їх зі Службою Божою або бодай з Молебном. Хиба в дуже виїмкових случаях можна це робити в школі, коли до церкви за далеко, на дворі непогода, або заходить якась інша тяжка до поборення трудність. Прошу вас, Всечесні Отці, в ніякім разі не зменшувати на будуче цего трикратного в році приготування шкільної молоді до св. Тайн, бо це булаб велика кривда заподіяна молоденьким душам. Подібні занедбаня не повинні в нас рішучо мати місця.

При цій нагоді прошу Всеч. Отців Деканів, щоби звер-

тали на цю обставину пильну увагу підчас візитації шкіл, а на деканальних зборах можливо частіше обговорювали обовязки душпастиря в школі.

Треба стреміти до того, щоби дітвора частіше ніж три рази на рік приступала до св. Тайн і в тім напрямі пряцювати над нею в школі й у церкві. Це дасться легко осягнути в діточих брацтвах, а головно Марійських Кружках, які в декотрих парохіях гарно розвиваються і є для Церкви і для пароха і для родичів правдивою радістю і надією. Праця душпастиря вкладена у ведення діточого брацтва не є така тяжка, якби могло видаватися. Та зате вона багато обіщюча і вдячна, далеко вдячніша ніж праця серед старших. З тих сьогоднішніх маленьких братчиків та сестричок будете, Всечесні Отці, мати через кілька літ найкращих парохіян, над котрими самі в той спосіб влекшите собі працю. Я пересвідчений, що десять літ совісної і плянової праці священика над дітворою в школі може найбільше занебану парохію перемінити на зразкову, бо сьогоднішні дванадцятьлітні шкільні діти це по десятиох роках зрілі молоді люди, які надають властиве обличча цілій парохії. Для молоденьких членів брацтва треба відправити що якийсь час спільну Службу Божу, сказати по змозі коротк упроповідь, кілька разів в році урядити звичайні сходи, сказати їм дещо або прочитати з релігійного журналика і т. п. Релігійний часопис треба дітям конче дати до рук бодай кілька примірників. Хоч у нас таких видань не багато, але вони є і треба признати розвивають вельми хосенну діяльність. Це причиниться до релігійного усвідомлення і вироблення дітей та змалку виробить у них смак здорового печатаного слова. Релігійний католицький часопис це для душпастиря великий помічник у його праці. Як закладати і вести діточі Марійські Кружки про це можна поінформуватися в Головні Управі Марійського Товариства Молоді у Львові.

Ще на один дуже важний релігійно-виховний чинник хочу звернути увагу Всечесних Отців, а то на торжественне Перше св. Причастя дітей. Дякувати Богу починається ця спасенна практика приймати по наших селах. З року на рік іде під тим оглядом до кращого. Але є ще чимало парохій, де це велике може найбільше діточе свято

нічим не різниться від сірого будня. А прецінь хвиля, коли дитина перший раз в життю приймає Евхаристійного Ісуса, повинна бути найбільш святочна і незабутня для неї. Скільки ласк спливає підчас Служби Божої з Першим св. Причастям на молоді душі і на цілу парохію! Прошу Вас, Дорогі Отці, не залишуйте кожного року уладити Перше св. Причастя для ваших найменших парохіян можливо найторжественніше. Уважайте це від тепер не за який необовязковий надзвичайний труд але за стислий обовязок душпастиря в його праці над молоддю. Щоби цей святочний день у парохії випав тим величніше, можна до самої відправи запросити Отця Декана або другого священика, а наді все перед тим добре підготувити дітей до свята. І я сам не відмовлю участі в цім парохіяльнім святі, якщо найду це можливим попри інші епархіяльні обовязки. Не забудьте при цій нагоді подбати про те, щоби дома ваших парохіян були внутрі прикрашені також памяткою Першого св. Причастя дітей. Ця памятка дорога всім у хаті, дітям неменше як батькам.

Повищі вимоги і бажання звертаю до всіх Отців Парохів і Душпастирів, які працюють у школах та до Отців Катихитів. Розумію це добре, що декотрим Отцям Душпастирям, головно тим, що мають більше шкіл у парохії, буде тяжко сповнити всі ці бажання в такій мірі, в якій вимагалаб цього справа релігійного виховання в сьогднішних часах. Не всі Отці будуть мати змогу поставити на відповідному рівні діточі брацтва, уладжувати частіші богослуження, сходи́ни і т. п. Та я не хочу домагатися неможливих річей. Вистане, коли парох зробить усе, що можливе для нього в даних обставинах, а я вірю, що справа релігійного виховання шкільної дітвори буде стояти без закиду. Впрочім нехай Отці Душпастирі віднесуться в сумнівах до Всеч. Отців Деканів, щоби порадили згл. помогли усунути перешкоди та влекшили цю таку важну ділянку душпастирської праці. Зате я переснідчений, що всім повищим вимогам можуть задоситьучинити Отці Катихити. Вони можуть і повинні зробити навіть далеко більше, бо вони є на це окремо поставлені, мають доволі часу і обставини лекше їм на це дозволяють. Отці Катихити повинні подбати про те, щоби їх дітвору брала точно участь у недільних богослуженнях, виголошувати егзорти добре

продумані, вести брацтва, улашувати частіші богослуження та заправляти їх до частого припинення св. Тайн. Тому що О.О. Катихити звичайно вчать не в одній, а в кількох школах, треба в неділі збирати дітвору всіх шкіл до церкви на означену годину й тут перед згл. підчас богослуження, а не в шкільній салі, виголошувати до них проповіді. Що до порядку богослужень треба очевидно порозумітися з О. Парохом, який з правила повинен завжди піти О. Катихиті на руку. Загалом О.О. Катихити повинні релігійно-виховну справу поставити на можливо високий рівень і в релігійно-виховних справах служити прочим О.О. Душпастирям прикладом і доброю радою. Всеч. Отці Шкільні Комісарі при нагоді візитацій звернуть на міські школи особливішу увагу, а в своїх звітах узгляднять цілість праці О.О. Катихитів.

Остають ще два питання делікатної натури, яких не можу поминути мовчанкою тому, що від них також у чималій мірі залежить праця священика в школі. Розходиться про відношення душпастиря до учительського персоналу та про доїзд на науку релігії до школи дочерних сел.

В останніх часах зайшли кількакратні случаи позбавлення священика шкільною владою права вчити в школі. В многих случаях ціле лихо має свій властивий корінь як не в прямому ворогуванні межі учительським персоналом і священиком, то бодай у недостатці належної гармонійної співпраці при спільнім шкільно-виховнім варстаті. Єпископський Ординаріят завжди стає в обороні засадничих прав Церкви до виховання і заступається за дотичним О.О. Душпастирями, однак часто ця оборона натрапляє на труднощі. Прошу вас, Всечесні Отці, не допускайте до того, щоби на вас тяжіла навіть тінь вини за обмеження прав Церкви до школи та за заповідяну через це молодим душам шкоду. Стійте на сторожі тих прав, совісно виконуйте ваші обовязки в школі, зберігайте й вашу особисту гідність Післанників Божого Діла, а попри те зберігайте якнайдалі йдучий такт у відношенні до світських учителів словом, поступайте так, щоб ви в случаю позбавлення вас права доступу до школи могли перед Богом і власною совістю сказати: Тут не має ні крихти вини за мною.

Справа підвод потрібних для священика для доїзду на науку релігії до дочерних сіл була вже нераз порушувана

в »Епархіяльних Відомостях«. Еп. Ординаріят стоїть на становищу, що вправді парохіяни дочерної повинні їх доставити священикові, але якщо задля різних причин не хочуть цього зробити, то непосилання ними підвод не може в ніякому разі бути оправдуючою для священика причиною залишування шкільного обов'язку. Це хіба ясне кожному і воно не потребує спеціального мотивування. Обов'язок працювати над вихованням дітвори є так важкий, що того рода причина не сміє становити перешкоди. Уважаю, що парохіяни дочерної повинні почуватися до обов'язку дати підводи священикові, а якщо він не розбудив в них того почуття, то повинен доїздити своїми кінсьми, а то навіть пішки ходити. Вірю, що ревна і совісна праця над дітворою і над її родичами з боку пароха скоро розбродить їх і вони самі без примусу з гори зрозуміють, що їх поступовання є невідповідне. А якщо парохів вдасться через дітей здобути серця батьків, то він може почванитися великанським осягом у своїй душпастирській праці. Тоді він буде повновартним пастирем свого стада, яке все і всюди буде при ньому.

Надівсе однак прошу вас, Всечесні Отці, уважайте вашу працю над вихованням шкільної дітвори за один із першорядних обов'язків душпастиря. Відвідуйте школу по змозі найчастіше, не залишуйте ні одної лекції релігії, хіба справді якась крайня потреба вас до цього примусить. Згадайте, що ворог Церкви напружує всі сили, щоби передовсім відтягнути молоде покоління від релігії. Воюючі безбожники видумують пятилітки для повного винищення релігії недалеко від нас, а всі свої диявольські зусилля спрямовують передовсім на молодь. Вже до того доходить, що замість нашого старого християнського поздоровлення »Слава Ісусу Христу« придумали своє зі самого дна пекла взяте: Дитина в безбожницькій школі входячи поздоровляє вчителя словами: »Нема Бога!« А він відповідає враз з дітьми: »Не було і не буде!« Зважте, Дорогі Отці, що не тільки большевицькі безбожники виступають проти релігійного виховання в школі але тесаме роблять їх прислужники масони і всякого рода вільнодумці. І їм теж сіллю в оці наше християнське поздоровлення, що його намагаються усунути і замінити іншим світським. Вони вправді рахуються ще з предметом релігії бо він є хоронений за-

коном, але стараються її понизити як щось маловартне і, де тільки можуть, стараються підкопати авторитет священика та шкодити йому. Всюди їх повно, а небезпечні вони тим, що хитрсітю і підступом використовують всяку нагоду в прямуванні до своєї негідної цілі. Їм треба протиставити обережність, такт а надівсе ревну працю над дітьми в школі й у церкві.

Всечесні Отці! Коли ми сьогодні маємо спромогу виховувати в школі дітей у релігійному дусі, то скажіть самі, яку страшну провину поповнювавби священик, який пропуславби легкодушно науку релігії й душпастирську працю над дітворою? У безбожників є п'ятилітки руйнуючої праці, наша праця не знає границь, бо на руїну вистарчає коротка хвиля, нераз оден момент, підчас коли будова і творча праця вимагає цілих років. Сьогодні іде страшна боротьба не так за матеріяльні добра як радше за душі. У тих важких для Церкви часах проголосив теперішній Святіший Отець Пій XI. Католицьку Акцію, яка має на меті обнови в Христі ціле родинне і суспільне життя та всіх вірних перевиховати на справжніх апостолів не лиш для здобування нових душ для Христа. У нас теж започатковано Кат. Акцію. Чи вона буде розвивати успішно свою діяльність, це в значній мірі залежить від вашої, Всечесні Отці, праці над вихованням, шкільної молоді. Кат. Акція кладе на виховні справи першорядну вагу. Тай куди легше є виховати молоді душі для Христа як перевиховати старих. Впрочім чиж може бути бесіда про Католицьку Акцію там, де занедбана виховна праця над дітьми, ця перша і найважливіша основа Кат. Акції?

Усвідоміть собі, Дорогі Отці, велику дійсність, що від того, як ви сповните ваш виховний обов'язок над молодим поколінням, залежить може в рішачій мірі доля католицької Церкви в нашій народі, будучність нашого обряду й у великій мірі судьба цілого українського народу.

Нехай Господь Милосерний благословить Ваші труди в цій відповідальній праці і нехай подасть Вам сил до її сповнення. Благодать Господа Нашого Ісуса Христа нехай буде з усіма вами — амінь.

Дано в Перемишлі при Нашім Престольнім Храмі св. Івана Хрестителя в листопаді 1936. р.

† ЙОСАФАТ Епископ.

Ч. 6000. Зарядження для О.О. Деканів в справі Пастирського Листа.

Повищий Пастирський Лист поручається Всеч. О.О. Деканам прочитати уважно на найближчих деканальних Зборах і над усіми порушеними в ньому питаннями перевести основну дискусію.

О.О. Декани обов'язані настоювати на тім, щоби всі вимоги цього листа були духовенством виконувані, звертати на це пильну увагу підчас візитації школи та зазначувати точно всі помічення у річних шкільних звідомленнях.

Якщо котрому з поміж Отців Душпастирів не буде можливо виконати це або те бажання заля непоборних перешкод, нехай ці перешкоди пропозити на Зборах, переведуть над справою дискусію і залагодять на місци.

Звіт з ходу дискусії, рішення Всеч. Отців і всякі сумніви що до можливости відемного сповнення усіх вимог — належить пропозити Еп. Ординаріатові.

До участи в дек. Зборах належить зобов'язати також о. о. Катихитів.

В і д Е п. О р д и н а р і я т у.

Ч. 5818. — Подяка за желання.

З нагоди моїх імянин одержав я на письмі і устно численні побажання від деканальних урядів, поодиноких Всеч. Отців, Вп. Інтелігенції, численних наших установ, товариств, вірних і від шкільної молоді.

За ті желання я старався зложити вже свою подяку на письмі. Однак цею дорогою ще раз сердечно дякую всім.

Зокрема однак дякую всім за молитви і Служби Божі, що їх відправлено з цієї нагоди в моїм наміренні.

Всеч. Отців Душпастирів прошу отсю мою подяку заподати до відома всім вірним в церкві при найближшій нагоді.

П е р е м и ш л ь, д н я 30 л и с т о п а д а 1936.

† Йосафат, Епп.

Ч. 5906. — В справі богослужень з нагоди сего-річного Празника Непорочного Зачаття Божої Матери.

Як що року так і сего поручається Всч. ОО. Душпастирям:

1) торжественно посвятити Непорочній Матери Божій свої парохії після нисще поданої формули.

Посвяту належить відчитати по співаній Службі Божій при виставлених Найсв. Тайнах, а по відчитаню посвати поблагословити нарід Нсв. Тайними при співі пісни: »Под твою милость прибігаєм«.

2) В неділю попереджаючу сей Празник приготовлять Всч. ОО. Душпастирі свої вірних на се торжество і заохотять до численного прийняття св. Тайн на честь Божої Матери.

3) Перед Празником устроять Всч. ОО. Душпастирі 9-и дневне, а принайменше тридневне богослуження в честь Непорочної Богоматери.

Акт посвати Непорочному Зачаттю Божої Матери.

»Я хочай недостойний називатися Твоїм слугою, бажаю однак віддати Тобі, Пресвята, Пренепорочно Зачата Діво, о скільки можу, як найбільшу честь і славу, вибираю Тебе за особлившу Покровительку парохії (епархії) мені повіреної, і всіх вірних в ній. В присутности Твого Обручника святого Йосифа і Ангелів хоронителів сеї парохії (епархії) посвячую Тобі (всі міста і села нашого краю і всіх людей, що в них живуть), посвячую Тобі всі родини, їх хати і доміства з добутком майном, і через Кров Твого Сина, котру за нас проляв, благаю Тебе Пресвята, прийми нас за Твої діти, будь нам Матірю, Заступнецю, Покровителькою Владичицею і упроси Всемилоствива, всім нам ласку у Бога, щоби ми в ділах, словах і гадках стереглися всего, що моглоби не подобатися Богу і Тобі, наша Мати; благослови наш нарід; виєднай йому у Свого Сина, щоби завсиди кріпко держався св. католицької віри, заховував Божий закон, вірно і витревало величав Твоє Пренепорочне Зачате Амінь.

За всіх молиш ся Предобра, що прибігають з вірою під могутий Твій покров: бо ми грішні не маємо перед Богом иншого спасення в бідах і безнастаннім горю. Тяжке носимо бремя гріхів, Мати Вишнього Бога, тому до Тебе припадаємо, спасай від всякого нещастя Твоїх слуг.

Не маємо иншої помочи, не маємо иншої надії крім Тебе, Пречиста Діво! Ти нам поможи, на Тебе надіємося і Тобою хвалимося; бо ми Твої слуги, не відкидай нас! Амінь».

Х Р О Н І К А.

Іменовання:

Ч. 4948. о. Мілянч Микола, парох в Яловім — устріцьким деканом. Ч. 4948. о. Федоряк Антін, парох в Лісковатім — заступником Устріцького декана. Ч. 5446. о. Колтонюк Мирон, парох в Жукові — чесавівським деканом.

Канонічну інституцію одержали:

- Ч. 4796. о. Бугера Іван — Биків.
- Ч. 4999. о. Давидович Карло — Спасів.
- Ч. 5217. о. Панасевич Дмитро — Устріки долішні.
- Ч. 5218. о. Крупський Стефан Цівків.
- Ч. 5219. о. Павліш Павло — Посада риботицька.
- Ч. 5606. о. Боровець Володимир — Серни.

Завідательства одержали:

- Ч. 4999. о. Гарасим Ярослав — Войславичі.
- Ч. 4997. о. Якимець Стефан — Молодич.
- Ч. 5212. о. Федоронько Стефан — Люблинець.

Від гр. кат. Еп. Консистерії.

Перемишль, дня 30. листопада 1936.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Епп.

ПЕРЕМИСЬКІ

ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТІ

**Ч. 5967. — В справі письм до Міністерства В. і О.
в шкільних справах.**

Міністерство В. і О. прислало тут письмо з дня 30. листопада 1936 Ч. П. Р — 8878/36.: „Міністерство В. і О. звертається до Вашої Експеленції з уклінним проханням о спричинення, щоби підчинене Йому духовенство не висилало письм в ріжних шкільних справах безпосередно до Пана Міністра або Міністерства В. і О., але зверталося радше до Еп. Консисторії, яка по провіренні пересилалаби їх евентуально зі своїм внесенням до Міністерства“.

Це подається до відома Всеч. Духовенства.

Ч. 4816. — В справі безпеки церковного майна.

Маючи на увазі часті пожежі церков, підчас яких жертвою пожежі паде не тільки церква, але й ціле її внутрішнє урядження як теж ще частіші вломи й крадежі по церквах, поручається Всч. о.о. Парохам і Звідателям подбати про негайну належну охорону перед непотрібними втратами повіреного їхній опіці й завідуванню церковного майна.

Тому поручається зокрема подбати про обережне обходження з огнем, про удержування при церквах добрих нічних сторожів, про забезпечення церковних дверей сильними замками і залізними кратами, а **передусім про негайну асекурацію церковного урядження від огню й від крадежі-влому**. Оскільки менше заможним церквам неможливо булоб обезпечити ціле урядження церкви, треба безумовно заасекурувати бодай вартісні предмети з церковного урядження, як дорогоцінності, предмети з золота і срібла, чаші, свічники, готівку в церковній скарбоні, вартісні папери, церковне білля, обруси, стихарі, хоругви, образи і т. п.

Ч. 5016. — Поручення видавництва.

Видавництво «Наша Майбутність» у Львові видало колірову карту Біблійної Палестини для шкільного вжитку. Ціна карти виносить 30 сотиків. Це видання поручається Всч. О.О. Катихитам і Душпастирям, що уділяють науку релігії в школі.

Ч. 6100. — Конкурс на опорожнені парохії.

З речинцем до 15. лютого 1937 р. виставляються на конкурс слідуєчі опорожнені парохії:

Деканат Балигородський: 1. Горянка, 2. Рябе. Дек. Бориславський: Кропивник новий. — Дек. Варяжський: Войславичі. — Дек. Височанський: Гусне вижне. — Дек. Добромільський: Мігова. — Дек. Жовківський: 1. Кунинська Воля, 2. Пили. 3. Смереків. — Дек. Жукотинський: 1. Галівка, 2. Гвоздець, 3. Дністрик головецький, 4. Липє. — Дек. Комарнянський: Лівчиці. — Дек. Лежайський: Дубрівка. — Дек. Лупківський: 1. Воля Мігова, 2. Лупків, 3. Манів, 4. Явірник. — Дек. Любачівський: Синявка. — Дек. Лютовиський: 1. Береги гор., 2. Поляна, 3. Скорodne, 4. Телешниця сянна, 5. Хміль, 6. Царинське. — Деканат Підбузький: Сприня. — Дек. Порохницький: Крамарівка. — Дек. Равський: 1. Белзець, 2. Голе равське, 3. Руда лісна. — Дек. Радимнянський: Боле-страшичі. — Дек. Розлуцький: Свидник. — Дек. Рудецький: Підгайчики. — Дек. Синявський: 1. Май-

дан сінявський, 2. Молодич. — Дек. Старосамбірський: Лінина мала. — Дек. Старосільський: Биличі. — Дек. Тіснянський: 1. Ветлина, 2. Криве ад Тісна, 3. Лопінка, 4. Терка, 5. Яблінки, 6. Яворець. Дек. Турчанський: Яблінка вижна. — Дек. Чесанівський: 1. Люблинець, 2. Плазів. — Дек. Яворівський: Наконечне. — Дек. Ярославський: Цетуля.

Прохання внесені не по формі і не заосмотрені потрібними залучниками, а особливо без свідоцтва конкурсного іспиту як і ті, котрі вплинулиби по дні 15. лютого 1937, будуть уважані як безпредметові.

Примічається, що Всч. О.О., що одержать презенту на таку парохію, котра крім матерної церкви має одну або більше дочерних, зобов'язуються в кожному часі, на жадання перемиського Еписк. Ординаріату, згодитися на евентуальне відлучення дочерних церков разом з ґрунтами.

При тім Еписк. Ординаріат повідомляє всіх Отців, наміряючих внести подання о прийяття в спис на висше згадані парохії, що дотації їх і скількість ґрунтів приналежних до парохії будуть, без огляду на інституцію пароха на дану парохію, нормовані по гадці Конкордату і обов'язуючих в Епархії норм за відомостю Апост. Престола.

Ч. 5657. — Заміна парохії.

Оголошується до заміни парохію Камінка лісова дек. Равського за іншу.

Збірка на „Петрів гріш“ в 1936 р.

Арламівська воля 1.80 зл., Артасів 4'90, Бабина 5.—, Балигород 5.90, Бандрів 4.90, Баранчичі 2.50, Барич 5.—, Батятичі 5.—, Бахів 1.56, Башня 3.—, Береги 6.—, Береги 5.—, Березець 6.—, Березка 4.—, Биків 8.50, Биків 3.50, Биличі 7.50, Бігалі 8.50, Білич дол. 1.45, Біцич гор. 1.10, Бітля 4.50, Бобятин 2.40, Болестрашичі 5.—, Болохівці 6.45, Боратин 5.—, Бориня 7.—, Борислав 22.69, Боянець 4.—, Брониця 4.—, Брусно 4.—, Букова 6.90, Будинин 3.—, Ванькова 6.50, Ваньовичі 5.—, Вапівці 8.24, Варяж 5.—, Вацевичі 3.90, Вербяни 3.—, Вілька кунинська 1'50, Вілька мазовецька 10.—, Вільшани 10.40, Вільшаниця 4.20,

Вірко 5.74, Волиця ком. 8.—, Волостків 2.—, Волошинова 2.32, Волоща 5.25, Волча дол. 7.50, Волчищовичі 13, Воля олеш. 2.50 Вощанці 6.—, Вяцковичі 4.—, Гаї нижні 6.50, Галівка 5.—, Гійче 2.50, Глинсько 4.20, Годині 6.—, Головсько 4.—, Головецько гор. 5.34, Горбачі 4.—, Городище 10.—, Горожанна вел. 5.20, Горуцько 3.—, Горинець 7.—, Гошани 3.—, Грабовець 8.—, Впр. О. Крил. Гриник 5.—, Грімно 3.60, Гребенці 4.15, Грушатичі 1.—, Губичі 5.—, Далява 3.—, Дашівка 4.—, Двірці 3.09, Дидьова 5.—, Диниска 6, Дністрик дуб. 1.54, Добрачин 4.50, Добромиль 8.30, Доброгостів 9.50, Довге 3.51, Добрусин 4.—, Дорожів 6.—, Дроздовичі 5.50, Дрогоїв 3.50, Дубецько 2.60, Дубрівка 4.85, Жабче мур. 4.50, Желдець 6.50, Жовква 35.—, Жуфель 5.—, Жуків 13.20, Журавці 5.—, Завадів 9.—, Завишень 3.70, Забіре 3.—, Загіре 8.—, Загочева 3.90, Заліська воля 2.—, Залісе 5.—, Залокоть 5.—, Залуж 7.—, Заміхів 7.50, Затварниця 4.50, Звертів 18.—, Зіболки 3.20, Змиєвська 6.—, Ісаї 2.50, Кавсько 15.—, Карів 4.—, Квасинина 13.—, Кліцко 4.—, Княжипіль 4.—, Кобильниця руська 5.—, Колодруби 3.20, Колбаєвичі 10.25, Колодно 10.—, Комарники 3.10, Комарно 12.50, Конів 7.—, Коритники 3.50, Конюшки корол. 1.50, Коропуж 2.65, Корчмин 2.60, Коровиця 6.—, Красне 5.—, Кречовичі 3.—, Крамарівка 1.72, Криниця 1.74, Криве 2.50, Кривча 6.—, Кристинопіль 11.86, Кропивник новий 4.—, Крехів 3.—, Коростенко 13.41, Куликів 5.60, Кульчичі 12.65, Крукеничі 3.91, Курилівка 2.50, Лавриків 5, Липа 2, Липовець 4.15, Лівча 5.—, Лімна 3.—, Лімна 11.50, Ліско 6.—, Лівина велика 2.50, Лісковате 9.50, Літиня 5.25, Лішня 7.30, Ліщовате 6.—, Лопушанка хомина 2.—, Лопушниця 4.—, Лукове 5.—, Лужок дол. 5.—, Макова 5.—, Майдан сін. 4.—, Маковиско 7.—, Малковичі 3.—, Малнівська воля 2.50, Монастир 3.20, Матків 5.—, Мацошин 7.—, Мацьковичі 3.77, Медвежа 5.—, Медичі 4.—, Михалевичі 3.50, Михновець 9.81, Милків 3.—, Михалевичі 6.15, Мігова 19.28, Міжинець 4.50, Міротин 8.40, Мокротин 9.80, Мякиш новий 8.20, Мости великі 6.—, Монастирець 6.—, Нагачів 7.—, Нагірці 3.50, Нагуєвичі 3.—, Наконечне 10.—, Недільна 5.77, Немирів 6.—, Нисмичі 2.50, Никловичі 3.50, Ниновичі 2.11, Нове село 5.—, Нове село 6.—, Ожанна 5.54, Олешичі 5.—, Опака 4.—, Орове 9.—, Острів пер 4.58, Пакість 5.—, Папор-

тно 3.—, Пискоровичі 5.—, Підбуж 6.46, Піски 8.—, Перемишль III. чин 15.20, Погірці 4.50, Подільці 5.20, Поздич 9.—, Полкині 7.24, Попелі 9.—, Порохник 2.59, Посада риб. 6.57, Постолів 3.—, Потелич 10.—, Пралківці 5.50, Пристань 3.20, Пруси 4.—, Радимно 7.43, Радиничі 5.77, Радошичі 3.50, Радохонці 1.90, Ракова 5.—, Ременів 8'06, Речичани 4.—, Річиця 5.—, Риботичі 4.30, Рипяна 6.—, Ришкова воля 4.37, Розбір округлий 3.25, Рогізно 6.—, Розсохи 7.—, Рудки 5.—, Рудки 3.89, Рябе 3.—, Салаші 2.02, Самбір 13.—, Серни 12.—, Середниця 6.—, Середне вел. 2.75, Скля 8.50, Скопів 5.—, Скварява нова 7.—, Сливниця 5.25, Смолин 5.—, Смільник 3.—, Соколя 4.70, Сокаль 12.—, Сосниця 9.—, Старява сян. 5.—, Старе село 3.18, Стебник 10.—, Стефкова 12.—, Стібно 9.10, Сторонна 6.63, Страшевичі 5.—, Стрільбичі 3.—, Стронятин 3.40, Східниця 1.50, Тарнава 3.44, Татари 4.10, Тенетиска 10.12, Тисовиця 1.—, Теплиці 4.44, Терло 2'40, Торгановичі 1.20, Торки 5.—, Топільниця 1.31, Трійця 7.50, Тростянець 4.09, Трускавець 5.—, Туринсько 6.50, Тучапи 8.—, Тяглів 2.80, Угнів 5.50, Угерці незаб. 7.62, Угринів 8.50, Уйковичі 3.—, Ульгівок 5.—, Улицько 3.—, Унятичі 2.50, Урож 5.—, Фельштин 2.—, Хащів 4'60, Хлиплі 6.—, Хлівчани 6.—, Хміль 2.—, Цвіржа 2.50, Чайковичі 4.12, Чашин 4.—, Чернилява 2.50, Чорна 5.—, Шоломиничі 3.50, Щутків 9.—, Яблінка вижна 1.20, Явірник 2.12, Явірник руський 2.80, Явора 5.—, Яворець 4.07, Яворів 11.—, Яворівське мале передмістя 5.—, Яжів старий 10.—, Ясінка масьова 4.

Х Р О Н І К А.

Іменовання:

Ч. 5847. о. Григорович Володимир, парох в Загочевю — заступником Балигородського декана.

Крилошанські відзнаки одержали:

Ч. 5698. о. Майба Володимир, катихит у Бориславі.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 5887. о. Гнат Дмитро — Потік великий.

Завідательства одержали:

Ч. 5824. о. Ших Ігнатій — Рибник.

Ч. 5824. о. Беня Микола — Бігтя.

Ч. 5218. о. Габак Микола — Лопінка.

Ч. 5668. о. Іванчук Володимир — Волошинова.

Ч. 5992. о. Тимчук Семен — Підгайчики.

Ч. 5991. о. Кузьмич Нестор — Молодич.

Сотрудництва одержали:

Ч. 5606. о. Камінський Тадей — упр. Гуменець.

Ч. 5218. о. Лозинський Володимир — Дорожів.

Ч. 5991. о. Якимець Стефан — сам. Погірці.

Ч. 5668. о. Рудницький Антін — сам. Сушиця рикова.

Ч. 6023. о. Микита Микола — Пяткова руська.

Від гр. кат. Еп. Консistorії.

Перемишль, дня 15. грудня 1936.

о. *Микола Грицеляк*
канцлер.

† **ЙОСАФАТ**
Еп.

ІІ. Ч А С Т Ь.

ПРОТОКОЛ

XV. ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ ТОВ-А П. Е. П.,
які відбулися дня 9. червня 1936 р. в салі гр. кат. Дух. Семинарії
в Перемишлі.

О год. 9. відправив Впр. о. пралат Гмитрасевич в катедр. церкві Службу Божу в наміренні Тов-а.

Дневний порядок:

1. Отворення Зборів;
2. Відчитання протоколу попередніх Заг. Зборів;
3. Звіт з діяльності уступаючого Виділу;
4. Звіт Провірної Комісії;
5. Вибір 5. членів і 2. заступників нового Виділу;
6. Вибір Провірної Комісії;
7. Реферат о. Голинського Петра: „Безбожницький рух в нинішній добі і засоби до його поборювання“;
8. Внески й запити.

Ad 1) По відспіванні молитви »Царю небесний« о год. 10. отворили Збори Іх Ексц. Кир Йосафат короткою промовою. Навязуючи до слів Св. Вітця виголошених з приводу відкриття вистави катол. преси в Римі, згадали про вагу сучасної хвилі та про важкі обставини, що їх переживає цілий христ. світ взагалі, а наш нарід з окрема. Підчеркуючи значіння та ціль нашого Тов-а, що нею є несення моральної і матеріяльної помочі Духовенству й вірним, загрили Іх Ексцеленція всіх присутних до послідовности в осяганні тої ціли та чуйности й витревалости в апостольській праці. Згадали память 10-ох померших членів Тов-а. В біжучому році померли слідуєчі бл. п. О.О.: Мітрат Др. Василь Левицький, Евген Копистянський, Йосиф Тихович, Василь Залеський, Володимир Граб, Петро Габлинський,

Дмитро Гординський, Михайло Жарський, Олекса Сінкевич і Володимир Пристай. Їх пам'ять помянули присутні молитвою. По ствердженні приписаного уставом комплекту і доховання всіх формальностей щодо скликання Заг. Зборів отворили їх та упросили на Предсідника Зборів о. декана Дороцького Михайла а на секретарів О.О.: Дра Масляника Франка і Городиського Ілярія.

Ad 2) У справі відчитання протоколу з попередних Заг. Зборів порішено на внесок о. Гірняка Мих. його не відчитувати, а прочитати тільки самі ухвали й дезідерати. Їх прочитав секретар Тов-а о. Орський Онуфрій.

Ad 3) Звіт з діяльності Виділу і Секцій за попередний рік зложив секретар Тов-а.

Тому, що звіт скарбника видано друком і всім присутним роздано, ухвалено також його не відчитувати.

Ad 4) Іменем Провірної Комісії здав звіт о. Гоцький Брон. Провірено інвентар всіх недвижимостей і касове діловодство. На основі провірених рахунків і цілого діловодства, що їх найдено в належитому порядку, ставить іменем Провірної Комісії внесок:

Загальні Збори уділяють уступаючому Виділови абсолюторію за 1935/36 р. з подякою.

Провірна Комісія складає з окрема подяку Виділови за видання »Короткого Катехизму«, »Короткої історії Божого обявлення« і »Більшого Молитовника для всіх«, що своєю популярністю викликали в наших парохіях велике заінтересовання.

Над прочитаними звітами відчинив предсідник дискусію. В ній забирали голос:

О. Хотинецький Йосиф промовляє за поновним виданням побільшеної »Історії Божого Обявлення« для сільських шкіл.

О. Чавс Петро порушує справу оснування »Емеритального фонду« та пропонує заохотити всі деканати до того, щоби вони в цій справі висказали свою гадку.

По скінченні дискусії прийнято одноголосно внесок Провірної Комісії про уділення Виділови абсолюторії з діяльності і рахунків за 1935/36 р. з подякою.

Ad 5) Слідував вибір 5. членів і 2. заступників нового Виділу. Вибрано той сам Виділ з тим, що на місце о. Зя-

тика Івана, що вступив до Чина ОО. Редемптористів, увійшов до Виділу о. Городиський Ілярій. Вибрано слідуєчих О.О.: Борисевича, Василькевича, Грицеляка, Мягкого і Орського а на заступників ОО.: Лопачака і Городиського.

Ad 6) На внесок о. Гірняка Мих. вибрано до Провірної Комісії одноголосно ОО.: Гоцького Бронисл., Войтовича Петра і Малецького Онуфрія.

Ad 7) О. Голинський Петро виголосив обширний, річевий й актуальний реферат п. н. »Безбожницький рух в нинішній добі і засоби до його поборювання«. По рефераті вивязалася довша й жива дискусія, в якій забирали голос слідуєчі ОО.: Дороцький, Чавс, Гоцький, Гірняк, Косонога, Галушка, Гела, Маринович, Перхач, Петик, Хотинецький Йос., Мигаль В. і Гузіль. Поодинокі бесідники представляли релігійно-моральний стан у своїх парохіях, вказували на причини безбожницького руху та подавали середники до його поборювання. Підчеркали конечність й хосен поширювання популярних католицьких книжочок, оснування Епархіяльної біблїотеки для священників, будови церковних згл. парохіяльних домів, розвинення харитативної діяльності і звернення уваги на повертаючих емігрантів з Франції.

Вкінци звертали увагу на заховання обережності в доборі церковної прислуги а головно на потребу праці Духовенства над своїм власним освяченням і поглибленням богословського знання.

Порушені в дискусії справи зібрали в цілість Їх Ексцеленція та підчеркнули, що праця Духовенства увінчається доперва тоді успіхом, якщо саме Духовенство перейметься апостольським духом, великими чеснотами самопосвяти і жертви.

Ad 8) О. Гоцький Бр. ставить внесок: Заг. Збори уповажняють Виділ Тов-а набувати, обтяжати і позбувати реальности Тов-а на основі устава § 34. т. и. Внесок одноголосно прийнято.

О. Перхач ставить до Виділу побажання у справі зорганізування церковного склепу в Перемишлі з церковними й священничими предметами та заложення при склепі робітні церковних риз зі золотничо-бронзівничим відділом.

О. Гела відноситься до Виділу з дезідератом, шоби він віднісся до »Народної Торговлі« у Львові у справі при-

знання в користь нашого Тов-а відсотків від закупленого в ній Духовенством нашої Епархії богослужебного вина.

По вичерпаню дневного порядку вказує о. Пресідник на велике значіння нашого Тов-а, підчеркує позитивні сторінки його розвитку та просить присутних поширити розуміння цілей нашого Тов-а між своїми О.О. кондекальними. В імені Зборів складає щиру подяку Їх Ексц. Кир. Йосифатови і Кир Григорієви за праці около розвитку Тов-а. Присутним подякував о. Пресідник за чисельну участь в Заг. Зборах.

Відспіванням Многоліствія Св. Вітцеви і обом Преосв. Владикам та пісні »Достойно єсть« закінчено Заг. Збори.

Перемишль, дня 9 червня 1936 р.

Секретар:

о. Орський Онуфрій

Президент:

† ЙОСАФАТ

З М І С Т

Перемиських Епархіяльних Відомостей за рік 1936.

Число розпо- рядження	З м і с т	Сторона
Ч. I.		
	Желання Преосв. Ординарія Духовенству і вірним з нагоди Різдва Христового	1
6538/35	В справі святочних желань	4
6539	В справі 14-ої річниці вибору Папи Пія XI	5
6540/35	В справі місяця доброї преси	5
6541	Канцелярйні такси	7
	Хроніка	8
Ч. II.		
	Пастирський лист на Великий Піст	9
165/орд	В справі великопостного Пастирського листа	14
633	Зарядження на час постів в 1936 р. згл. до Вел. Посту в 1937 р.	14
613	Речинець іспитів з догматики, моральної і церковного права в р. 1936	16
632	Речинець іспитів конкурсних о душпастирські бенефіції в р. 1936	16
669	В справі уміщування священниками статей та дописів у часописах	17

Число розпо- рядження	З м і с т	Стор.
677	Заборона невідповідного вживання слова „СВЯТО“	18
619	Поручається всім ОО. Душпастирям вістник „Католицька Акція“	18
672	Поручається Жовківський Місіонар і книжочки: „Бібліотеки Релігійної Освіти“	19
	Хроніка	20
Ч. III.		
	Желання Преосв. Ординарія з нагоди Воскресення Христового	21
214/орд.	В справі желань з нагоди Христового Воскресення	25
1542	Подяка за желання	25
1543	В справі св. Мира	26
1544	Належитість за шематизм	26
1545	Конкурс на опорожнені парохії	26
	Заміна парохії Камінка-Старе село	27
	Хроніка	27
Ч. IV, V, VI.		
2337	В справі 80-літнього дня уродин св. Отця Пія XI	29
2376	В справі сегорічного Празника Пресвятого Серця Христового	31
2349	Духовні вправи для священників	31
218/орд.	Подяка св. Вітця за Петрів гріш	33

Число розпо- рядження	З м і с т	Стор.
2099	Речинець іспиту на дяків	33
2478	Речинець до вношення подань о прийяття до Дяківського Інституту в Перемишлі	34
	Хроніка	34
	Будова пар згл. церковних домів	36
	Речинець загальних зборів Т-ва „Епар- хіяльна Поміч“ у Перемишлі	44
Ч. VII.		
2861	Речинець до вношення поданя о прийяття до Духовної Семинарії	45
2862	Звіт про гімназійних абітурієнтів	46
2863	Про обовязок ОО. Душпастирів відносно кандидатів духовного стану	46
2868	Збірка на Петрів гріш	47
2865	В справі танців в забороненім часі	47
2872	В справі клясифікації ґрунтів	48
2871	В справі навчання релігії в школах	49
2870	В справі неоправданих претенсій волосних і громадських урядів о шарваркові повинности душпастирів	51
2866	В справі завідування церковним і паро- хіяльним майном	53
2264	„Дяківський Прапор“ — Заборона	53
2868	Конкурс на опорожнені парохії	53
5869	Письма в справі податків від ерекції вільні від стемплів	54

Число розпо- рядження	З м і с т	Стор.
2864	Осторожність у висловах у проповідях й у приватних розмовах	55
2986	Вакаційний час в Єпископській Кон- систерії	55
	Хроніка	55
	Звіт з діяльності Виділу Тов-а „ПЕП“	57
Ч. VIII, IX.		
4253	Пастирський лист Високопреосвященого Митрополита Кир Андрея	61
4370	В справі зібрання даних до щематизму	80
4369	Конкурс на опорожнені парохії	81
4345	Поручення видавництва	82
	Хроніка	83
	Видавництва Епархіяльної Помочі	84
Ч. X.		
4863	Празник Господа нашого Ісуса-Царя	85
4861	До Всечесних О.О. Деканів і Шкільних Комісарів в справі відбування візитацій науки релігії в школах і надсилання річних звідомлень з тієї чинности	86
4862	В справі звітів О.О. Душпастирів щодо кандидатів духовного стану	87
4864	В справі уділювання вінчань малолітнім	87
4557	Поручення видань Марійського Товариства Молоді	88
4687	В справі господарсько-суспільного курсу для Духовенства	89

Число розпо- рядження	З м і с т	Стор.
4865	В справі Празника св. Священомученика Йосафата	89
4426	Заміна парохії Двірці	89
	Хроніка	89
	Безбожницький рух у світі	91
	Видавництва Епархіяльної Помочі	104
Ч. XI.		
	Пастирський лист до священників про релігійне виховання шкільної молоді	105
6000	Зарядження для О.О. Деканів в справі Пастирського листа	118
5818	Подяка за желання	118
5906	В справі богослужень з нагоди сегорічного Празника Непорочного Зачаття Божої Матери	119
	Хроніка	120
Ч. XII.		
5967	В справі письм до Міністерства В. і П. О. в шкільних справах	121
4816	В справі безпеки церковного майна	121
5016	Поручення видавництва	122
6100	Конкурс на парохії	122
5657	Заміна парохії	123
	Збірка на „Петрів гріш“	123
	Хроніка	125
	Протокол XV. Заг. Зборів Т-ва ПЕП.	127

